COMMENTARII
DE REBVS
IN
SCIENTIA NATVRALI
ET
MEDICINA
GESTIS.

VOLVMINIS XI. PARS II.

LIPSIAE MDCCLXIII.
APVD IOH. FRIDERICVM GLEDITSCH.
Venduntur etiam
Amstelodami apud I. Schreuder et P. Mortier fun. Parisiis apud Briasson, Patavii
apud L. Mansfed, Hollmiae apud L. Salvius.

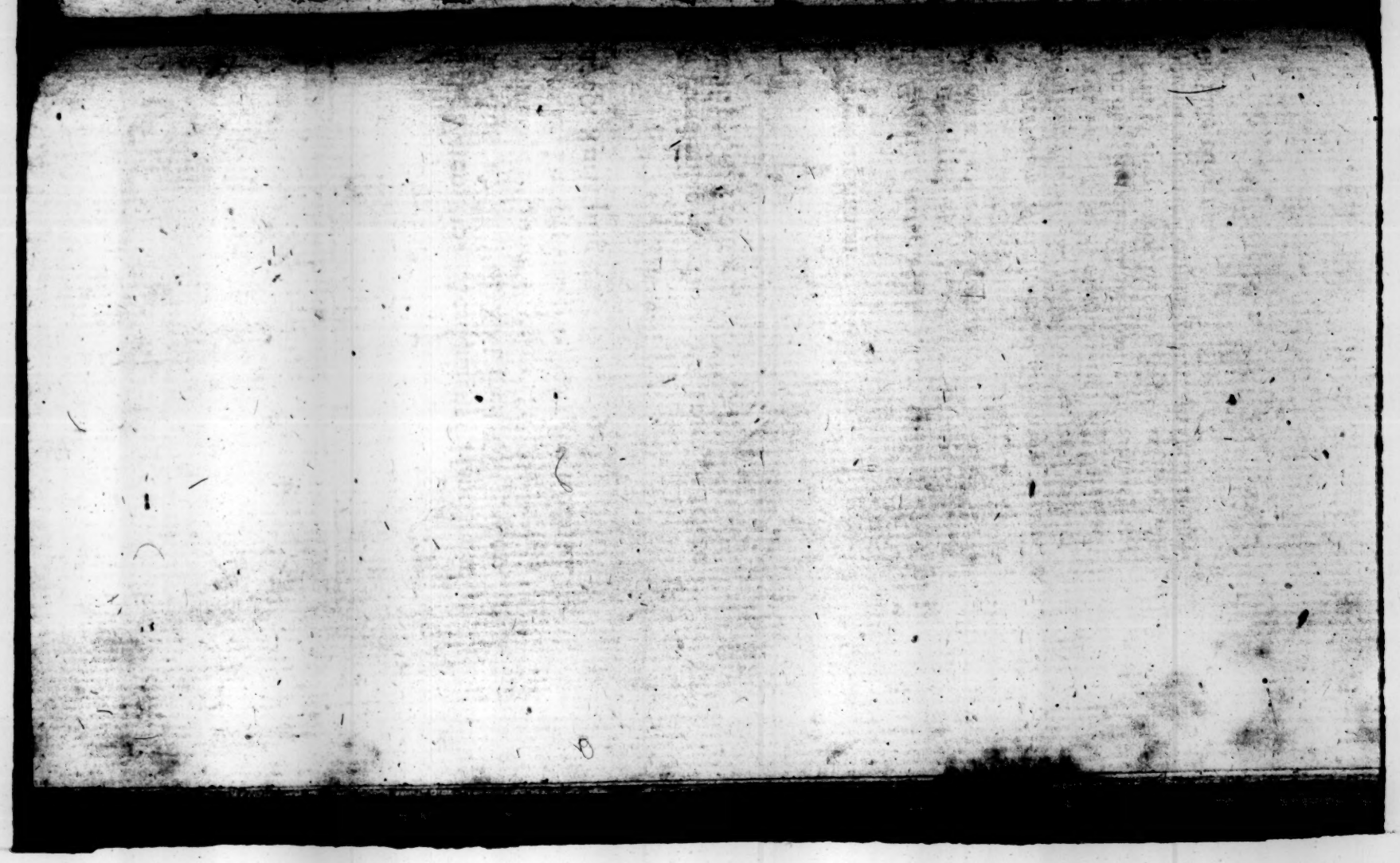

I.

Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar för Aor. 1760. Vol. XXI. med Kongl. Academiens Tilstaond. Tryckte i Stockholm hos Direckt. Lars Salvius pao des egen Kostnad. 1760. 8 mai. plag. 21. tab. aen. 9.

h. e.

Acta Academiae Regiae Scientiarum Suecicae Anni 1760. Holmiae, Vol. XXI.

Trimestre primum:

1) *Historia cometae* 1531. 1607. 1682 *et* 1759 p. 1.
servati, cuius reditum HALLEIUS *iam praedixerat, a*
PETRO VARGENTIN *enarratur.*

2) *Accuratam descriptionem ac delineationem mon.* p. 14.
Taberg Smolandiae eiusque fodinarum ferri exhibet
M. TILAS. Insignis magnitudinis est, valde ac-
mus, et hinc illincue ruinis quasi circumdatus, at-
ne, cum ex meris fere mineris ferreis compositus
, copiosae fodinae semper maximam ferri abun-
antiam inde educunt.

p. 29. 3) *Decimaſiam harum minerarum adiecit* CAROL. LEIIEL.

p. 30. 4) *Obſeruationes morborum endemiorum vrbis Koeping, eorumque cauſſas deſcribit.* ANDREAE WAEHLIN. Med. D. et Med. Prouinc. Et ibi ſaepe occurrunt febres valde pertinaces et fa redeuntes, calculus renum et veſicae, arthritis, p dagra, viſcerum obſtructiones, quin et in nonnu partibus vrbis incolae magis ad phthiſin in et mor contagioſos, quam in reliquis, diſponuntur. S vrbis inter tres lacus, impuritas aquae, anguſtia tearum, ſtructura aedificiorum ita comparata, ventus haec nimis perflare poſſit, aer ab impu tibus ibi congeſtis et a paludibus inquinatus; omnia morbos antea dictos inducunt. In his que locis paludoſis phthiſis, quae plerumque bis gratioribus accedit, hos lethales reddit. fenteria hic primum gignitur, et febres epidem plerumque malignae fiunt. Ad geneſin calculi tum afferre videtur aqua lacus vicini Vetter, qu quae arenam ſubtiliorem continet, quam in quieſcens copioſe deponit.

p. 35. 5) *Inuentum, quomodo dentes rotarum, quae les, ad ferrum liquandum neceſſarios, agitant, ex fuſo comparantur*, explicat PACO HORLEMAN

p. 38. 6) *Huic inuento adiicit* SUEN RINMAN *animaduerſiones.*

p. 39. 7) IO. GOTTSCH. WALLERIUS *diſquiri turam terrae, quae ex aqua, vegetabilibus et ani bus acquiritur.* Primo hic perſcrutatur *terra* p. 41. *aqua productam.* Triplici autem modo terra ex educitur, putrefactione, coctione ac deſtillatio

tandem trituratione. Qua quidem trituratione, ELLERI methodo (Comment. Acc. Pruſſ. 1746) inſtituta, et ad quatuor vel quinque dies continuata, a drachmis duabus aquae niuis deſtillatae ſcrupulum vnum ſemis terrae ſubtilis, albiſſimae, mortario et piſtillo adhaerentis acquiſiuit. Haec terra albiſſima fuit, quam tritu aquae vsque ad ſiccitatem parauit, magis vero griſea, ſi aquae partem euaporauit, cum profecto partes heterogeneae in euaporatione huic terrae admiſceantur. Quae niſi euaporatione plane exſiccetur, a ſpiritu vitrioli, nitri et ſalis quidem ſoluitur, ſed parum mouetur: ſin vero igne maxime ſiccata ſit, ab acidis initio celerrime agitatur, motus vero mox ceſſat, qui tamen, a ſpiritu nitri excitatus, diutius durat. Cauſam huius diuerſi effectus in eo poſitam eſſe Cl. Auctor ſuſpicatur, quod terra, euaporatione ſiccior reddita, maiorem humidi copiam ex acidis attrahere poteſt, quam terra non euaporata. A ſaturata ſolutione ſpiritus nitri colorem accipit griſeum, ſpiritus ſalis flauum, craſſior fit et quaſi oleoſus, oleum vero vitrioli, vel puriſſimum, plerumque opacum inde redditur. Solutio cum ſpiritu nitri difficillime peragitur, alba et floccolenta fit, tandem ad fundum vaſis in aere frigido cruſtam terream relinquit, quae ſi aqua diluitur, paululum terrae praecipitatur. Alcali fixum, poſt ſaturationem, et maiorem terrae copiam praecipitat, et coagulum cretaceum producit, nunquam autem Cl Auctor cryſtallos inde acquiſiuit. Haec terra calore leui fit maſſa dura, ab acidis non amplius mutanda, fortiori igne in vitrum album mutatur, quod, adiecto fuligine alioue phlogiſto ante fuſionem, virideſcit. Terra, ex aqua fontana educta, et fortius cum acidis antea dictis efferueſcit, quam terra aquae niuis, et cum ipſo aceto deſtillato efferueſcit, ex quo, adiecto alcali fixo, terram albam Noſter praecipi-

cipitabat. Itaque POTTIO non assentitur, hanc terram a vitro mortarii atque pistilli detritam esse, cum haec instrumenta et valde leuigata sint, et aqua ipsa attritum minuat. Magis vero inquinata fuit terra, quam ex aqua in mortario ferreo, vt et in metallico trita, parauit, quae et partes a mortario abrasas, et partes terrae in mortario vitreo praeparatae plane similes complectebatur. Tandem disquirit Noster, an terra, priusquam aquae admixta sit, ab aliquo menstruo soluta sit, vti nonnulli chemicorum putant. Attamen, cum valde differat a terra, quae ab acidis solutae aquis admiscentur; cum deinde aqua, tanta terrae copia onusta, vix post destillationem clara manere possit: Noster hanc sententiam plane reiicit. Oleum succini et spicae nardi eodem modo triuit, idque in materiam viscidam, resinosam et ex parte inflammabilem mutauit; vnde apparet, hoc tritu aliquid separari, quod ad ipsius fluidi, quod teritur, naturam pertinet, adeoque semper aliquid aquae hac trituratione in terram mutari Academia monet, quamquam non omnia ex his experimentis collecta vera habenda sunt, haec tamen multis experimentis largam occasionem suppeditare.

p. 60. 8) *Quomodo lapis ollaris suecicus ad focos fornacum fusoriorum plumbi adhibeatur*, docet AXEL FR. CRONSTAEDT.

p. 63. 9) *De meteoris quibusdam sine fragore visis, eorumque origine* disserit THORBERN BERGMANN. Haec meteora saepe tum conspecta fuerunt, cum tellus tremuit. Sonus hanc ob causam non audiri videtur, vel, quod nimia est distantia loci, vbi meteorum gignitur, vel, quod aer tenuior est, quam ut sonum

ſonum a meteoro exortum vsque ad ſpectatoris aures propagare poſſit.

10) Diarium Academiae mentionem facit de terrae motu inter 21 et 22 Dec. 1759 percepto; de magno frigore Dec. 1759 et Ian. 1760; de marmore nigro Sconiae; HAGSTROEMII Med. Prouinc. tria medicamenta ad vſum domeſticum commendat. 1) Emplaſtrum vulneribus recentibus. Liquantur reſinae abietis, cerae flauae ana ℔j; ſebi ʒß; liquatis addatur pulueris radicis curcumae bene contuſae ʒß. Maſſa per linteum expreſſa in aquam frigidam, deinde in cylindros formata, in charta cerata ſeruatur. 2) Vlceribus inueteratis vnguentum hocce conducit. Lapidis calamin. contuſi et cribrati, lithargyrii ana digitalia tria, ceruſſae quatuor, cum oleo oliuarum in vnguentum, ad pultis conſiſtentiam, rediguntur, quo vulnus veſperi ac matutino tempore illinitur, et interiectis linteis carptis, emplaſtrum imponitur. 3) Lixiuium in hydrope, inprimis anaſarca maxime vtile. Cinerum alni, betulae, iuniperi vel quercus menſura vna coquatur in aquae menſuris duabus ad dimidiam vsque, cui etiam calamus aromaticus adiici poteſt. Lixiuium poſt refrigerium clarius redditum in vaſa minora filtratur, idque ad octauam menſurae partem, veſpere ac mane, calefactum ſumitur, donec depulſa ſit anaſarca. p. 70.

CAR. GABR. BREDENBERG nonnullas tradit obſeruationes de vero vſu acus magneticae in mineris ferri inveſtigandis. Facile enim vena ferri indicatur, ſi oſcillationes acus, quae in motum concitanda eſt, attendamus, quippe quae, ſi nihil ferri adeſt, poſt 5 vel 6 oſcillationes quieſcit, ſin vena verſus boream ſita eſt, poſt 2 vel 3 oſcillationes celeriores quieſcit, ſi ad meridiem poſita eſt, crebrius ſed tardius oſcillat, ſin ad orientem vel occidentem p. 76.

vena latet, haec ab acu iam commota melius deteg-
gitur, quam a quieſcente, cum reſiſtentia frictionis
ab illa facilius ſuperetur.

Trimeſtre ſecundum:

p. 79. 1) *De radiorum in lentibus refractorum deflexione* diſſerit SAM. KLINGENSTIERNA. Occaſionem huius tractationis inprimis praebuit egregium inuentum IOH. DOLLANDI, vitrorum poliendorum peritiſſimi et mathematici Londinenſis, qui teleſcopia dioptrica, in quibus radii refracti diuerſo colore apparebant, ita emendauit, vt obiectiuo, compoſito ex duabus lentibus quarum altera erat conuexa, altera concaua, hoc vitium plane tolleret. Nobis igitur non ſolum hoc inuentum accuratius explicat, ſed inprimis etiam radiorum deflectiones ex figura vitrorum diiudicat.

p. 125. 2) *Nouam methodum ad rupes ſub aqua ſitas pulvere pyrio dirumpendas, eamque experientia confirmatam* docet DAN. TUNBERG.

p. 127. 3) *Vt piſtores minorem ligni copiam conſumant, fundos furnorum ex ferro fuſo conficere ſuadet* P. N. CHRISTIERNIN.

p. 130. 4) Quam rem vlterius explicat variasque obſeruationes addit AXEL FR. CRONSTEDT.

p. 132. 5) *De vſu medico hirudinum nonnullas obſeruationes* exhibet ERNST. DIETER. SALOMON. Cl. ROSEN primus fuit, qui vſum hirudinum Holmiae introduxit, quae non, niſi Regiomonte et Gedani apportari poterant. Quam quidem difficultatem SALOMON ſuſtulit, qui primus hirudines in Holmia

niae vicinia in foſſis paludoſis detexit, easque in vasis cylindricis ſeruauit, linteo obtectis, ne aeris vſu plane priuarentur. In vaſe vitreo, cuius magnitudo menſurae aequat, 50 circiter ſeruari poſſunt, cum facile decreſcant, ſi copioſius includantur. Ad quartum diem ſemper aqua frigida affunditur, et mucus vitro adhaerens abſtergitur, hiberno tempore aqua paululum tepida exhibetur, calor conclauis moderatus eſſe debet, eaeque ſolis radiis interdum ſunt exponendae. Quarum rerum ſi qua negligitur, ſtatim languidiores et minus vtiles fiunt: idem obſeruauit, ſi ad eas nutriendas ſanguinem et lac aquae miſcebat; in ſola itaque aqua ad duos annos has viuentes ſeruauit. Sanguis, lac et aqua ſacharo mixta, quibus ad ſugendum alliciuntur calefacienda ſunt, cum, ſimulac aliquid frigidi ſentiant, ſtatim, quamuis eſurientes ſint, torpeſcant. Quod ſi hirudines ſemel ſatiatae ſunt, vix poſt ſex vel nouem menſes amplius ad ſugendum aptae inueniuntur. Si ſale conſperguntur, ſanguinem quidem reddunt, attamen valde debilitantur et ſaepe exinde moriuntur. Duabus caudam abſcidit, vt ſanguis, quem ſugebant, ex vulnere rurſus emanaret, neque tamen exinde a ſuctione retardabantur, nec maiorem ſanguinis copiam ſugebant, quam reliquae integrae. Vt eo melior ſit effectus curationis, poſtquam remotae ſunt hirudines, Cl. ROSE'N peculiarem fellam perforatam inuenit, cui ſi aeger imponitur, aequalis ſanguinis effluxus e vulnere ad aliquot tempus ſuſtentatur. Sumitur laſanum, cuius fundus duobus foraminibus pertunditur, ibi quatuor candelae ſatis breues, ne flamma attingat ſuperiora, immittuntur, quo aer tranſiens et calor aegro inſidenti neceſſarium ſanguinis ad 6. 8 et 12 vncias effluxum in vas, ad hanc copiam ſuſcipiendam accommodatum et in medio poſitum, adiuuare poſſit. Non p. 135. p. 137.

nullos deinde adiicit caſus, vbi hirudines mari… cum emolumento applicauit, et inprimis in haem… rhoidibus coecis.

p. 142. 6) IOH. GOTTSCH. WALLERIUS *ſecun… exhibet partem diſquiſitionis iam commemoratae* (v. tri… I. 7) *atque terram ex vegetabilibus acquiſitam exa… nat.* Haec ex plantis ipſis, vel ex earum ſuccis … preſſis et inſpiſſatis, aut putrefactione, aut incin… ratione paratur; Noſter autem vltima vſus eſt. … choauit a mollioribus plantis, iisque inprimis, q… bus animalia nutriuntur. Cerealium ſtramina in … tino ferreo ad carbonem nigrum exuſſit, qui, … ctiori igne, donec catini fundus excandeſceret, … ſemper agitata maſſa, tandem in cineres griſeos m… tabantur. Quos igne vehementiſſimo furni doci… ſtici ad duas vsque horas, vlterius calcinauit, … terram albam exinde acquiſiuit, cuius quantitas … dimidiam cinerum priſtinorum aequabat. Haec c… acidis mineralibus non efferueſcebat, nec ab ol… vitrioli puriſſimo, nec a ſpiritu nitri fumante, nec … ſpiritu ſalis fumante ſoluebatur, nec ipſum alcali v… latile, his ſpiritibus in tribus diuerſis vitris dein… affuſum, aliquid praecipitabat. Ad ebullien… hos liquores igni imponebantur haec vitra, atq… tum oleum vitrioli, quod copioſae terrae griſeae p… ſolutae incumbens, clarum apparebat, nunc d… cantatum, adiecto oleo tartari per deliquium, … ram albam praecipitabat, ſed mixtura alba et ſpi… reddebatur. Decantatus ſpiritus nitri etiam clar… cum eodem ſale tartari deponebat terram albam, … maſſam quaſi glutinoſam coalitam, et mixtura p… lucida manebat. Ex ſpiritu ſalis, ſubluteo colo… tincto, terra alba fundum petebat, et mixtura … bat alba et ſpiſſa; e contrario alcali volatile nec pra… cipitationem, nec mutationem efficiebat, et le… tan…

tum nubecula in ſpiritu nitri, decantato conſpicie-
tur. Haec terra in igne fuſorio, follibus intenſo,
rui in vitrum viride mutabatur. Ex foeno grami- p. 144.
nm molliorumque plantarum, nec minus ex ab-
thio, tanaceto et ſaluia ſimilem fere terram edu-
. Cerealium ſemina incineratione terram ſuppe- p. 148.
bant, quae in eo a terra ex ſtramine parata diffe-
bat, vt in igne facilius flueret, in ſpiritu nitri et
is minus, in oleo autem vitrioli magis, quam illa,
luereturr. Praeter alias vegetabilium terras, etiam p. 152.
ſignifuit eas, quae ex plantis producuntur, vt hu-
m hortorum, ceſpitem bituminoſum (*Torf*) et
lginem. Priora exhibebant terram quodammo-
o martialem, fuſco rubram; fuligo autem in
ſe clauſo igne vehementiſſimo calcinata minime mu-
latur, ſed potius durior et magis ſplendida red-
batur, et neque ante calcinationem, nec poſt,
m acidis efferueſcebat, nec ab his ſoluebatur.
um itaque hac in re differat a fuligine, quam
RANDTIUS (v. Act. Acad. 1756) examinauit: nos
inde certiores reddimur, varias eſſe fuliginis ſpe-
ies, profecto a varietate fumi diuerſarum planta-
m vel animalium pendentes. Ex his igitur expe-
mentis patet, triplicem terram ex vegetabilibus
erari poſſe: 1) plus minusue facile in igne fluen-
em, ex plantis, quae farinaceae, nutrientis et la-
eris indolis ſunt; haec ſoluitur magis ab oleo vi-
rioli, quam a reliquis acidis, et ab alcali fixo prae-
cipitatur: 2) abſorbentem, ex ceteris plantis mi-
noribus, quae priori magis a ſpiritu nitri et ſalis ſol-
atur, et ab alcali et fixo et volatili praecipitatur; mi-
us ab oleo vitrioli ſoluitur, et alcali tantum fixo exin-
de praecipitatur: 3) calcaream, ex plantis durioribus
et lignis, quae, quo duriora ſunt ligna vnde pro-
ducitur, eo difficilius in igne fluit. Hinc vetetes
Chymici iam obſeruarunt, ea vitra, quae ex du-

riſſimi

riſſimi ligni cineribus parantur, prae reliquis
mum ignis gradum ſuſtinere poſſe. Inprimis
mirandum eſt, diuerſas terras ex eadem planta
duci, vti Cl. Auctoris experimenta cum amyg
et nucibus inſtituta declarant. Harum enim
ces calcinati terram exhibebant calcaream cum
tibus acidis efferueſcentem; nuclei e contrario
ram praebent, quae elixiuata cum ſpiritu nitri
ter, cum ſpiritu ſalis et oleo vitrioli minime effe
ſcit. Itaque Chymici refutantur, qui ſtatuunt,
lam terram calcaream ex mineralibus ſolubilem
eamque plantis nutrimenta ſuppeditare. Eo
modo apparet, non ab omnibus plantis ſal al
cum praeparari poſſe.

p.156. 7) Numerum natorum, mortuorum, et m
monio iunctorum ab anno 1730 vsque ad 175
vrbe Norkoeping indicat ER. LUNDGREN.

Trimeſtre tertium:

p.159. 1) *De vermibus inteſtinorum, inprimis de ta*
tractat NIC. ROSE'N. Vermium ſemina fa
ingeri poſſunt cum aqua minus pura, variisque
bis, praeſertim piſcibus, et Ill. Auctor aſſerit, ſe
in cocto piſce taeniam viuam reperiſſe. Haec
mina in primis viis euoluuntur, ſi viſcido aut p
inteſtinorum firmiter adhaerent, nec ab arteriis
ſantibus mouentur, nec a motu periſtaltico ſti
expelluntur, nec a liquore inteſtinali deſtruu
Hic itaque morbus maxime proprius eſt debilior
infantibus, feminis, et iis, qui vitae ſedenta
dediti ſunt. Is porro ſaepe inuenitur in locis,
piſces copioſe adſunt, cum in Hollandia, dim
fere pars habitantium, in Heluetia decima, ta
laboret, et dimidia fere pars ſtudioſorum, qui

Both

bothnia orientali Vpſalam veniunt, hoc malo affi-
ciatur. Taenia vero non tantum in aqua, piſcibus,
& hominibus reperitur, ſed in canibus etiam, feli-
bus, ouibus, gallinis, anſeribus atque columbis.
Adeoque FORNANDER enarrat, hanc a vacca eie-
ctam fuiſſe, et DARELIUS taeniam in catuli inte-
ſtinis vidit; vnde putandum eſt, hanc nobiscum naſci
poſſe. Cauſae incommodorum, quae vermes pa-
rant, ab eorum pendent magnitudine et copia, por-
ro, quod in muco nidulantur, ab eorum perſpira-
tione et excrementis, nec minus, ſi inteſtina perfo-
rent, inprimis autem, quod ſe mouent, ſerpunt et
rodunt. Ad motum incitantur, ſi eſuriunt, vel a
cibis aut medicamentis, ipſis contrariis, vbi ſaepe do-
lores efficiunt. Puella enim ab aſſumta drachma ſemis
pulueris rad. ialappae et ſcrupulo ſemis ſeminis cinae
dolorem in dextro latere ſentiebat, qui, poſtquam hoc
latus petroleo inunxerat, ſtatim in ſiniſtro latere perci-
piebatur, et hoc etiam perunCto, mox in dextrum latus
redibat; idem vero puluis cum ſcrupulo ſemis rad. ia-
lappae auctus vermes expulit. Irritant vero taeniam,
vt aegroti affirmant, inprimis caro ſalita vel fumigata,
perna, ſalmo ſalſus, braſſica, cibi cum porro et
armoraceo praeparati, ſacharum, mulſa, vina acida,
allium, aſſa foedita, flores ſulphuris, ſemen cinae,
aut medicamenta ex verbena vel abſinthio confecta. p. 167.
Acidulae martiales hanc debilitant; iter et equitatio
aegris maxime conuenit. Ex variis vero ſignis ver-
mes cognoſcuntur; taeniam declarat pondus in ven-
triculo aut in latere perceptum, quaſi pila adeſſet,
ſenſus aegri, quaſi quid fugeret, vel piſcis caudam
moueret; lumbricos indicant tormina, inprimis ad
umbilicum; aſcarides vero pruritus ani, perpetuus
teneſmus, languor et ſtupor. Taenia praeſertim
perturbat aegrum exeunte luna et initio nouilunii,
lumbrici autem, dum luna decreſcere et incipit et
ceſſat, quod Cl. Auctor inprimis in puero decem

anno-

morum obſeruauit, qui ſemper decreſcen
maxime torquebatur, quem tamen puluerib
radice ialappae, ſem. cinae, ſale martis et p
mellis a lumbricis liberauit. Emetica tan
certiſſima commendat medicamenta, quibus
ptomata, a vermibus excitata, leniri ſolent.
rides facile clyſmate, lumbrici puluere radi
lappae et ſem. cinae expelluntur. Difficiliu
taenia expellitur, quod et anguſtiori corporis
mo, et tubulis ad ſugendum deſtinatis, qui e
uis eius ſegmento prominent, inteſtinis firmit
p. 173. adhaeret. Cum Cl. Auctor viderit taeniam mo
ſimilem ab affuſa aqua calida rurſus moueri, a
da vero ſtatim quieſcere et mortua quaſi fundu
ſis petere, hanc optime expelli poſſe puta
aegro purgans remedium daret, eique, dum
operatur, magnam aquae frigidae copiam exhib
Hoc enim frigido potu taeniae facultas ſeſe in
nis adhaerendi demitur, vt vel hocce purgante
ciatur, vel ſaltim profundius in inteſtina detrudatu
alia ſumta doſi tandem expellatur. Hanc me
dum, Noſtri ſuaſu, tentauit maximo cum ſuc
DARELIUS, qui aegros curabat ſumptibus Epi
Kalſenii ad fontem ſotericum Saettrenſem ſuſtent
eiusque ſucceſſores hanc etiam approbarunt.
enim modo expulſa eſt taenia integra 17 vlnar.
in noſocomio Vpſalienſi ſeruatur, et cuius extre
in paruum aculeum quatuor foraminibus per
finitur. Curatio autem ita inſtituenda eſt. A
taenia laborans primo die, quo aduenit ad fon
quieſcat, deinde purgans ſumat et aquas mine
ad ſeptem vel octo dies bibat. Si frigidam
aquam perferre adſueuit, matutino tempore e
hibeatur laxans v. c. radicis ialappae ſcrupuli du
vncia vna ſalis DE SEIGNETTE, vel vncia vna
ſemiſſe. Si remedii effectum iam ſentit, ſtatim

aqua minerali repletum ebibit, idemque singu-
3. 4 vel 5 minutis repetit, quamuis magna sit
ae assumtae copia, quae cum statim rursus egre-
ur, vix nocet. Quod si tum taenia tota expelli-
, curatio cessat; sin pars tantum exit, idem re-
dium per aliquot dies reuocandum erit. Varias
de aegrorum historias Cl. Auctor enarrat, qui-
am commemorata magis magisque explicantur.

3) IOH. GOTTSCH. WALLERIUS in tertia p. 191.
e disquisitionis supra indicatae considerat *terram*
malibus. Incipit ab ouo eiusque partibus,
e terram ex sanguine, carne et ossibus perseru-
. Albumen oui gallinacei post longam coctio-
andem fuscum et pellucidum fiebat, quod in
docimastico flammam concipiebat, ebulliebat
moderato igne adeo volatile reddebatur, vt a 20
vix 5 vel 6 grana terrae purae albo-griseae relin-
entur. Haec minime effervescit cum acidis, sed
cile fusione in vitrum subuiride mutatur. Vitel-
, leni calore exsiccatum, in furno docimastico
x liquescit, desiragrat, et, vti resina in fortiori
e, hinc illinc dispergitur, tandem catinum vitro
o incrustat. Testa parum differt a terra calcarea
cile in vitrum viride mutatur. Hae triplices ter-
ex oui partibus productae, maxime similes sunt tri-
terrae ex vegetabilibus. Terra ex sanguine bouis
us igne liquescit, quam terra ex carne bouina.
calcinata in furno docimastico in albo-uiridem
am vitrescunt; commixta vero cum terra calca-
vegetabilium, massam murrhinae similem exhi-
. Quatuor igitur species terrae ex animalibus p. 197.
Auctor produxit, 1) igne facile fluentem ex li-
dis partibus, 2) absorbentem, quae igne lique-
ex mollioribus solidis, 3) absorbentem vix igne
em, a durioribus, 4) calcaream ex testis, con-
chis,

chis, cet. Terra ex durioribus animalium
quo maiorem ignis gradum sustinet, quam te
eorum fluidis, quae contra facilius igne liq
Terrae ex vegetabilibus semper facilius in igne
quam animalium terrae; illa a spiritu nitri ma
citius in gelatinam mutatur, haec a spiritu sal
inter calcem vegetabilium ac animalium mag
diuersitas. Causas, quae terras plus vel min
cile fluentes reddunt, Noster ponit in particul
componentium densiori vel laxiori coniunctio
fortiori vel debiliori, tardiori vel celeriori motu
dente. Id exinde confirmatur, quod in
rarum nulla his similis adest, nec nisi so
plantarum ac animalium poros ingredi pot
vero trituratione aquae productis ad has terras
ime accedit.

P. 199. 3) *Animalium* in D'ALEMBERT *The*
hanc exhibet DAN. MELANDER.

P. 21[illegible]. 4) *Commodiores officinas pulueris pyrii exstruen*
CAR. KNUTBERG, in quibus massa non
pistillis contunditur, sed cylindris mer
molitur. Maximum commodum, quo prae ce
haec officina sese commendat, inprimis eli
periculum ab accensa materie metuendum.

P. 227. 5) *Quomodo Poloni agros exarare solent, u*
peculiaribus ad aquas educendas commode carere p
acutate commemorat GEORG. SILEN.

P. 234. 6) *Salubritatem climatis confinium Lapponi*
realis ex catalogo natorum ac demortuorum dem
ANDR. HELLANT. In duabus parochiis int
culum polarem sitis, quamuis magnum ibi sit
numerus tamen demortuorum vix dimidiam pa

...digit, atque cum in reliquis Sueciae regionibus quotannis decima quarta circiter pars moriatur, ibi ...x ſeptuageſima incolarum pars morte abripitur. Cauſas, cur incolae ibi tantopere multiplicentur, in ...o ponit, quod a lapponicis parentibus exorti vitam ruſticam degunt, cum contra reliqui Lappones, qui ...griculturam negligunt, ab anno 1695 ad 1759 ...ulto minus incrementum acceperint.

Trimeſtre quartum:

1) THORB. BERGMANN hic tradit *hiſtoriam* p. 239.
...riam doctrinae de crepuſculis, cui adiicit deſcri-
...nem anticrepuſculi Mairani, quod in oppoſito
...co ſolis, et orientis et occidentis, quotidie, prae-
...rtim hiberno tempore, apparet, et ſiſtit ſegmen- p. 251.
...um coeli ſereni coeruleum, cuius margo ſuperior
...olore plus minus rubro praeditus eſt.

2) Prioribus iam laudatis terrarum diſquiſitioni- p. 252.
...s IOH. GOTTSCH. WALLERIUS hic adiicit
...artam partem, quae tractat *varietatem terrae cal-
...reae ex plantis, animalibus et mineralibus paratae.*
...oc examen inprimis inſtituit ad vſum oeconomi-
...um, vt diiudicaret quae calcis ſpecies praecipue in
...is exſtruendis adhiberi poſſit. Porro diſquirit,
...ntum ponderis quaeuis ſpecies calcis calcinatione
...ttit. In furno igitur docimaſtico, calcinatione p. 253.
...ex horas continuata, 360 grana lapidis calcarei
...ri 159 grana perdiderunt; idem pondus corallio-
...gotholandicorum in eodem ſpatio temporis ami-
...160 grana; concharum ad littora maris collecta-
...161; cretae 162; teſtarum ouorum 180;
...nderis amiſſio in terra et calce vegetabilium minus
...ta eſt. Ex his apparet, duriſſimum lapidem cal-
...rium ſemper maximum pondus amittere. Deinde-

diſquiſiuit, quantum humidi aeris quaelibet ca
ſpecies attrahat, quibus in loco, vbi radii ſolis
pertingunt, poſitis, biduo poſt reperit, auctum ſo
pondus calcinati lapidis calcarei duri granis 1
concharum Balsbergenſ. 16; conchyliorum ex
tore maris 13; cretae 9; teſtarum ouorum 6;
nerum ligni 12; pondus 100 gr. calcis ex molli
bus plantis vix 4 gr. auctum erat. Quo durior
que eſt materia calcis, eo maiorem humidi copi
ex aere attrahit, calx vegetabilium minorem ca
animalium, haec multo minus calce mineralis
p.256. Cum indagabat, quantum aquae retinerent haec
cinatae ſpecies calcareae, ſi aqua extinguerentur,
duo poſt inuenit 200 gr. calcis lapidis calcarei
retinuiſſe 112 gr. aquae; 201 gr. calcis ex conc
praeparatae 99. 199 gr. concharum Balsberg
18. 199 gr. conchyliorum 89. 202 gr. cretae
212 gr. teſtarum 95. 190 gr. vegetabilium 78.
gr. calcis abſinthii 9. Ex his conſtat, calorem
cis ab affuſa aqua exortum, minime duritiei mat
calcareae accommodatum eſſe, cum cretae ac teſta
ouorum calx citius incaleſcat, calce lapidis calca
conchyliorum et plantarum. Calx mineralis ab
intumeſcit, vti animalis, ſed in puluerem tenuem
tur, vegetabilis nec intumeſcit, nec in puluerem
Ad calcem durioris materiae cum aqua extinguen
maior aquae copia requiritur, quam ad calcem la
indolis; ad mineralem magis, quam ad anima
multo minus ad vegetabilem. Calcem lapi
vero Cl. Auctor inprimis aptam iudicat ad vſum
chitectonicum, quod facilius extinguitur, ad
mixtionem cum arena minorem aquae copiam
quirit, et citius exſiccatur, calce conchylio
p.261. Tandem quam differentiam harum calcis ſpeci
in igne docimaſtico reperit Noſter, hic ind
Vegetabilis enim terra calcarea in horae ſpatio
vitru

vitrum viride liqueſcebat; animalis duas horas et fortiorem ignem requirebat, priusquam in vitrum pallidouiride mutabatur; mineralis vix ſine additamento fluit. Vti vero gypſum nimis calcinatum non amplius ab affuſa aqua indureſcit, ſic nimis exuſta calx conſuetum habitum ad aquam amittit. Moderandus igitur eſt ignis in furnis calcareis.

3) *Peculiarem cariem oſſis pubis* deſcribit ROLAND. MARTIN. In iuuene viginti annorum, cuius mors a vitio veſicae vrinariae pendere ſuſpicabatur, detectum eſt, praeter vaſa rubicunda anterius ad fundum veſicae, liquorem nigrum grumoſum extrauaſatum, et os pubis dextrum ſic deſtructum a carie, vt in rubicundam putrilaginem fere diffluęret, ſiniſtrum vero os pubis firmius erat. Perioſtium illaeſum cum muſculis, oſſi pubis inſertis et rite cohaerentibus, quaſi vaginam ſiſtebat, quae cariem ex oſſis ſubſtantia natam includebat. Symphyſis integra erat, oſſis vero extremitas dextra, quae ad inciſuram iſchiopectineam ſpectat, plane exeſa inueniebatur, et ramus oſſis iſchii ſimili labe affligtus erat, attamen rami arteriae pudendae circumflexae et neruus ad penem directus minime laeſi erant. Os pubis ſiniſtrum minus corruptum, nec tumidum, integopere a perioſtio ſeparatum conſpiciebatur, vt quaſi ex vagina inde extrahi poſſet. Vlcera, quibus demortuus nonnunquam in brachiis et pedibus laborauerat, et phimoſis oedematoſa aliquid miaſmatis venerei indicabant, quamquam ſymptomata deerant, quae alias a contagio pendent, cum glandulae vreterae nec induratae nec eroſae eſſent. Hic ſimul tradit Cl. Auctor, poſt DUVERNEYUM, PETITUM et PRINGLE, diſcrimen cariei ſcorbuticae et exoſteoſeos venereae. Cauſa morbi in defuncto parum certa erat. Inueniebatur enim paulo ante eius mor- p. 262. p. 266.

tem tumor ad os pubis dextrum, qui tactui cede
quasi adesset hernia intestinalis, hoc vero subla
hectica febris aegrum maxime debilitabat, abdom
valde tensum erat, et vrina difficile mittebatur.

p.271. 4) *Machinam ad opticas delineationes conficien
aptam* proponit IONAS NORBERG.

p.276. 5) *De origine tabanorum* differit CAROLUS
GEER. Primus est Cl. Auctor, qui huius in
maxime vulgaris laruas copiose in terra pratorum
texit, et eius mutationes tandem mense martio
animaduertit. Plerumque laruis tipularum aequ
corpus ex duodecim annulis compositum pedibus
ret, caput vncis duobus instruitur, quibus anni
vt, contractis annulis, proserpere possit, cuius
mechanismus hic vberius explicatur. Laruas
in vitrum ad dimidiam vsque terra repletum
charta obtectum immittebat, sed paulo post
tantum inueniebat, vnde existimat, reliquas ab
p.286. deuoratas fuisse. Chrysalides semper ad dimid
e terra prominent et initio iulii sub tabanorum
ma exeunt, quorum euolutiones, partes ac
rentia sexus hic vlterius describuntur. Inprimis
mirandum est, tantum feminas tabanorum ann
prosequi solere, vt et nos tantum feminae culi
aculeo nocent, et fortasse hae feminae ad increm
tum ouorum copiosiori, quam mares, nutriti
indigent.

p.291. 6) *De modo, quo metallum Pinschback prae
tur,* differit HENR. THEOPH. SCHEFFER, H
metallum, cuius natura diu incognita fuit, mall
bile, auro cum cupro commixto interius et exte
simile, ex cupro et zinco componitur, nec nig
fo

ſcit, nec aerugine afficitur. Priusquam Cl. Auctor eius praeparationem deſcribit, quaedam praemittit experimenta cum cupro inſtituta, atque concluſiones inde eductas adiicit, quae cupri mineras faciliori methodo liquefacere docent, et ob amplitudinem nimiam hic vix commemorari poſſunt. Hoc tantum exinde annotemus, aeruginem cupri inprimis pendere a ſulphure, quod cupro ineſt, cuius acidum ſeſe commiſcet cum aeris humiditate, vel cum aqua pura, atque metallum arrodit; minime igitur ex aerugine metallorum acidi exſiſtentia in aere demonſtrari poteſt. Etenim maxima pars cupri minerae flauae eſt ferrum, p.299. minera vero ex cupro tantum ac ſulphure compoſita griſea eſt, qualis in Smolandia effoditur, ex cuius centum libris 70 vel 78 librae cupri educuntur. Quod ſi in fuſione cupri plumbum adiicitur, tunc ſulphur cupri optime compeſcitur, cuprum multo ductilius redditur, nec facile ab aerugine laeditur, nec nigreſcit, quibus virtutibus cuprum Tyrolenſe inprimis ſe commendat. His adiicit Cl. Auctor amplam deſcriptionem praeparationis metalli artificialis Pinſchback.

7) *Lepram piſcium et animalium in Norwegia* de- p.306. ſcribit ANT. RUD. MARTIN. Med. Stud. Morbi huius, qui lepra (Spitaelska) dicitur, et ibi maxime vulgaris eſt, Cl. Auctor inprimis tria ſtadia inter aegrotos obſeruauit. 1) Initio enim aegri tabeſcunt, facie cachectica et ſplendente, cuius cutis leuiter intumeſcit et adenitibus referta videtur. Saepe apparent maculae tumidae ac inaequales, in adultis ad nucum magnitudinem creſcentes, quae minime ſuppurant, ſed indureſcunt, interdum vel ſanguine vel ſanie replentur. Interdum vlcus accedit, tum adenis colore plumbeo remanet, cutis vero corrugatur vel deſquamatur; minime tamen haec ſuppuratio

vicinas partes arrodit, nec pruritum excitat. 2) Adenites totum corpus vsque ad pedum plantas occupant; in aliis oedemata pedum oriuntur et supercilia plane defluunt, minus vero crinis; palpebrae, labia, palatum palleſcit. 3) Naſus ita contrahitur, vt vox et respiratio laedatur. Adenites naſi et labiorum diruptae ſanguinem ac ſaniem emittunt. Hic morbus plerumque 12 vel 14 annos perdurat, priusquam hoc ſtadium attingit. p.309 Cauſas huius morbi inprimis ab esu piſcium leproſorum et animalium hoc malo laborantium pendere, multi aſſerunt. Inueniuntur enim multi lacus, qui ſalmones leproſos, (farionem alpinum) continent, quibus incolae ibi degentes inficiuntur. In alpino diſſecto adenites perſpexit Cl. Auctor, quae vermes, faſciolis LINNAEI non diſſimiles, includebant. Boues lepra affecti valde pinguescunt, multas magnasque adenites in carne pectoris habent, adeoque in pulmonibus, pericardio, hepate, omento, in nonnullis corpora rotunda, alba, vermibus ſimilia deprehendebantur.

p.312. 8) *De ſummo frigore, quod menſe Ianuario 1760 in Lapponia ſaeuiit*, ANDR. HELLANT hic diſſerit. In hoc frigore thermometri mercurius tam celeriter aſcendit, vt nec manus, nec candela ob calorem propius afferri poſſent, et Cl Auctor non niſi e longinquo ſcalpelli acie illius gradus annotare cogeretur. Cum thermometrum ante feneſtram poſitum in conclaue referret, nec globulum eius attingeret, ſatim mercurius ad 3 vel 4 gradus deſcendebat, et mox ad 7 vel 8 gradus rurſum aſcendebat. Si thermometrum ſubito ex frigido loco in calidiorem conferrebatur, ſemper mercurius, ſi modo frigus 50 graduum vel maius eſſet, in ſphaeram ingreſſus est.
p.318. Varios effectus frigoris in inſtrumenta muſica Noſter obſeruauit. Etenim ſonus chordarum inſtrumen-

(Cla-

(Clauicymbel) frigore 40 graduum, tono integro acutior factus eſt, ſoni vero illius acutiores multo minus exinde mutabantur, ſonis eiusdem grauioribus. In duabus tibiis (Fleute traverſe) contrarium apparebat, cum altera frigori expoſita tono integro grauior redderetur, quam altera in calore relicta. Fragorem ab explosis tormentis aut ſclopetis ortum in magno frigore vix in tertia diſtantiae parte percipimus, quam alias in calidiore aere auditur.

II.

Traité des Maladies des Femmes, ou l'on a taché de joindre a une Theorie ſolide la pratique la plus ſure et la mieux eprouvée, avec un Catalogue chronologique des Medecins, qui ont ecrit ſur ces maladies. Par I. ASTRUC Profeſſeur royal de Medecine et Medecin Conſultant du Roi, a Paris chez P. Guillaume Cavelier 1761. 12mo mai. Tom. I. pag. 350 tab. aen. 4. Tom. II. pag. 423, Tom. III. pag. 443. Tom. IV. pag. 364.

h. e.

Tractatus de morbis mulierum cet. Auctore Cl. I. ASTRUC. Tom. I. II. III. IV.

Elegans et ſuo auctore dignus de morbis feminarum tractatus in duos libros diuiditur, quorum quilibet duos tomos habet. *Primus liber* de morbis per catamenia productis agit, in cuius capite primo ſtructura matricis, in 2do menſtruorum fluxus, in 3tio prima horum proruptio, in 4to fluxus hic imminutus aut plane ſuppreſſus, in 5to eiusdem ob vitium aliquod conformationis retentio, in 6to difficilis

cilis ille, et in 7timo aliunde prorumpens pertractatur. Alter huius libri tomus continuatio prioris eſt, caput itaque 8uum chloroſin, 9num immoderatum catameniorum profluuium et vteri haemorrhagiam, 10mum fluorem album, 11mum menſtruorum ceſſationem, 12mum μητρομανίαν ſ. furorem vterinum exhibet. *Liber ſecundus* agit de morbis ex ſtatu vteri diuerſimode mutato oriundis, ſic vt caput 1mum tractationem de inflammatione, 2dum de gangraena et ſphacelo, 3tium de apoſtemate, 4tum de vlcere, 5tum de ſcirrho, 6tum de pſeudo ſcirrho ſiue ſteatomate et ſarcomate, 7mum de cancro, 8uum de hydrope, 9num de variis typis panitidis generibus, 10mum de vteri deſcenſu contineat. In ſecundo huius libri tomo in deſcriptione morborum ab vteri vitiis natorum Cl. Auctor pergit, et in capite 11mo vaginae excreſcentia eiusdemque interioris tunicae elongatae, quin imo vteri inuerſi, prolapſum, in 12mo ouariorum tumorumque Fallopianarum valetudines et in 13tio tandem paſſionem hyſtericam ſ. ſuffocationem vterinam deſcribit. Quibus omnibus auctorum, qui ab HIPPOCRATE ad FITZ-GERALDUM D. et Prof. Monspelienſem peculiares de feminarum morbis libros conſcripſerunt, indicem adiungit, et tertiam totius operis partem, de grauiditate et morbis abinde dependentibus exponentem, breui in publicum prodituram promittit, quam nemo non eo maiori cum deſiderio expectat, quo ceteris de hoc argumento conſcriptis elegantiorem vtilioremque futuram non praeuidere nequit.

T. I. Sed praemiſſo iam totius praeclari huius operis conſpectu, opus eſſe videtur, quo vel et aliqua ex eo hinc inde depromta addamus.

Ana-

Anatomiae vteri gnarum iam lectorem Cl. Auctor ſupponit, proindeque vaſa ſaltem ſanguifera intermediam et internam vteri tunicam diſtributa accuratius deſcribit, et vaſorum deinde peculiarium, p. 6.
intra easdem tunicas reperiendorum colatoriorumque vices ibidem praeſtantium ſtructuram quin etiam humoris ex ipſis ſeparati naturam explicat. In omni quippe puncto, vbi ſubtiliſſima vaſa arterioſa cum venoſis in vtero coeunt et anaſtomoſin formant, appendices venoſae perpendiculariter adſcendunt, quas tab. 1 et 2. 3 exprimit, quae tunicam vteri in- p. 9.
ternam perforant, et in vltimis tantum grauiditatis menſibus in conſpectum prodeunt, quo tempore p. 10.
quatuor vel quinque lineas in vtero, atque quidem eo in loco, vbi placenta adfixa eſt, prominent, et productionibus ſuis in cauitates placentae ipſis proportionatas ſe inſinuant, et ſic placentae non tantum adhaeſionem firmiorem praeſtant, ſed etiam vel ipſum ſanguinem per aperta oſtiola in cellulas placentae effundunt, qui abhinc abſorbtus per venas vmbilicales ad embryonem fertur. A vero propius etiam abeſt, quod et tempore, quo catamenia fluunt, hae appendices aperiantur ſanguinemque fundant, p. 11.
extra has autem periodos aut valuulis aut fibris ſuis circularibus quam exactiſſime claudantur. Alterum vaſorum genus ſub eadem tunica vteri interna reconditum conſtituunt innumera ſubtiliſſima vaſcula vermicularia, 4 ad 5 lineas longa, lacteo humore turgentia, quorum nouem circiter vel decem in glomerulum voluuntur, in cuius centro veſiculam quaſi formant, in quam lacteum ſuum humorem depluunt, qui per paruum canalem excretorium interiorem vteri tunicam perforantem in vteri cauum effunditur, p. 14.
Tab. 3. f. 1. a. b. c. Cum autem ſubtiliſſima lactei huius humoris pars per vaſa lymphatica continuo reſorbeatur, craſſior relicta ſenſim ſenſimque accumula-

mulatur, vnde vaſcula ipſa inflantur et venas, qu
cingunt, arctant, comprimunt et ſic localem v
plethoram pariunt. Poſtquam vero venae ita f
runt compreſſae, ſanguis, cuius liber circuitus i
fuit interceptus, in laterales appendices venoſas p
netrat, ipſas diſtendit, elongat, tandemque ape
et data tunc ſibi porta ſub catameniorum nomine
vtero ruit.

p. 87. Quinque huius diuerſos ſtatus Cl. Auctor a
mit; vbi itaque vaſorum vermicularium aeque ac
narum atque quidem in primis harum appendic
debita et conueniens flexilitas eſt, fluxus erit re
laris et abſque notabili incommodo, et hunc p
p. 91. mum ſtatum appellare Auctori placuit. Secundus
tus eſt, vbi vaſa vteri vermicularia nimis dura, ri
vel denſa, venae autem nimium compreſſae et
uae ſunt, et fluxus tunc vel imminutus vel pe
p. 95. ſuppreſſus eſt. In tertio ſtatu orificia vermic
rium aeque ac venarum ſe aperiri haud patiun
p. 98. vnde idem ac in priore effectus ſequitur. In qu
venarum tantum oſtiola aperiuntur, vermicu
vero clauſa manent, venas ideo comprimere
deſinunt, hinc immodicum menſtruorum pro
uium procreant. In quinto vermicularia aperta
tem ſunt, et continuo lacteum ſuum humorem p
rant, quare venae comprimi non amplius p
p.105. ſunt, et fluor albus naſcitur. Simplices hos
tus ideo Cl. Auctor nominat, quod ab horum e
curſu plures adhuc poſſint proficiſci, compoſiti
que tunc nuncupandi. Diagnoſin his atque prog
ſin primae menſtruationis addit, et in curatione
tantum proponit, quae in 2do et 3tio ſtatu prod
poterant, diluentia quippe, humectantia et em
lientia tam interne ſumenda quam extus adplica
p.116. Contra ſanguinis lentorem aperientia et reſolue
ſuadet, horumque plura nominat, tandemqu
me

nedia prǒfert primam menſtruorum eruptionem ad- p. 123.
tutura. Ad menſtruorum ſuppreſſionem nunc Au-
ctor deſcendit, cuius triplicem cauſam ſtatuit Et-
nim vel vaſa vteri vermicularia ſe ita non diſten p. 128.
dunt, vt venae ipſis adiacentes ſatis comprimantur;
vel venae et appendices venoſae ſe adeo diſtendi
non patiuntur, vt oſtiola aperiantur, vel ſanguis
tanto cum impetu non in venas et harum appendi-
ces fertur, vt oſtiola aperire valeat. Ipſius huius p. 138.
mali genus duplex eſt, alterum, vbi ſubito tempo-
re ipſius periodi ab animi pathemate, vel aere fri-
gido extus admiſſo, menſtrua fluere ceſſant, pedilu-
uiis, frictionibus, volatilibus, caſtoreatis opiatisque p. 167.
revocanda; alterum, vbi in ipſa periodo fluere qui-
dem non deſinunt, in ſequenti tamen non redeunt,
ſed variis medicaminibus pro varia, quam agnoſcunt,
cauſa, ſeligendis prolici debent. Praeterea vero et-
iam poſſunt menſtrua retineri, ſi quod in vagina p. 229.
conformationis vitium v. c. membrana, excreſcentia
vel cicatrix eſt, quo in caſu optimum ſemper ſola-
bum a lanceola ſperandum eſt. Accidit vero etiam, p. 304.
vt menſtrua interdum ex peregrinis locis prodeant,
quo in caſu ad quatuor medicus reſpicere in cura-
tione tenetur: 1) quo naturalem horum fluxum ſe- p. 322.
lectis quidem, nequaquam tamen valentioribus me-
dicaminibus reſtituat, pro quo ſcopo virginibus
matrimonium ſuadere poteſt: 2) quo peregrinae
huic proruptioni venaeſectione in talo frequentiore
praeueniat: 3) acrimoniam ſanguinis humectantibus,
diluentibus, balneis corrigat: 4) ipſumque, ſi abun-
dantior fuerit, fluxum moderetur.

Tranſit Auctor ad tomum 2dum. In cuius ca- T. II.
pite 1mo chlorofin examinat, cuius cauſam ſolum p. 1.
ſanguinis colorem deperditum ſiſtere oſtendit. Ta-
lis autem ſanguis eſt, ſi quando globuli rubri aut p. 14.

ſuffi-

ſufficienti copia non adſunt, aut non ſatis diuiſi
tatique per vaſa feruntur. Quapropter in curatio
eo ſaltem enitendum eſt, quo color iſte ſangu
exercitatione corporis frequentiore, conuenienti
ſelectisque medicamentis purgantibus, ſtomachi
martialibusque reſtituatur. Succedit immoderat
p. 65. menſtruorum profluuium, quod praeſens eſſe
gnoſcitur, ſi vel ſaepius, quam par eſt, redit, vel d
tius vtique durat. Haemorrhagia vero dicitur, ſi
extra periodi terminum abundantius ſanguis ef
p. 110. tur. Haec illo longe periculoſior fluxu eſt,
ſolutionem vtplurimum continuitatis ſolidorum
quitur, cum illud ſaepiſſime a ſola dilatatione, mo
tie aut laxitate ſolidorum proueniat. In curati
neceſſe eſt, vt, ſi malum vrgere videatur, largio
reiterata venaeſectione ſanguinis modus imminu
capacitas vaſorum augeatur, nimia vteri ſenſib
narcoticorum vſu moderetur, quin ipſius ſang
rarefactio temperetur. Quod ſi vero a vehem
ſua quidem remiſerit, neque tamen fluere pe
deſierit, venaeſectio in brachio ſuſcipienda,
gantia ſaepius reiteranda et cauſae remouendae
quae illud arceſſunt. Ad ipſius haemorrhagia
cidiuam praecauendam, omnia, quae ſangu
orgasmum refrenare ſolidaque roborare
ſunt, adhibenda, ea vero, quae concitare ip
poſſunt, cane peius et angue ſunt fugienda.
p. 159. ſtringentia plura Cl. Auctor hic nominat, et p
quam cautelas quasdam in curatione obſeruanda
culcauit, variaque ſecura aeque ac ſuſpecta rem
p. 188. indigitauit, ad fluoris albi deſcriptionem progr
tur, quem in lacteum et lymphaticum diſtingu
Ille vel a nimia humoris lactei abundantia, vel
mia huius fluiditate, vel nimia tandem orificio
vaſorum laxitate oritur, hic autem vel ab ipſius lym
phae per latera vaſorum tranſudatione, vel
exu

eiusdem per diſrupta vaſa effuſione proficiſcitur. Cuiuis harum cauſarum apta remedia Auctor oppo-
nit, cautelas quasdam docet, et remediis quibus-
dam cum vel ſine periculo adhibendis nominatis, ad p.299.
ceſſationem menſtrui fluxus deſcendit, cuius cauſas, ſymptomata, ſigna diagnoſtica et prognoſtica ſedulo examinat, victum tenuem, frequentiores venaeſe-
ctiones, laxantia leniora et diuretica ſuadet, et ad furoris vterini explicationem ſe confert, quam, quod gallice puduit, latine tradit. Cauſam huius mali ſiſtunt humores ſeminales, vtpote qui vel quanti-
tate abundant vel acrimonia peccant; quin fibrilla-
rum etiam exilitas vel tenſio veneris cupiditatem augere poteſt, quae vbi a vitio tum ſeminalium tum muliebrium ſimul naſcitur, etiam in ratione vtriusque huius cauſae intendatur, neceſſe eſt. Diſtinguitur ratione ſtadii in incipientem, confirma-
tum et deploratum; ratione vero ſymptomatum in furorem vterinum ſine delirio, cum delirio melan-
cholico et cum delirio maniaco. In primo ſtadio p.359.
aliqua, in reliquis nulla prorſus ſanationis ſpes af-
fulget. In curatione ad diluendum et demulcen-
dum ſanguinem, aeque ac ſemen ipſum conducunt p.368.
venaeſectiones largiores frequentioresque e brachio, catharctica leniora, iuſcula tenuia, ſerum lactis, lac p.373.
aſininum cum eduliis variis lacte paratis, emulſio-
nes, aquae minerales acidulae, victus humectans, diluens, refrigerans. Vbi vigiliae vrgent, narcoticis vtendum. Ad vterum humectandum praeter varia remedia interna, inprimis valent balnea vel ſemi-
cupia ex aqua fluuiatili egelida cum herbis emol-
lientibus cocta, clyſteres ex ſero lactis, inie-
ctiones tepidiuſculae ex ſero lactis, decocto la-
ctucae etc. quibus ſi malum urgeat, ſingulis inie-
ctionum vnciis drachma ſemis vel integra ſuccorum ſolani, ſemperuiui, quin imo cicutae addi poteſt. Praeter ea ab obſcoenis, quibus inhaerere ſolent, co-
gita-

gitationibus ad alia mens deducenda, infimulque
dulo cauendum eſt, ne lectulo plumis, quin pot
ſtramento molliore pleno incubent, et ſi haec om
nil proficere videantur, ab adoleſcentibus ven
et amatis, quin ſi horum copia non fuerit, a ne
lonibus ſtrenue et frequentius ſubagitentur.

T. III. In ſecundo totius operis libro Cl. Auctor pri
vteri inflammationem pertractat, quam adeſſe vo
men ipſius matricis auctum, eiusdem ſenſibilitas,
lor in regione hypogaſtrica et febris aperte oſt
dunt. Morbus hic vel, vt plerumque fieri fol
morte finitur, vel inflammatio reſoluitur, vel
gangraenam, ſuppurationem aut ſcirrhum tra
Curationem venaeſectio reiterata, potus
luens et refrigerans, oleum amygd. dulc. cum
rupo quodam commixtum, clyſteres refriger
et anodyni, iniectiones emollientes ex lacte cap
cum pauco croco et laudano, vel ex mucilagine ſe
pſyllii et aqua roſar. paratae, cataplaſmata et epi
mata emollientia ventri impoſita abſoluunt, qui
omnibus addi vel etiam ſeparatim propinari nar
p. 67. tica poſſunt. Sequitur gangraena et ſphacelus,
quibus praeter venaeſectiones et ſcarifationes, in
ctiones ex decoctis amaris, aqua calcis viuae cum
ammoniaco, aqua phagadaenica, cordiaca (inter q
quod miramur, ant.monium diaphoreticum et l
des cancrorum Auctor refert) conueniunt, vbi
tem propendet vterus et omnia fruſtra fieri vid
p.116. tur, extirpatio ipſius vteri ſuſcipienda eſt. Abſc
ſus vteri oritur, ſi obſtructio inflammatoria ta
quidem non eſt, quae gangraenam producere po
violentia tamen cauſarum tam magna, vt reſolu
locum non habeat. Quam primum talem fieri,
cta ſymptomata docent, venaeſectio inſtituenda,
laxantia, humectantia et anodyna ſub cataplaſmatum
fome

fomentationum forma applicanda, leniora apozemata laxantia propinanda, clysmata iniicienda et omnia adhibenda sunt, quae ipsa mitiora reddunt. Quodsi vero suppurationem iam factam esse symptomatum remissio doceat, in eo opera locanda est, vt quamprimum fieri id possit, exitus puri paretur; id quod, si in vagina latet, lanceola, vbi vero in matrice est, tentandum est remediis, quae vterum com- p. 147.
mouent atque concutiunt, ad quorum classem ster-
nutatoria, emetica et, clysmata stimulantia referen- p. 148.
da sunt. Succedit vlcus, quod vel ab abscessu, vel
erosione vel vulnere oritur, et commode in simplex,
venereum et carcinomaticum distinguitur, eandem- p. 179.
que si simplex fuerit, quam quaeuis alia vlcera, me-
dicationem, detersionem scilicet, carnis regenera-
tionem et consolidationem desiderat. Venereum
autem mercurialia postulat. Etiamsi vero optimum
auxilium hoc in casu inunctio mercurialis adferat,
caute tamen vel et haec et altero vel tertio quouis
die saltem suscipienda est, cum a mercurii vsu vl-
cera interna ingraueſcere compertum sit. Excipit p. 208.
hoc scirrhus, qui cum tumor durus, renitens, in-
dolens, sensim insurgens, et naturalem partis, quam
tenet, colorem non alterans sit, haud quaquam a
sanguine, sed vel a lympha sola vel a solo humore
lacteo, vel ab vtroque prouenit, ideoque aut lym-
phaticus, aut lacteus aut lymphatico-lacteus dici p. 212.
meretur. Ad hunc tollendum Auctor diluentia et
humectantia, balnea et ipsam scirrhi materiam fun-
dentia, martialia quippe, mercurialia, salia et gum- p. 242.
mata suadet; vbi vero palliatiua tantum cura locum
habet, hiberno tempore iuscula diluentia et hume-
ctantia, vernali et autumnali serum lactis vel ipsum
lac asininum, durante aestate vero aquas martiales,
balnea et semicupia tepida, cum interponendis le-
nioribus purgantibus et venaesectionibus ordinat, et p. 250.
ad

ad pſeudo-ſcirrhum ſ. ſteatoma et ſarcoma vt
tranſit, cuius vtriusque mali genus omnem cur
nem reſpuit, ideoque ea ſaltem remedia exigit, q
incrementum impediendo, et incommoda ab
oriunda leniendo ſeſe commendant. Si in v
p.96. tumor haeret, exſtirpatio tentanda eſt. Subſe
tur cancer, cuius cauſam calor conſtituit, vtp
qui materiam ipſius ſcirrhi adeo rarefacit, vt p
ſe expandat, dein euoluat et cancrum produ
Nec reſolutionem nec ſuppurationem admittit, a
que curari nunquam poteſt. Quare eo ſaltem
tendum, vt 1) nimis celer progreſſus mali retard
2) violentia doloris opiatis mitigetur, et 3) hae
rhagia ſuperueniens ſiſtatur. In cancro a ven
labe orto Cl. Auctor inunctiones mercuriales inte
mercurii ſublimati vſui praefert, cum huius op
tio ſine periculo nunquam, et fere ſemper ine
p.317. ſit *). De ſolani furioſi vſu prolixius hic agit, e
cicuta adnotat, quod Pariſiis tentata dolores tu
risque molem quidem imminuerit, ſperatum ta
et a STOERKIO adeo felicem expertum effec
neutiquam praeſtiterit, licet nullum inde dam
fuerit ortum, etiamſi pluries iam ad drachmam ſe
p.333. per diem propinata fuerit. In curatione hydr
vteri eo enitendum eſt, vt aquae aut per vias v
rias, aut per aluum, aut per ipſum vteri orific
ſtilo recto cauoque, capitulo oliuari in apice int

*) Qua occaſione Cl. Auctor monet, vſum mercurii ſ
mati iam diu cognitum fuiſſe, et Centurionem q
dam Suecicum IOAN. BERNARD. MITTL
primum eius rei mentionem feciſſe, qui in libe
moribus oſtiakorum refert, eas gentes mercurium ſ
matum cum iuſculo auenaceo propinatum, ad c
dam luem veneream vſurpaſſe. Cui deinde quo
aceti fortioris vaſculum ſuperbibendum praeb
Prodiit ille liber Berolin 1720.

a latere autem perforato, munito educantur, et poſt vtero deperditum robur iniectionibus ex aquis martialibus reſtituatur. Succedit tympanitis, cuius duplex genus eſt, alterum permanens et vera tympanitis, in qua aer, vterum diſtendens, ob clauſum vteri orificium, exire nequit; alterum tranſitorium malum eſt, vbi ſcilicet aer, ſi quando corpus flectitur, per vterum exploditur, qui mox iterum generatur. In illo valent omnia ea, quae ad orificium p. 382.
vteri aperiendum proſunt, in hoc, ſi menſtrua deſi- p. 389.
derant, haec reuocanda, ſi vero tenſio et incaleſcentia illud producunt, humectantia et refrigerantia adhibenda ſunt. Deſcendere vterus dicitur, ſi vel alius in vaginam prolabitur, vel in eius mediam vagae partem deuoluitur, vel in vuluam procidit. Fieri autem id ſolet, ſi fundus vaginae nimis dilatatus eſt, vel vterus ob proprium pondus, aut tuſſim, commutationem, vomendi conatum etc. in illam intruditur. Ante omnia hoc in caſu chirurgus debet tentare, vt ipſum vterum in priſtinum locum reducat, atque deinde peſſum, cera obductum, in vaginam immittat, quo vlteriorem prolapſum prohibeat. Vbi vero extra genitalia vterus propendet, et cancro vel p. 422.
gangraena foedatur, et euidens mortis periculum adeſt, amputatio ipſius vteri ſuſcipienda eſt.

Tranſit Cl. Auctor ad Tom. IV in cuius capite T. IV.
primo deſcenſum vaginae examinat, quem vel ſarcoma, vel fungum, vel ipſius vaginae interiorem tunicam relaxatam conſtituere adſerit; illa forfice p. 16.
auferre, haemorrhagiam aqua aluminoſa ſiſtere et vulneri digeſtiuum applicare, hanc autem decoctis corticum adſtringentium et fumigationibus ad ſtatum ſanum reducere docet, et ad ouariorum aegritudines tranſit. Inter has frequentius occurrunt: p. 26.
inflammatio, abſceſſus, gangraena, ſcirrhus et cancer, hydatides, hydrops ſaccatus, conceptio em-

p. 39. bryonis in ipſo ouario, et tumores cyſtici. Com
inflammationem, omnia poſſunt, quae in vter
flammatione Cl. Auctor commendauit; in omn
autem reliquis malis, praeter emplaſtra de cicut
mucilaginibus, embrocationes ex oleo flor. ch
mill. et alia affectae parti exterius imponenda,
naeſectio reiterata, purgantia, iuscula tenuia, p
nae diureticae, ſemicupia, lac aſininum, ſerum l
et aquae martiales conueniunt. Iisdem malis
tent tubae Fallopianae, quae eapropter iisdem
p. 54. riter remediis profliganda ſunt. De hyſterica pa
tandem Cl. Auctor in vltimo capite agit, vtpote
ſpaſticus morbus eſt, a forti nimis arteriarum vter
ſu, aut tenſione eiusdem vaſorum lacteorum, aut
tione ab humore acri facta, ouariorum tuba
Fallopianarum inflatione, aut a titillatione nim
abundantiam et acredinem humoris ſpermatici
p. 107. ducta oriundus. In ipſo paroxyſmo thora
omnia, quae corpus arctius circumdant et ſtri
deliganda ſunt. Naribus admoueantur, qua
volatili ſcatent, quin ipſis ſternutatoria varia
tur, pili euellantur, clyſmata acriora inii
emplaſtra cum aſſa foetida, muſcus, campho
oleo amygdalarum dulc. ſoluta et alia vmbili
moueantur; medicamenta antihyſterica prop
tur, quin etiam, ſi fruſtra haec adhibita fu
venaeſectio in talo inſtituatur, et vomitoria,
contraindicans prohibeat, exhibeantur. Extr
p. 118. roxyſmum, praeter ea, quae cauſas tollunt, m
libus, mercurialibus, reſinis antihyſtericis, di
bus, lenioribus purgantibus atque narcoticis
dum, ſtrictumque regimen in victu obſeruandu
Ex omnibus pro ſpecificis in hoc malo vendita
p. 125. mediis, plurimum muſco Auctor tribuit, quem
pius non ſine effectu ſperato propinaſſe confite

III. Di

III.

Dissertation sur l'inoculation de la petite verole par M. ANTOINE TIMONY Docteur en Medecine a Constantinople. A Vienne de l'imprimerie de George Louis Schultz, 1762. 4to pl. 3½.

h. e.

Dissertatio de inoculatione variolarum Auctore ANTONIO TIMONY M. D.

Ad morbos, qui omnes ferme homines inuadunt, p. 2.
variolae pertinent, quae infantes potissimum
afficiunt, et licet omnibus anni temporibus accidere
soleant, vernali tamen et autumnali tempore fre-
quentius occurrunt, cum varia in his sit perspira-
tio. Cum peste hac in re conueniunt, quippe quae
aestate et hyeme vt plurimum a vehementia remit-
tit. Aegyptii, inprimis incolae vrbis Cairo, pestem cir- p. 4.
ca festum St. Iohannis cessare asserunt, rorem enim, qui
hoc tu inter decimum octauum et nonum iunii cadit,
aerem puriorem reddere et in ipsa aedificia pene-
trare contendunt, et experimento instituto comper-
tum fuit, pastam farinaceam, dicta nocte aeri expo-
sitam, acescere. Cum itaque variolae exitiosum
morbi genus sint, inoculationem eius vehementiae
opponendam esse Cl. Auctor asserit, et Asiae populis,
inprimis Circassiis, nos hanc medendi rationem de-
bere, cum aliis assumit. Constantinopoli Graeci et
Armeni, nec non Christiani Europaei ibi degentes,
inoculationem variolarum saepius admittunt, Tur-
cae vero, quoniam praedestinationem credunt, eam-
dem negligunt. Variis itaque rationibus, iam satis
notis et hic non repetendis, inoculationem com-

mendat Noſter, et epidemiam varioloſam anno
ius ſeculi vigeſimo tertio peſtis in modum ſae
tem, eandem in multis ſuſceptam maxime comm
dabilem reddidiſſe narrat.

p. 13. Methodum igitur inſitionis Conſtantinopoli
ceptam deſcribit, et praeparationem in accurato
tae regimine per aliquot dies obſeruato ponit,
que purgationes alui et venaeſectiones req
niſi ex ſpeciali indicatione neceſſariae iudicen
Pus ex ſuppurantibus variolis inciſis, hominis de
liquo ſani, nulla venerea nec glandulari
affecti, a medico has res diiudicante in digitali
neo colligitur et cera obtegitur. Inciſio paulo
ior ea, quae in venaeſectione efficitur, in vtr
brachio ad inſertionem tendinis deltoidei fit, et
auriſcalpio in vulnus immittitur, cortice nucis
gitur et ligatur, ne pus veſtimentis aegri abſterg
tertio vero vel quarto die ligatura ſoluitur.
nulli vrgent, medicum ad inoculationem accede
veſtimenta mutare et ſuffimigiis affici debere, ne
contagium varioloſum malignum citius, quam pe
ſitionem, communicetur. Licet vero olim in vari
poris locis ad octo usque inciſiones factae fueri
perfluum tamen fuiſſe poſtea cognouerunt, et in
bus ſupra indicatis ſubſtiterunt. Pus ex natur
citatis ſumatur variolis, cum ex inſitis contagi
ctus non ſucceſſerit. Vrget quidem Noſter
ſitionem eodem die quo pus collectum fuit,
tuendam eſſe, cum ſequenti die, non ſucce
monemus tamen, obſeruationes repetitas co
rium indicare, ſi nimirum pus filis exceptum
Victus ex farinaceis cum aqua coctis conce
iuſcula autem, immo oua prorſus interdicu
Octauo vel decimo etiam die eruptio fit, et vi
mo primo vel quinto demum die ſine ſympto
tum vehementia morbus finitur. Subnectit No
varia monita, imprimis ea, quae accuratius diaet
gin

gimen concernunt, quo neglecto haud raro triſtia ſymptomata, inprimis poſt nimium dulcium vſum, diarrhoea, oriuntur.

Nunc ſororis fatum refert, quae poſt artificiales variolas ſexto aetatis menſe inoculatione excitatas, ab hoc morbo per totam vitam ſe liberam fore ſperabat, attamen annum vigeſimum ſecundum agens, et cum ſorore, tunc temporis variolis artificialibus affecta, in vno lectulo dormiens, poſt triduum anginam non tantum ſed et dolores capitis et lumborum ſenſit, et verae demum et malignae variolae erumpentes decimo tertio die mortem inducebant. Addit aliam morbi hiſtoriam, ex qua patet, puerum, cui variolae vndecimo aetatis menſe inſitae fuerant, ſeptimo aetatis anno a fratre, naturalibus variolis affecto, contagium varioloſum ita ſuſcipiſſe, vt confluentibus excitatis, omnem vim morbi ſentiret, attamen magna cura adhibita euaderet. Non negandum eſt inoculationem hanc ob cauſam tanquam auxilium minus ſufficiens, a nonnullis reiectam fuiſſe; ſed ſingulares et rari hi euentus, contra experientiam certam in multis aliis probatam, nihil valere poſſunt, inprimis cum Noſter cognouerit, interdum etiam naturales ſemel ſuperatas, iterum excitatas fuiſſe. Epidemia varioloſa anno quadrageſimo tertio huius ſeculi Conſtantinopoli oborta inſitionis effectus maxime iterum probauit, ita vt poſtea ſemper cum optimo ſucceſſu inſtituta fuerit. p. 23.

IV.

Diſſertation ſur les Bains des Orientaux par M. ANTOINE TIMONY Docteur en Medecine a Conſtantinople. a Vienne de l'imprimerie de George Louis Schulz, 1762. 4to. pl. 4.

h. e.

Diſſertatio de balneis populorum orientalium Auctore ANTONIO TIMONY, Med. Doct.

Et commoda et incommoda a balneorum vſu ſanitatem hominum redundare, Cl. Auctor medicina facienda cognouit, hinc breuem hanc tr
p. 5. ctationem de balneis conſcripſit. Monet itaque principio, populos in orientalibus regionibus degentes, inprimis Turcas ex lege a Mohammede pr ſcripta, balneis frequenter vti, quam ob cau aquas puriores maxima cum cura colligunt, et balnea publica et priuata deriuant. Nos ea, quae ordine et fabrica balneorum propoſita ſunt, lub ter mittimus, quo ea, quae de vſu et abuſu re breuiter indicare queamus.

p. 17. Balneis iuuatur perſpiratio et ſudor elicitur, primis in ſicco corporis habitu calore laxato; l luis venereae vis maxime infringitur, et non tant morbi cutanei v. c. ſcabies, ſed etiam rheumatici catarrhales decubitus ad organa ſenſus et motus e gie diſſipantur. In foeminis hyſtericum malum a miis ſpaſmis oriundum ea corrigunt, ipſamque ſteri tem, a parte ſexus ſequioris pendentem, interdum t lunt, balneis itaque frequentioribus Noſter adſcrib quod foeminae Turcae, licet corpora non ſati exerceant ſed vita ſedentaria detineantur, fluxum menſtruum tamen regularem experiantur, nec adeo in

ſuli

ſultibus hyſtericis tententur. Virum triginta quatuor annorum, hypochondriaco morbo vexatum et vino maxime deditum, ſudoribus viſcidis quaſi diffluentem, ſudore per balnea continuata copioſo moto, a ſudoribus tandem irregularibus liberatum fuiſſe, Noſter refert.

Quanta vero ſunt balneorum commoda, tanta etiam incommoda. Frequens enim eorum vſus relaxat ſolidas partes, et elaſticitatem tollit; foeminae enim praecipue in balneo ſyncopes, vomitus, capitis dolores, vertigines et cardialgias experiuntur, et ex illis multae adeo rubicundae fiunt, vt ſanguis reſolutus non tantum in habitum cutaneum propellatur, ſed etiam variis in locis morboſe excernatur. Ex qua re intelligitur, non tantum crebriores fieri abortus, ſed etiam reliquas haemorrhagiarum ſequelas v. c. hydropem et phthiſin inde pendere. Foeminae vero prae viris his incommodis obnoxiae ſunt, quoniam diutius in balneis commorantur. Alia incommoda ex refrigerio poſt balneum admiſſo oriuntur; hinc non tantum decubitus catarrhales, ſed et rheumata et ſimilia mala ſequuntur. Effectus etiam miſtes ex eo eueniunt, quod corpora ad inſpirationem contagiorum nimis diſponantur, atque ita et peſtis contagium facile ſuſcipiant. Monemus interim in genere, balnea horum populorum, vtpote nimis calida, recenſitis a Cl. Auctore damnis occaſionem praebere. In fine duae hiſtoriae morborum ſubiunguntur, in quarum prima declaratur, affectionem comatoſam poſt balneum inductam, lethalem fuiſſe, in altera ſuffocatio vterina ex ſimili cauſa oborta et aegre curata traditur. p. 21.

V.

ANTONII STOERCK, Sacrae Caesar. Reg. Apost. Maiestatis Consiliarii aulici, Archiatri, et in nosocomio ciuico Pazmariano Physici, libellus secundus, quo confirmatur: Cicutam non solum vsu interno tutissime exhiberi, sed et esse simul remedium valde vtile in multis morbis, qui hucusque curatu impossibiles dicebantur. Vindobonae typis Ioannis Thomae Trattner, 1761. in 8. pl. 18.

Cum in priori de cicuta libello, alio tempore a nobis adducto *), egregias huius plantae contra scirrhum ipsumque cancrum vires Cl. Auctor explanauerit, in altero nunc libello vel et ea exponit, quibus singularis eius virtus in domitando cancro vlterius non tantum confirmatur, sed potens etiam ipsius in aliis curatu difficillimis morbis debellandi vis et efficacia ostenditur. Tota vero haec tractatio in quatuor capita diuiditur, quorum primum de medii descriptionem, secundum historias et curationes morborum. ab ipso Auctore ope huius plantae profligatorum, tertium aliorum medicorum obseruata, et quartum tandem corollaria quaedam et monita continet.

p. 2. Descriptioni cicutae ex MORISONO sumtae, in priori libello traditae, in primo huius libelli capite et eam addit, quam LINNAEUS, aliique habuerunt. Post bene monet, extractum ex succo expresso plantae iunioris in vase terreo, vitreo lento igne, et saepius agitando, esse conficiendum, quin etiam succum ipsum non adeo sollicite esse depurandum, si praestantius extractum euadere debeat.

Sequi-

*) vid. Commentar. nostr. Vol. VIII. P. IV. p. 649.

Sequitur nunc caput ſecundum, caſus varios vtilitatem remedii confirmantes proponens, accuratius nunc paulo a nobis indicandos. Exhibet vero Caſus I. foeminam viginti duorum annorum, quae a prima aetate ſcirrhoſis glandulis et vtraque mamma indurata laborauit, poſt vero luem veneream contraxit, quam quidem mercurii ſublimati vſus internus feliciter profligauit. tumores vero non tantum intactos reliquit, ſed et intenſos in dextra mamma dolores excitauit, vnde ad cicutam confugiendum eſſe, Cl. Auctor putauit, quae per aliquot ſeptimanas adſumta id praeſtitit, quod ipſe mercurius ſublimatus non potuit, etenim ab omnibus ab ineunte aetate moleſtis malis breui adeo tempore liberata fuit. p. 3.

Caſus II. Foemina triginta ſex annorum, mammam ſiniſtram admodum tumentem, induratam atque dolentem oſtendens, extractum de cicuta adſumſit, vnde nono die tumor fuit diſruptus, qui, licet per plures menſes ichoroſam plorauerit materiam, tandem tamen continuato pillularum, interpoſitoque corticis peruuiani vſu, et infuſo cicutae linteis madidis exterius adplicato, firma cicatrice clauſus diſparuit. p. 11.

Caſus III. IV. V. vſum cicutae in vlceribus inueteratis cancroſis declarant. p. 26.

Caſus VI. Foemina viginti octo annorum ex acuto morbo conualeſcens, in dextra mamma duriſſima, purpurea nigris liuidiſque ſtriis et varicoſis venis variegata dolorem vehementiſſimum, rodentem, lancinantem percepit, quem vna cum duritie et reliquis incommodis cicuta per centum et viginti dies propinata feliciter fugauit. p. 36.

Caſus VII. In virgine 21 an. macie, ſcabie et cancro aperto in ſiniſtra mamma affecta, cicutae vſus adeo ſalutaris fuit, vt inde dicta mala trimeſtri ſpatio ceſſarent, vlcusque occluderetur; et licet hoc p. 45.

poſtea, quod nimis alte iam penetrauerat pe[ctus] que perfoderat, denuo recrudeſceret, ſine d[olore] tamen vſu extracti cort. peruuian. et cicutae inte[rni] et iniecto in pectus infuſo eiusdem herbae, illa co[mi]ualuiſſet, niſi ſuperueniens pleuritis hecticam indu[xe]ſet febrem, qua tandem aegra confecta periit. [In]fuſum, in pectus empyematici cuiusdem iniectum, n[on] ſolum non nocuit, ſed pus laudabile produxit.

p. 61. Caſus VIII. Homo 27 an. ope pillularum a fe[bre] verſpertina, ſudoribus nocturnis, tabe, cahexia pe[ri]moque cancro ad linguae radicem orto, liberatus fu[it].

p. 75. Caſus IX. Vir 42 an. a plurimis annis do[lo]loribus vagis arthriticis vexatus, de brachii pe[ctoris]disque dextri mobilitate, eiusdemque late[ris] ſenſibilitate imminuta, et accedente macie co[n]queſtus eſt. Data fuit cicuta, vnde die trigeſi[mo] ſexto ſcabies exorta eſt. Continuauit remedium m[a]gnamque decocti radicis bardanae quantitatem b[i]et corpus quotidie bis infuſo cicutae lacte facto [in]uauit, et poſt 80 dies perfectiſſimam ſanitatem [re]cuperauit.

p. 81. Caſus X. In virgine 18 an. ſpinam ventol[is] cicuta per 90 dies vſurpata curauit.

p. 87. Caſus XI et XII. egregiam cicutae in vlcer[ibus] ſerpentibus, foediſſimoque cutaneo morbo ab e[le]phantiaſi parum diuerſo, virtutem oſtendunt.

p. 98. Caſus XIII. XIV et XV. fluorem iſtiunt album, multis annis moleſtum, acerrimum, foedidiſſimum, vaginam arrodentem, ſummosque cruciatus pari[en]tem, vſu cicutae feliciſſime curatum.

p. 117. Caſus XVI. Virgo 18 an. pallida, cach[ec]tica, anheloſa, nondum menſtruata, vtramque mammam a triennio duriſſimam, acute dolen[tem], et liuidis ſtriis inſignitam, vt et glandulas ſub[ma]axillares et inguinales tumidas induratasque habu[it]. Cl. Auctor cicutam exhibuit, vnde duodecimo iam[o] mate[n]

materies copiosa et alba, post nouem vero circiter septimanas sincerus sanguis menstruus ex vtero prorumpit, quo ipso aegra sanata fuit.

Casus XVII. Homo 30 an. triennio febre quotidiana laborauit, qua subito intempestiue cortice Peruuiano suppressa, tumor durus in hypochondrio sinistro ortus est, foedissimi in toto corpore furunculi propullularunt, tandemque febris cum extremitatum intumescentia, hydropem vtique imminante, accessit. Frustra omnia medicamenta fuerant ingesta, praeter solum cicutae extractum, vtpote quo per tres menses vsus, perfecte conualuit. p. 121.

Casus XVIII. In iuuene 17 an. vsus pilularum violentissimam febrem, ingentem in sinistro hypochondrio tumorem durum et immobilem, icterum et anasarcam profligauit. p. 130.

Casus XIX. Homo 34 an. glandulas colli scirrhosas et adeo mole auctas habuit, vt triceps incedere videretur. Sub axillis pariter ingentes tumores brachiorum motum fere penitus suffocantes apparuerunt, quin ex anteriore thoracis parte, a collo ad costarum limbos vsque scirrhosa massa descendit, hinc inde aeque ac reliqui tumores vlceribus carcinomaticis, sinubus permultis atque fistulis perforata. Praeter ea tussis immanis, febris vespertina, sudores nocturni, carnium consumtio et reliqui corporis intumescentia haud adeo procul absentem interitum miserrimo aegrotanti annunciarunt, cui tamen periculo solus cicutae vsus praeter omnium opinionem ipsum subtraxit, et perfectam sanitatem reddidit. p. 133.

Casus XX. In virgine viginti quinque annorum cicuta per decem septimanas parcipri dosi exhibita, tumorem in dextra mamma a decem annis durum, infra axillam sese extendentem, liuidum, summe dolentem brachiique tumidi motum prorsus intercipientem, p. 140.

tem,

tem, vna cum hemicrania alioquin moleſtiſſima
dicauit.

p.144. Caſus XXI. Vlcus vetulae ſeptuaginta trium
norum circa parotidem ſiniſtram cancroſum,
loſum, foediſſimum ope pillularum fuit perſana

p.146. Caſus XXII. Foeminae quadraginta quatuo
norum trigeſimo iam aetatis anno menſtrua ſi
ceſſarunt, a quo tempore ſcirrhus ouarii ſiniſt
tus eſt, pillularum vſu per duos menſes conti
ſublatus.

p.150. Caſus XXIII et XXIV. rachitidem ſiſtunt ope
medii huius feliciter fugatam.

p.152. Caſus XXV. In virgine octodecim annorum
lulae, per duos menſes deglutitae, vomitum a
triennio ſemper poſt meridiem moleſtum, c
peſcuere.

p.154. Caſus XXVI. Tumorem depingit lymphat
genu dextrum feminae occupantem, cicuta in
externeque vſurpata, diſpulſum.

p.155. Caſus XXVII et XXVIII. vſum cicutae ad
drachmas quotidie ſumtae in cataracta atque
roſi declarant.

p.160. Caſus XXIX et XXX. podagram a multis
aegros miſerrime excruciantem cicutae vſu vi
profligatamque deſcribunt.

p.161. Caſus XXXI. Vir quadragenarius ab octo
quouis vireſcente vere, fructiferoue auctumn
propinquante, tumore duro percinaciter do
circa articulos pedum, cum febre inſurgente
tus in pleuritidem incidit, quam, cum nulla
hoc morbo vſitatiora frangerent remedia, cicut
dem ſubegit.

p.165. Caſus XXXII. Foemina viginti trium anno
cui quarto grauiditatis menſe ambae mammae
triennio duro tumore obſitae ex profundo rufeſc
ſumme dolere et intumeſcere inceperunt, cicu

in grauidis nondum tentatam, optimo cum succeſſu adſumſit, ſiquidem non ſolum ab hoc malo, verum eam a frequenti vomitu et continua cephalalgia antehac moleſta, liberata fuit. Vrina, quamdiu duri aliquid in mammis fuit, ſemper copioſior mucoſa et ſedulenta abiit, quae, quam primum nulla amplius durities percepta eſt, et minus copioſa et colore naturali donata profluxit, quantumuis ſat magna doſi per aliquot dies adhuc medicamentum propinatum fuerit.

Caſus XXXIII. Virginem viginti et quatuor annorum a quinquennio toto corpore ſeroſo ac ſubflauo tumore defoedatam, vſus pilularum et ſeri lactis ſanauit. p.168.

Caſus XXXIV. Vir quadragiata ſeptem annorum a ſeſqui anno tumorem durum, ſcirrhoſum a gonorrhoea ſubito per iniecta adſtringentia ſubpreſſa, natum in ſcroto habuit, quem cicuta per quinque menſes ſumta abſtulit. p.169.

Caſus XXXV. XXXVI et XXXVII. egregium cicutae vſum in carie venerea, tinea capitis peſſima, et tuſſi conuulſiua, a retropulſa ſcabie orta oſtendunt, quam praeter ea in ſcrophulis, ſtrumis, phthiſi ſcrophuloſa, ſcorbuto, hydrope ab induratis viſceribus abdominalibus orto, ſpina ventoſa, ſarditate, melancholia et aliis permultis atrociſſimis valetudinibus talem ſemper Cl Auctor expertus eſt, qualis, cum bonus eſt, ſolet eſſe optimus. p.171.

Caput tertium aliorum celeberrimorum virorum circa cicutae virtutem obſeruata continet, quae, cum ea ſaltem, quae Noſter propoſuit, ſtabiliant magis et confirment, facile omitti poſſe putauimus, aeque ac corollaria et monita in quarto capite a Cl. Auctore prolata, vtpote quorum ſumma ex dictis pateſcit. p.191. p.277.

VI. AN-

VI.

ANTONII STOERCK, Supplementum ne… rium de cicuta, vbi simul iungitur cic… imago, aere excusa. Vindobonae typis … annis Thomae Trattner, 1761. in 8. p. … tab. aen. I.

Quo litigiis ac disceptationibus de charact… specie cicutae, inter medicos motis finem … dem imponeret, aere excudere eandem Cl. A… curauit, insimulque hac occasione historias al… p. 11. morborum, ab eo tempore, quo secundus lib… prodiit, solius cicutae ope profligatorum pr… fuit, in quorum descriptione ideo breuiores esse, … nimis longa enarratione lectoribus taedium cr… voluimus, quod plurimi, si non omnes, iidem fu… sint, quos in prioribus iamiam libellis, a nobis … ctis, prolixius explanauit, scirrhus nimirum et c… dolores abdominales cum plenaria appetitus pr… tione, tumores varii ac fistulae, vomitus, vlcer… ligna et inueterata, fluor albus, glandularum infar… spina ventosa, tussis, rachitis, haemorrhagia … cum materiei acris et crassioris effluxu, cache… p. 34. melancholia cum corporis attenuatione. Succe… corallaria et monita varia, e quibus annotasse … ficiat, quod cicutae extractum ad duas tres, quin… ad quatuor drachmas quotidie exhiberi possit; … omnis aetatis hominibus conueniat; aluum raro … rissime vomitum, aliquando transpirationem, sae… me vrinam moueat; quosuis morbos a vasorum … meabilitate aut obstructione natos tollat; ipsam … guinis acrimoniam corrigat; varia a variolis re… mala dissipet, aliosque adhuc multos morbos pr… get, quos omnia huc vsque cognita remedia inte… rel…

relinquunt. De monitis in fine libri additis, quod ex dictis facile pateant, non opus esse videtur, quin vlterius dicatur. p. 51.

VII.

ANTONII STOERCK, etc. Libellus, quo demonstratur: Stramonium, Hyoscíamum, Aconitum non solum tuto posse exhiberi vsu interno hominibus, verum et ea esse remedia in multis morbis maxime salutifera. Iunguntur simul harum plantarum imagines aere excusae. Vindobonae, typis Ioannis Thomae Trattner. MDCCLXII. 8. pl. 7½. tab. aen. 3.

Egregiis, quos de cicuta obseruauerat Ill. Auctor, iisque per experientiam confirmatis effectibus, quoque omni laude digno salutaris scientiae amplificandi limites studio, commotus, de aliis quoque plantis, quae, vti cicutá, pessimam olim nactae erant famam, cogitauit: num earum vis vere esset nociua, an potius vtilis? Quum itaque *stramonii* vel *turae* botanicis dictae odorem haud adeo nociuum esse deprehendisset, ac veteres de eo pronunciarant, ipsius quoque interne assumti vires non deleterias fore iudicabat. Hinc sedulo omnique adhibita cautione praeparabat ex sola herba recenti extractum, cuius granum vnum et dimidium ab initio sumebat ipse, nil inde mali praeter ingratum et nauseosum saporem percipiens. Aegris nunc illud exhibiturus, etiam atque etiam, quibus conueniret, ex eo meditabatur, quod plantam istam mentem turbare, afferre insaniam, ideas memoriamque delere atque conuulsiones efficere, ex veteribus dixerint ad vnum p. 8.

fere

fere omnes; ſequentem igitur formabat quaeſtionem. *Si ſtramonium, turbando mentem, adferri ſolet ſanis, annon licet experiri; num inſanientibus et mente captis, turbando mutandoque ideas et ſenſorium commune, adferret mentem ſanam et conuulſis membris leret contrario motu conuulſiones?* Occaſione nunc data, in quinque aegris faciebat tentamina, dimidium primo, deinde vnum granum extracti, hoc terue per diem propinans. In tribus aegris de mentibus factis ſperatum illud edidiſſe effectum,
p. 22. in vno epilepſiam ſimul ſuſtuliſſe, in puella vero nouem annorum, fortiſſima conuulſione tentata, malum potius augere viſum fuiſſe, in iuuene autem epileptico morbum longe mitiorem reddidiſſe, experimento hoc, ob defectum remedii, interrupto, ſius enarrat.

p. 28. Cum *hyoſciami* deinde extracto, ex recenti tum herba abiecta radice, parato primum experimentum fecit Noſter in cane, in quo, parcadoſi data, nihil alieni obſeruauit, donec duas dramas extracti in ipſum intruſiſſet. Peſſime inde habuit animal, languidum, anxium, viſusque priuatum. Poſt vomitum aluique deiectiones corunt quidem ſpaſmi circa ſcrobiculum cordis, oculis tamen immobilibus, pupilla valde dilviſuque fere deleto permanentibus. Poſt ſomvero captum canis prorſus conualuit, ſemper devigil et agilis. Hominibus deinde aegrotantiquorum morbis nullum aliud mederi potuerat medium, extractum hoc ſe dare poſſe Noſter dit. Illorum hic loci recenſet tredecim, et quvſu huius medicamenti in eis obſeruatum fuerinotat. In duodecim egregie illud profuiſſe, riosque morbos profligaſſe perhibet, diras nitronconuulſiones, tremorem pedi chronicam copalpitationem, maniam ex animi affectu graui ort

Ipun

ſputum cruentum tuſſi valde moleſtae iunctum, melancholiam, epilepſiam, cephalalgiam menſes retentos ſecutam cum maniae hyſtericae paroxyſmo, tandemque cardialgiam cum deglutitionis difficultate combinatam. Ab vno extracti grano mane, poſt meridiem veſperique dato, vt plurimum curationis fecit initium, doſin deinde, ſenſim ſenſimque, pro diuerſa morbi et aegri indole augens, ita vt per diem ſaepius nouem, nonnunquam ad quindecim, quin et viginti grana, exhiberet. In pluribus aegris aluum aliquoties inde motam fuiſſe refert. In vnica tantum p. 36.
aegra, quippe quae dextri pedis tremore conuulſiuo ſatis ſingulari laborabat et vno tantum extracti grano ter vtebatur per diem, obſeruauit, quod poſt dimidiam ab aſſumta pilula horam frigus et horror per totum corpus, mador ſubfrigidus, viſus hebetudo et incipientis animi deliquii ſenſus ſuperuenerint, iis tamen ſymptomatibus intra tres horae minutias euaneſcentibus, aegra integre tandem curata.

Tertium denique libri huius caput, quae de p. 69.
aconito ſiue *napello* Ill. Auctor collegit obſeruata, continet. Poſtquam is varia in ſuo corpore cum pulueres atque extracto huius herbae experimenta fecerat, indeque mali nihil, tranſpirationem vero auctam, obſeruarat, in illis morbis remedium iſtud conuenire iudicabat, vbi materies peccans per ſudoriferas vias expelli poſſe videbatur. Illud autem exhibendi optimum hunc eſſe modum iudicabat, vt extracti granum vnum cum vna drachma ſacchari albi miſceret, in mortario marmoreo tereret diu atque in ſubtiliſſimum puluerem redigeret, cuius deinde pulueris ab initio grana decem vel quindecim, deinde in nonnullis aegris drachmam ſemis, per diem bis vel ter, aegris dabat. Quatuordecim hic loci recen- p. 75.
ſet morborum hiſtorias, in quibus egregiam opem aconitum tuliſſe aſſerit: in vehementi nimirum dextri

lateris totius dolore, febrim intermittentem fecu
in violento dolore iſchiadico: in pertinaciſſima feb
quartana in tertium vsque annum perdurante, cu
articulorum doloribus paroxysmi tempore ſaeuien
bus: in variis tumoribus, glandularum in primi
in aliqua aegra vtriusque mammae, inueteratis,
ſignis duritiei, cicutae omnem vim eludentibus,
extremitatum doloribus ſingularibus: in arthri
atroci circa articulos iam fixa facta, in tophis vener
et in anchyloſi cubiti ſiniſtri, ipſo articulo in inſigne
tumorem eleuato. Caeteroquin notamus, extra
illa ſuperius commemorata, ſemper ſub forma pilu
rum, hoc autem ex aconito praeparato, in puluere, v
diximus, cum ſaccharo aegris offerre Ill. Auctore
ſuperdato vel iuſculo tenui, vel infuſo quodam th
formi.

p. 110. Sub finem quasdam Ill. Auctor addit animadu
ſiones circa aconiti vſum, ſemper quidem tutum, i
terdum tamen fruſtaneum, cuiusque cum cicuta
militudinem, ita, vt cicuta ſuſtulerit morbos acon
obedire neſcios, contra vero aconitum alios cu
uerit, contra quos cicutae vires nullae fuere *).

VIII

*) Inſignem omnino quidem laudem meretur Ill. Auct
pro ſingulari illo ſtudio, quod nouis inueniendis
mediis impendit. Interim ſi dicendum eſt, qu
de his iam recenſitis noſtram eſſe velimus ſenten
fatemur, a cicutae vſu quam maxime egregios vi
nos effectus in ſcrophuloſis potiſſimum aliisque g
dularum tumoribus inueteratis, ſcirrhoſis quin et
croſis, adeo vt eius vſu in praxi clinica neutiq
carere nos poſſe arbitremur. Quod reliqua vero
tinet remedia, ea non crebro ſatis in vſum voc
mus, vt certi aliquid de eo pronunciare poſſem
In rheumatiſmis pertinacibus aliisque, articulorum
primis, doloribus effectum de aconito obſeruati
ſatis bonum. Hyoſcyamus, ni fallimur, opem q
dam

VIII.

ERDINAND LEBERS, *Ihro Kaiſerl. Königl. Apoſtoliſchen Majeſtät Raths, der Wundarzneykunſt Doktors, öffentlichen Lehrers, und ordentlichen Beſtellten zum Bürger-Spital, Abhandlung von der Nutzbarkeit des Schierlings in der Wundarzneykunſt. Wien, gedruckt bey Iohann Thomas Trattnern*, 1762. 8. pl. 5. tab. gen. I.

h. e.

ctatio de vtilitate cicutae in chirurgia. Auctore Cl. FERDINANDO LEBER etc.

oſtquam Cl. Auctor plantae deſcriptionem ex Cl. STOERKII libri primi capite primo deſumtam p. 13.
dit, variasque enchireſes in extracti et emplaſtri p. 16.
eparatione obſeruandas docuit, ipſum etiam mo-

dem attulit, nobis tamen nimis tantum paregoricam viſam. Stramonei autem vſus nobis huc vsque viſus eſt ſuſpectus. In duabus quidem aegris maniacis illius extractum ad granum vnum, quarum vna quidem vſu eius ad ſe redibat, paulo poſt vero in triſtem iſtum morbum relabens iterumque deinde ſanitati reſtituta; altera autem in eodem ſtatu permanebat. In vtraque vero ipſius vſum ſequebatur fere clamoſa ſitis cum ptyaliſmo, ita vt per diem noctemque vltra duas ſaliuae libras exſpueret quaelibet aegra, et vltra decem libras decocti diluentis biberet. Quum ab alio tamen medico, qui in noſocomio maiori alius vrbis medicinam facit, plures eosque inſignes inde ſe obſeruaſſe effectus, relatum accipiamus, remedium hoc omnino dignum eſſe putamus, quod per vlteriorem experientiam indagari debeat.

p. 20. dum, quo externe illa vti ſolet, ponit. Vbi ſ
cet durities, neque tamen cutis iamiam rupta
ſacculos conciſa herba infarctos et aliquoties ex
da aqua expreſſos imponit, noctu autem empla
de cicuta adplicat. Quamprimum hisce ſacculi
p. 22. dor commoueri videtur, lacte incoquere ſuadet.
dolore nimio ſacculos anaticis partibus herb. hy
mi atque cicutae, in lacte coctis plenos ſuperi
Scirrhoſis et apertis vlceribus lintea carpta
decocto imbuta adplicat, cui, ſi tanta in ip
tredo eſt, vt etiam vermes progenerentur, et
amararum aromaticarumque plantarum,
etiam ſpiritum ſalis marini tamdiu addit, donec
tredo coercita, et ſolum cicutae decoctum i
p. 25. imponendum videatur. Carnem fungoſam
propullulantem vel ſolo herbae puluere, v
melli admixto, vel ipſo extracto cum melle
mixto, vel extracto demum in aqua calcis ſolu
fert, iisdemque praeter ea, ſi nimiis doloribus
excruciatur, opii aliquot grana adiungit, ea
p. 27. cum circumſpectione, vt, ſi dolor ab inflam
ne natus videatur, horum loco cataplaſmata
cutae et hyoſcyami anaticis partibus ex lacte
p. 28. admoueat. Haemorrhagiam quandoque ſup
nientem in plethoricis ac robuſtis non, niſi
vrgente, in debilioribus autem protenus
p. 29. quercino coercet. In ſinus et fiſtulas ab initio
ticas partes decocti hordei et infuſi cicutae
melle roſarum, poſt vero ſolum cicutae infuſum
p. 30. Sequuntur nunc morbi, in quorum profli
egregium plantae vſum Cl. Auctor experi
Sunt autem ii: ſcirrhus et cancer, caries,
inueterata ſerpentia, immobilitas membrorum
lores rheumatici et calculoſi, vlcera venere
gangraenoſa faucium, rachitis, vermes et atr

In appendice monet Cl. Auctor, quod, licet p. 70.
lerisque prosit hoc remedium, tamen etiam inue-
ntur, qui illud ferre nequeunt, quo in casu ab
is vsu illico abstinendum, neque etiam credendum
, omnibus morbis debellandis parem hanc plan- p. 74.
inueniri, siquidem inter hos permulti sunt, qui
huius et aliorum omnium vim et efficaciam elu-
t. Quantumuis autem non semper scirrhum re-
lat, nec cancrum exstirpet, id tamen vix non
per efficit, quin tumor infidens antea ac immo- p. 78.
is ipsius ope mobilior euadat, ideoque ense com-
ius rescindi valeat, ne pars sincera trahatur.

IX.

rnal de Médécine, Chirurgie, Pharmacie etc. Par M. VANDERMONDE, Docteur en Médécine de la Faculté de Paris, Professeur en Chirurgie Françoise, Censeur Royal et Membre de l'Institut de Bologne. Tome XI. a Paris, 1759. chez Vincent. 8. Alph. 1. pl. 3. et Tome XII. 1760. Alph. 1. pl. 13.

h. e.

iarium, ad artem salutarem, chirurgiam, pharmaciam etc. pertinens. Auctore Cl. VANDERMONDE. Tomus XI. et XII.

mense *Iulio* 1759 deprehenditur,

3) *Obseruatio de hydrope ascite, venaesectio-* p. 20.
ibus administratis opioque exhibito, feliciter cura-
. Auctore Cl. PORTE. Foemina triginta octo
norum, monialis virgo, insigni dolore, a lum-
e ad vmbilicum vsque se extendente, prius

cruciata tympanitide corripitur, quae demum
aſciten mutatur. Paracentheſi inſtituta aqua
dem euacuatur et abdomen detumeſcit, paulo
autem tumor cum dolore redit. Aqua iterum
&ta, leuatur quidem ad tempus aegra, ſed, aqua
rum collecta, tertia vice paracentheſin inſtituere
guntur medentes. Verum tunc temporis
quotidiana accedit, cuius paroxyſmi quauis vice
dore copioſo terminantur. Statu hoc per
menſes durante febris demum ceſſat, inſimulque
ea omnis abdominis tumor et aqua euaneſcit,
vt aegra omnis periculi expertem ſe eſſe, cr
A vehementi vero dolore ad lumbos et vmbilic
redeunte abdomen non ſolum tenſum euadit, ſed
antea, intumeſcit. Rebus ſic ſe habentibus tam
variis remediis fruſtra antea exhibitis ad eadem
ſter iterum confugere, dubitat, et ad dolorem i
mis attendens, quippe qui quauis vice, dum t
rediit, obſeruatus fuit, in venaeſectione et nar
cis omne iuuamen quaerendum eſſe, ſecum co
Quapropter venam in brachio vnius diei ſpatio
ſecari et verſus noctem anodynum ſumi iubet. D
lore inde aliqua ex parte imminuto et abdomine m
liori facto, fluxuque vrinae prouocato eadem re
dia vltro continuantur, ita vt vena intra trium
ſium ſpatium decies ſecta et ter per ſeptimanam
iulapio anodyno, mox vno grano opii ſumto et i
dum cathartico interpoſito aegra hiſce aegritu
bus liberata perfecte conualuerit.

p. 27. 4) *De nonuullis fulminis effectibus.* Auctore
MATEAU DE GRANDVILLIERS. Fulmen vno
et virum iuuenem et foeminam grauidam et vac
tangit. In viro ſequentia Noſter obſeruauit. Pu
debilis et lentus, reſpiratio vero parua et lang
fuit. Poſt horam iuuenis ad ſe rediit, rogatusque
omnium, quae contigerunt, inſcius fuit, neque

ignem ſe vidiſſe, neque fragorem ſe audiuiſſe, perhibuit. Venaeſectione bis adminiſtrata nonnul-aque remediis vſurpatis conualuit. Foemina, eo-dem fulmine tacta, tunc temporis vltra quinque men-es iam grauida, fulminis ignem non vidit, fra-orem vero auribus percepit, atque ipſo momento, dum ſideratur, de combuſtione crurum conqueri-tur, illicoque ſenſibus priuata in terram proſtrata cidit. Labia nigra apparuerunt, nigraque ibidem ma-cula, pollicem vnum cum dimidio lata, in pede dextro in conſpectum venit. Poſt duos dies labio-rum nigredo euanuit, maculae vero color per ali-quot dies adhuc durans ruber euaſit, ipſaque ma-cula cum pede intumuit, inſimulque combuſtionis dolor perceptus fuit. Viginti quatuor horis prae-terlapſis haec quidem ceſſarunt, lenta vero febris, atque totum corpus vagi admodum acuti dolores cruciarunt. Hi ad duodecim dies durantes in temporibus tandem lateris ſiniſtri, fixi euaſere, inſi-dique ad apophyſin orbitalem futurae coronalis et ad ſuperiorem occipitis partem duo tumores, oui-um magnitudine, aliquatenus compreſſi, prodie-runt, inſigni calore et doloribus lancinantibus, mi-rifice tamen pulſantibus, ſtipati. Lecto ab eo tem-pore ſemper affixa frigore ſtatim correpta fuit, ſi quando ſurrexit, et, quoties procelloſa tempe-ſtas acceſſit, calor eam inſignis et ſudor copioſus affluxit. Tribus menſibus a tempore, quo miſerri-ma ei contigit iſta ſors, praeterlapſis, inſomniis ve-xata obiit. Quod ad vaccam attinet, ea per qua-drantem horae immota manſit, in nonnullis locis pilis priuata, quoad cutem vero perſtricta et rubra fuit. Quarta horae parte praeterlapſa violentis con-vulſionibus correpta, ſubito quaſi perterrita, ſub-duit. Caeterum alter oculus clauſus et lachrymans ebibus fuit.

p. 37. 5) *De amputatione femoris ſpontanea.* Auctore Cl. GIGNOUX. Foemina ruſtica poſt febrem tridam ſuperatam ſubito in planta pedis ſiniſtri flammatione corripitur, quae, remediis ab ipſa reiectis, in ſphacelum tranſit. Tribus ſeptim praeterlapſis totus pes ad genu vsque ſphacelo rumpitur, ita, vt cute, pinguedine, et muſculo putrefactionem et vermes, ibi natos, deſtructis denudetur et carie afficiatur. Corruptionem peſſima mephitis, febris lenta, dolores vehementes, anxietates inſignes, ſyncope frequens et continuae vigiliae comitantur, totusque pes viſu horrendis apparet. Tandem ad laterales genu partes et anteriores et poſteriores partes femoris duorum digitorum ſpatio ſupra patellam ſphacelus ſiſtitur, ciditque, vt nocte quadam inter ſomnum, ſomno turbata evigilet aegra, atque crus in ipſo genu articulo a femore absque vlla haemorrhagia ſeparatum reperiat. Chirurgus ſtatim accerſitus partem femoris denudatam, anterius et poſterius cute tectam nouamque carnem rubicundam propullulantem, quamque partem condyli, interni femoris nudam deprehendit. Laudabili ſuppuratione in dicta carne ſuborta et exfoliatione in denudata femoris parte ope ſpirituoſorum procurata variisque remediis vſurpatis caro ſenſim reſtituitur, cutis protenditur, vulneris ſpatium minuitur, cicatrix tandem inducitur et aegra euadit.

p. 42. 6) *Obſeruatio de concretionibus polypoſis ex ore reiectis.* Auctore Cl. DALBY. Foemina quot menſibus poſt puerperium praeterlapſis, [illegible] putrida, cum leui dolore lateris ſtipata, corripitur et inſignem reſpirationis difficultatem patitur. Quarto morbi die fruſtum maſſae carnoſae pauloque poſt aliud tuſſi exſpuit, quorum vltimum diſquiſitum extremitate ſuperiore digitum, in inferiore vero

mum ſcriptorium craſſitie aequauit tresque digitos transuerſos longum, ſubſtantia ſolidum atque interne et externe album, neque cauum fuit. Caeterum hinc inde radices quoad craſſitiem diuerſae exierunt. Hanc concretionem in trachea vel et in principio bronchiorum formatam, minime vero tempore morbi acuti, ſed longe ante exortam fuiſſe, Noſter putat. Aegram enim, a teneris iam pallidam, palpitatione cordis pectorisque oppreſſione continua laboraſſe, perhibet.

7) *Commentatio de ſale antepileptico* WEISMANNI. Auctore Cl. LECHANDELIER. Hic ſal, quem STISSERI obſeruatis compertum iam habemus, e vitriolo veneris, vel ope acidi vitriolici vel acidi nitroſi confecto, et ſpiritu ſalis ammoniaci paratur. Cryſtallis, pulchre coeruleis STISSERUS iam et WEISMANNUS vim antepilepticam adſcripſerunt. Horum igitur monitis Noſter excitatus dictum ſalem variis epilepticis exhibuit, eundemque per ſuperiora et inferiora euacuare, obſeruauit. Verum nullum aegrotantium, reſpectu epilepſiae, aliquod leuamen inde accepiſſe, notat. p. 45.

In menſe Auguſto, 1759 occurrit,

3) *Obſeruatio de puella, quae, praegreſſa menſium obſtructione catalepſi et ſomno duos menſes durante correpta, pediluuiorum et frictionis mercurialis ope reſtituta fuit.* Auctore Cl. MICHEL. Puella octodecim annorum, cui ob terrorem menſtrua ceſſarunt, copioſum ſanguinem per os et nares reiicit, venaeſectione autem aliquoties inſtituta variisque remediis, nitroſis, temperantibus acidulis etc. vſurpatis, in ſtatum reducitur, qui ſanitati proximus eſſe videtur. Quatuordecim poſtea diebus praeterlapſis denuo aegrotare incipit, pauloque poſt catarrho quaſi ſuffocatiuo corripitur, ita vt ſenſibus priuata pro mortua p. 109.

tua fere habeatur ſicque in tali ſtatu relinqu
Menſibus duobus vero praeterlapſis accidit, vt N
ſtro iterum tradatur aegra, quam ſenſu motuque
uatam ſomnoque comatoſo detentam deprehe
Faciei color viuus pulſusque naturalis repe
omnes vero corporis partes in eodem, in quo
diguntur, ſitu manent. Cum impoſſibile eſſet,
media propinare, Noſter pedes in aquam cal
immitti, iubet; quo facto ſudor oboritur. Tri
tunc diebus praeterlapſis, nec vllo adhuc motu
ducto, mercurium per frictionem applicandum N
ſter curat. En! dum fricatur aegra, paruum
morem edit, ſed nullum membrum mouet.
ctionibus iſtis per aliquot dies continuatis ad qu
ſtiones pauca tantum verba affirmandi et nega
reſpondere valet. Frictione vero decies ſuſce
loqui demum incipit et extremitates mouet Di
quenti menſtrua prorumpunt, variisque tunc re
diis internis aſſumtis et pediluuiis ſaepe vſurpatis
dem ſanitatem recuperat aegra.

p.119. 5) *Obſeruatio de effectibus ſolani furioſi.* A
ctore Cl. DUMOLIN. Duae puellae, altera
ptem, altera octo annorum, poſt eſum bacc
rum dicti ſolani, valde furioſae euadunt, convel
luntur, mordent et dilacerant, quaecunque in ma
nus veniunt; ani et veſicae ſphincteres laxantur
membra inferiora paralyſi corripiuntur. Noſter a
cerſitus emeticum ex antimonio offert, quo aſſum
to paulo poſt integrae baccae, plenae, adhuc r
centes nec plane mutatae per vomitum reiiciuntur
ceſſante demum vomitorii effectu ad ſe redeunt a
grotantes, ita, vt nihil mali, a veneno relicti, d
prehendi vnquam potuerit.

p.130. 7) *Obſeruatio de exfoliatione, quae poſt quinq
ginta ſeptem annos contuſionem capitis ſecuta fuit.* Au
ctore Cl. CHEVALIER. Homo quidam, dum de
cimum

cimum tertium aut quartum annum agit, in terram cadit et os parietale lateris finiſtri, absque vlla tamen cutis laeſione externa impingit. Tumore inde enato et grauibus ſymptomatibus obortis, chirurgus accerſitur, qui, trepani applicationem neceſſariam iudicans, cutem incidit, vulnus vero linteis carptis replet et operationem ad ſequentem diem differt. Altero die apparatum tollens, nullam laeſionem in cranio deprehendit et nihil, niſi os aliqua ex parte depreſſum detegit, quod tamen breui iterum auxiliante natura priſtinum ſtatum recuperat. Chirurgus poſtea lintea carpta, ſpiritu vini imbuta, oſſi denudato applicat, aliaque digeſtiuo quodam imbuta imponit, hancque vulneris curationem aliis, artem non profitentibus, committit. Vulnere itaque non rite tractato ora eiusdem calloſa euadunt et os per plures menſes denudatum manet, nulla tamen exfoliatione ſubſequente. Duobus annis praeterlapſis vulnus demum coit et cicatrix inducitur, a quo tempore poſtea aegrotans ſanus et absque vllo incommodo ad ſexageſimum primum annum vsque immunis manet. Dicto vero anno iter pedibus faciens corpusque exagitans dolores acutiſſimos in loco, vbi cicatrix fuit, perſentit, qui eum vlterius progredi impediunt. Paulo poſt tumor valde ſenſibilis oritur, qui applicato emplaſtro de betonica poſt duos dies ſponte ſe aperit, quo facto duo officula, magnitudine paruae ſquamae piſcis exeunt. Ab eo tempore autem accidit, vt quotannis vulnus bis, ter, quater et quinquies ſe aperiat, et quauis vice multae paruae ſquamae oſſeae exeant. Sic autem aegrotans per decem annos ſanus de reliquo et vegetus vixiſſe dicitur, et, dum notata haec ſunt, inter viuos et in eodem adhuc ſtatu fuiſſe videtur.

8) *Curatio vulneris, quod per ſclopetum fortius, terrae impactum, pectori inflictum fuit.* Auctore Cl. p. 136.

LAU-

LAUGIER. Notamus hic, obturamentum, qua ſclopetum infartum fuit, non ſolum integumenta, muſculum pectoralem et intercoſtalem, ſed et pleuram et pericardium perforaſſe, ita tamen, vt corde, quod pulſans oculis conſpici potuit, illaeſo, caeterum ſubſtantiam ſiniſtri lobi pulmonis profundius penetrasse, ibidemque ſubſiſteret. Licet aegrotans, cui infortunium hoc contigit, multa et grauia perpeſſus, ſit peque morti proximus fuerit, cuncta tamen ita ceſſarunt, vt, vulnere exacte clauſo et cicatrice perfecta formata, vires recuperaret, et cum ex plebis genere eſſet, duris iterum laboribus, vt antea, vacaret.

p. 140. 9) *Litterae, quas de oſſe a foemina deglutito et tum vrina eiecto ad editorem huius diarii* dedit Cl. DIONIS. Foemina oſſiculum veruecinum, duos pollices longum et tres lineas latum deglutit, neque ſtatim male ſe habet; altero die de renis ſiniſtri doloribus ſenſim ingraueſcentibus conqueritur, febre inflammatoria corripitur, vrinam rubicundam et turbidam reddit, in vomitu violento atque frequenti aliisque grauioribus ſymptomatibus cruciatur. Variis remediis vſurpatis ſymptomata aliquantum remittunt, tuncque de rene ſecundum vreteris longitudinem ſenſim quid quam deſcendere, percipit. Duobus diebus praeterlapſis dolores ſubito ceſſant, aegra tranquilla fit et per quatuor horas obdormiſcit. Pauco tempore poſt ſomnum praeterlapſo, copiam vrinae cum ſtriis ſanguineis remixtae ſimulque dictum os emittit. Paulo poſt denuo aegra de pulſante et interdum lancinante dolore renis ſiniſtri et vreteris conqueritur, et poſt horas viginti quatuor vrinam cum pure albo et craſſo, et quidem per octo fere dies, emittit. Fluxu hoc ceſſante ope balſami de Copaiua priſtinam ſanitatem recuperat *).

II et

*) Licet Cl. Auctor tranſitum huius oſſis per viam, quam iſtud,

11 et 12) *Litterae*, quas exarauit Cl. THIERY, p.163.
vſum pulueris, ſub nomine *Poudres d' Aix* vel *d' Aillhaud* noti, noxium exponunt et quemcunque cui ſanitas et vita curae cordique eſt, ab vſu eiusdem dehortantur.

In *menſe ſeptembri* 1759 reperitur.

3) *Obſeruatio de effectibus Mumiae aegyptiacae.* p.224.
Auctore Cl. SEVELINGES. Dictam mumiam, ad drachmam vnam pro doſi propinatam, homines, qui ab alto ceciderunt, quorum caput commotum ſoit, vel qui aquae ſubmerſi fuerunt, ad vitam reuocaſſe, Noſter, ad experientiam prouocans, ſibi perſuadere, non dubitat.

6) *Commentatio de amputatione femoris in articulo.* p.240.
Auctore Cl. MOUBLET. Ex duabus ſectionibus haec diſſertatio conſtat; in priori de poſſibilitate dictae amputationis egit Cl. Auctor, inque poſteriori de ipſa amputatione verba facit. Poſſibilitatem Noſter expoſiturus primo difficultates diſquirit, quae offerre ſe ſolent, hasque omnes vel a parte affecta, vel a morbis, qui eam infeſtant, vel a remediis chirurgicis prouenire, monet. Haec perpendens vlterius nunc exponit, qua ratione dictae operationis poſſibilitas ex natura partis pateat. Primo ad articulationem reſpicit, hancque in enarthroſi, omnium ſimpliciſſima, conſiſtere notat. Deinde muſculos conſiderandos offert hosque femori ſecundum longitudinem non adhaerere, eorum ſectionem nec parti truncatae, nec illis, quae eam circumambiunt, nocere, extenſionem muſculorum interrumpi, fibrarum elaſticitatem has ipſas verſus originem trahere, retractionem earum easdem a centro motus femoris remoue-

iſtud', inteſtinum rectum ad inſertionem vreteris perforando, ſibi parauit, declarare annitatur, dubium tamen eſt, num per hanc viam in veſicam peruenerit.

mouere, capſulamque ligamentoſam, quae articulum cingit, denudare, putat. Porro ad motum femoris, qui in rotatione conſiſtit, attendit, monetque hunc ſectionem partium, quae circa articulum ſunt, facilitare, cum vndique ad circulum fieret ut femur verſus locum, vbi operatio inſtituitur, flecteret. Tandem et os perpendit, cumque hoc ſerra non diuidatur, operationem proinde breuiorem reddi, innuit: ſerram enim perioſteum lacerare et ſuperficiem oſſis ſani aſperam et ſpiculis plenam reddere, oſtendit. Praeterea et omnes illas noxas, quae alias ex laeſa medulla proueniunt, hic metuendas non eſſe, autumat.

p. 339. Poſſibilitatem huius amputationis et ab ipſa morborum indole declarari, Noſter docet, morbosque, qui hanc operationem non differendam ſuadent, eosdem eſſe, qui eandem in aliis articulis indicant. Inprimis autem ad externas cauſas, v. g. fracturam, contuſionem etc. reſpiciendum eſſe, innuit, licet et morbos, in ipſa parte ab internis cauſis natos, interdum eam indicare, non neget; interim tamen, cum vlcera, gangraena etc. ab internis cauſis in femore producta, plerumque non niſi vniuerſa humorum maſſa infecta, in dicta parte demum appareant raroque curationem admittant, amputationem quoque et tunc demum fruſtra nec ſine damno ſuſcipi, concedit. Contra, ſi ab externis cauſis mala afficiatur femur et grauia mala producantur, toti corpori et vitae nocitura, amputationem ſuſcipiendam ſuadet. Verum et in hoc caſu eandem non absque cautione inſtituendam et ad ſymptomata inprimis attendendum eſſe, praecipit. Interdum enim accidit, vt poſt operationem horrenda ſymptomata obſeruentur, quae vero non ab ipſa operatione, ſed ab iſtis malis dependent, quae corpus ante operationem infeſtarunt. In tali igitur ſtatu operationem

vsque differre esse cupit, donec grauia illa symptomata, vt spasmi, conuulsiones, dolores, inflammationes vehementes etc. vel se imminuant vel cessent. Praeterea id semper perpendendum esse, praecipit, num corpus plus damni, quam membrum affectum expertum sit; quo in casu optimo cum fructu operationem differri posse, notat.

Pari quoque ratione et possibilitatem huius operationis ex applicatis auxiliis chirurgicis eluceſcere, putat. Non negat quidem, multas se in diſcindendis musculis, sistendo sanguine, aperienda capsula ligamentosa et rescindendo ligamento interno offerre difficultates, verum si amputatio, relicto carnis segmento, *Amputation a lambeau*, instituatur, arteria cruralis mox post egressum ex abdomine vna cum nerno crurali ligetur et femur varia ratione moueatur, quo ligamentum orbiculare relaxetur, hincque aperiatur, dictam operationem non solum tuto, sed et absque magna sanguinis iactura et absque magno dolore institui, arbitratur. p. 351.

Sectione posteriori ipsam huius operationis prae- p. 436.
sim nunc describit Noster, et primo statim ad adaptandum apparatum ante operationem respicit, quem ita disponendum suadet, vt et celeritati operationis et commoditati medentis eodem prospiciatur. Tandem ipsam amputandi methodum explicat, quam in tria stadia, tribus quippe praecipuis instrumentis, se inuicem in operatione excipientibus, distincta, diuidit. Sic primo scalpello recto, *Bistouri droit*, vtitur, quo integumenta ad quatuor vel quinque digitos secundum longitudinem incidit, et ita incisionem dilatat, vt arteriam ligare nunc possit. Postea cultro recto, *Couteau droit*, instructus, hunc ipsum ita dirigit, vt integumenta multumque carnis circa articulum seruentur, quo magnum carnis segmentum formetur. Tandem scalpellum semicuruum,

Bistouri

Biſtouri a demi-courte, adhibet, eoque ad ape
dam capſulam et diſcindenda ligamenta vtitur. A
putatione peracta et femore a corpore remoto
neris curam habet, huicque ita proſpicit, vt
ctum carnis ſegmentum et integumenta adduca
et ad coniunctionem apta reddantur.

P. 544. Vltimo loco deſcriptam methodum Noſter
plicat eiusdemque vtilitatem exponit: praecipue
tem oſtendit, quamnam vtilitatem dicta ſcalpell
culter prae aliis hic praeſtent. Deinde etiam
exſtirpandi methodum, vbi carnis ſegmentum
quitur, ob id laudat, quod cicatrix minus diffo
inducatur, nec periculoſa adeo ſymptomata
tuenda ſint, ſuppuratio contra multo facilior et
dabilis expectari oſſisque exfoliatio praecaueri p
His autem expoſitis ſub finem huius tractationis
gulas praeſcribit, quas curatione abſoluta rat
aegroti, cuius corpus tam inſignem mutatio
quoad ſanguinis circuitum et inde dependentes
nes ſubiit, obſeruandas eſſe, innuit.

P. 274. 9) *Particula Actorum Academiae Regiae Sci
rum Pariſienſis Menſ. Iun.* 1759. Hic de anat
artificiali mentio facta eſt, cuius praeparatio vi
cuidam, nomine *Biheron*, adſcribitur. Ita a
in efformandis corporis humani partibus artifi
artem atque induſtriam dictae virginis extollun
que deſcribunt, vt partes efformatae naturam
acte exprimant et vix a naturalibus diſtinctae
dicantur. Sic cranii internam ſuperficiem, d
ſas cerebri partes, plexum choroideum, me
nas, pectus et abdomen inuoluentes, aliasque
tes ſcite et egregie arte efformatas eſſe, perhib

In Menſe Octobri 1759 deprehendit,

P. 333. 4) *Obſeruatio de corpore peregrino in vulne
tuordecim circiter annos haerente, cum ſympt*

bus peculiaribus, Auctore Cl. COURREGEOLES. Foemina octauo atatis ſuae anno virgula ſupra orbitam oculi dextri paruum vulnus accipit, quod breui conſolidatur. Accidit vero, vt, dum prima vice grauida fit, tumor verrucae magnitudine in dicta parte enaſcatur, qui partu enixo diſparet. Sed altera vice grauida dum euadit, idem tumor cum doloribus inſignibus redit, neutiquam ceſſans, dum foetus excuſſus fuit, dolores potius augentur, eo magis increſcentes, quo magis lacte turgent mammae, ſeſe vero imminuentes ſtatim ac tenello lac praebuit mater. Tumor tandem aliquoties lapide infernali tactus totus ſeparatur, quo diſquiſito paruum fruſtum ligni in medio eiusdem Noſter reperit, ita diuiſum, vt furcam repraeſentaret, cuius apices pericranio infixi fuerunt; inde dolores durante contractione muſculi frontalis obortos derivandos eſſe, Noſter colligit.

5) *Obſeruatio de vtero oſſeo facto et glandula eiusdem naturae in vagina eiusdem reperta.* Auctore Cl. DES GAUX DE FOBERT. Vterus hic, quem in cadauere foeminae ſexaginta trium annorum repererunt, octo libras cum dimidia ponderauit, totusque oſſeus factus et tenui membrana, veluti periofteo tectus fuit, adeo durus, vt mallei ictus et cultrorum vim elideret. Vagina diſquiſita plures glandulas, earumque aliquam trium drachmarum pondere nucisque magnitudine, malleo reſiſtentem et perfecte oſſeam repererunt. Scirroſa haec concretio per triginta quinque annos in corpore latuit. p. 336.

7) *Obſeruatio de hernia cum inflammatione, vomitu ſpontaneo curata.* Auctore Cl. GIGNOUX. Infans quinque annorum, hernia ſcrotali affectus longoque bracherii vſu ab ea tandem liberatus videtur. Sed accedente febre putrida verminoſa hernia cum omnibus ſignis incarcerationis, pau- p. 365.

pauloque poſt inflammatione ſtipata, redit. Repo
ſitione fruſtra tentata, varia remedia interne et ext
ne, omnia tamen incaſſum, adhibentur. Symp
matibus interim grauioribus copioſisque vomi
perdurantibus, ſingultu ſuperueniente et pulſu o
quaſi momento debiliori facto, gangraenam et m
tem in propinquo eſſe, Noſter autumat. At
vndecimo die febris diſparet, tumor mollis fit, h
nia ſponte in abdomen intrat et infans euadit.

p.368. 8) *Obſeruatio de fractura in media femoris par
ſola muſculorum actione producta.* Auctore Cl. c
RET. Notamus hic, hominem, cui infortu
hoc contigit, in naui detentum et tempeſtatem t
temporis valde procelloſam fuiſſe, ita, vt ob e
briores et inexpectatos concuſſus omnes muſculi
contrahendum illico cogerentur. Inde autem fac
eſſe, vt femur ob vehementem muſculorum c
tractionem frangeretur, Noſter arbitratur.

p.370. 9) *Obſeruatio de fruſto carnis e trachea egr*
Auctore Cl. DALBIS. Sutor, potum cantum
amans, haemoptyſi corripitur et nocte quadam
mani tuſſi vexatur. Tandem fruſtum carnis exſ
quo reiecto tuſſis ſtatim ſedatur, ſanguinis flu
ceſſat, et aeger noctem tranquillam tranſigit.
tero die Noſter accedens fruſtumque diſquir
iſtud vas album, octo pollices longum, calam
ſcriptorium craſſitie aequans, ramosque, ram
minoribus inſtructos, hinc inde emittens, depreh
dit. Vaſe hoc diſciſſo eundem humorem, q
tuſſi exſpuit aeger, itidemque ſanguinem in can
reperit, hincque iſtud pro vaſe aereo et ſeparat
membranae internae bronchiorum habet.

In menſe Nouembri 1759 occurrit,

p.409. 3) *Obſeruatio de vomitu, qui per interualla
quot annos durauit, cui cauſam oſſeus et exulcerat*

ait pylorus. Auctore Cl. ODOTANT DESNOZ. Narratur hic, vomitum in principio adhibitis nonnullis remediis ceſſaſſe et per aliquot menſes fluiſſe, poſthac autem aliquoties rediiſſe, tandem vltimo anno ad mortem vsque perduraſſe. Corpore aperto pylorus in ſuperiore parte cartilagineus, in inferiore vero oſſeus in conſpectum venit, ita tamen, vt non niſi anguſtum pateret orificium, cuius diameter tres tantum lineas fuit.

4) *Obſeruatio de ſpecie quadam obſtructionis oeſophagi.* Auctore Cl. BRIEU, *filio.* Homo, qui hoc malo afflictus fuit, facile quidem fluida et alimenta mollia, ſolidiora vero non niſi potu ſimul ingeſto deglutire potuit. Malo hoc per aliquot temporis duranti tuſſis tandem et reſpirandi difficultas ſuperuenit, quibus omni die auctis tuſſi demum violenta corpus, piſi magnitudine, flauum, glandulosum, ſemiputrefactum valdeque foetens reiecit. Quo facto ſolida ſtatim alimenta deglutire potuit; ad febre lenta accedente ſenſim contabuit, et ſuffocatus quaſi ſubito periit. Corpore aperto in inferiori parte oeſophagi circa cardiam nonnulla tubercula inter ſe inuicem coniuncta et ſuppurata reperiunt. p. 413.

9) *Obſeruatio de ganglio octodecim pollicum longitudine in femore foeminae ſito et exſtirpato.* Auctore Cl. DAUCHI. Ganglion hoc, quod per viginti ferè annos foeminam iam afflixit, inferiorem partem femoris totumque genu articulum occupauit, ſedem in tibiae tuberoſitate terminauit. Accidit demum, vt aegra in terram caderet et genu contra eam impingeret; inde ganglion in peius mutatum, variisque remediis fruſtra applicatis tandem bono cum ſucceſſu exſtirpatum fuit. p. 451.

11) *Virtus plantae, quae a nonnullis ſibadilla ſiuadilla Mexicanorum, planta Mexicana hordeolum* p. 466.

dicitur. Auctore Cl. LOTTINGER. Semina [illegible] de hac planta in vſum medicum cedunt, [illegible] tantum, ob vim cauſticam interne nunquam [illegible] beri poſſunt. Puluerem autem horum ſem[illegible] capiti aliisque partibus adſperſum, inſecta [illegible] neris necare et profligare, eundemque vlceribus [illegible] tridis ad abſumendam carnem fungoſam, itide[illegible] partibus gangraena affectis applicatum eodem [illegible] do, vt mercurium ſublimatum corroſiuum, ag[illegible] Noſter perhibet.

In *Menſe Decembri* 1759 occurrit,

p.499. 2) *Obſeruatio de ſcirrho inteſtinorum inuter[illegible] vſu belladonnae, interne ſumtae, curato.* Auc[illegible] Cl. DARLUC. Homo corpore macilento, ſ[illegible] vitaeque ſedentariae deditus, per quatuor ſe[illegible] nos dolore fixo in dextro abdominis latere, vb[illegible] lon eſt, cruciatur, ita vt iſte dolor ſemper poſ[illegible] ſtum cum tenſionibus aliisque incommodis e[illegible] betur, neque vnquam, niſi calore lecti aut ſit[illegible] rizontali ceſſet. Praeterea et alui ſiccitate et [illegible] ſtructione eiusdem laborauit. Variis igitur re[illegible] diis vſurpatis malum, licet interdum ſiluerit v[illegible] cedere viſum fuerit, ſemper tamen reuertit: [illegible] Noſter in morbum omni attentione inquirens e[illegible] domen tactu explorans, in colo varias glan[illegible] ſcirrhoſas, quarum maxima ouum magnitudine ae[illegible] uit, reperit; quae res Cl. Auctorem ita mouit, v[illegible] propinatione heroicorum remediorum ſtatim co[illegible] ret. Cum itaque Cl. LAMBERGEN obſeruato[illegible] mentem veniret, quae quippe cancri mammarum [illegible] one infuſi foliorum belladonnae curati mentio[illegible] facit, idem infuſum dicto aegro propinare [illegible] conſtituit Omni igitur cautione obſeruata [illegible] infuſo, per viginti duos menſes Cl. Auctor[illegible] aeger vtens, tandem ab iſto malo liberatus fu[illegible]

Antequam vero remedium hoc propinauit No- p. 509.
ſter ipſe ad explorandas huius plantae vires in ſe inſtituit experimenta et ſequentia annotauit. Folia belladonnae per integrum menſem omni die ſoli expoſuit, eo fine, vt viſcoſitate et odore virulento et narcotico, quem ſpargunt, liberarentur. Exſiccatorum horum foliorum ſcrupulo vni decem cyathos, (Taſſes) aquae adfudit, et per integram noctem ſuper cineres calidos digeſſit; aquam poſthac vix tinctam animaduertens quinque tantum cyathos adfudit, quo facto mediocriter tincta apparuit. Huius itaque infuſi ſemicyathum mane ſumſit, horaque praeterlapſa ſiccitatem vix notabilem in ore percepit, quae vero breui euanuit; altero et ſequentibus diebus integrum cyathum deglutiuit, inde ſiccitas paulo maior oeſophagum occupauit, quae ad meridiem vsque durauit. Audacior nunc factus plantam ad ebullitionem vsque decoxit et vltra cyathum huius decocti mane ſumſit; paucis momentis praeterlapſis ardens tunc ſiccitas in ore et per totum oeſophagum oritur, lingua alba et arida fit, et, dum ſalium deglutire operam dat, ad palatum ſe adglutinat; porro difficulter verba proferre valet, vocemque raucam et obſcuram emittit; quocirca ad diſſipandam ſiccitatem, quae magis ac magis moleſta oſtro euadit, potum acidum ſumit, quo dum in ore tenetur, ſiccitas minus moleſta percipitur, dum vero eundem deglutit, acrimonia pungens percipitur, qua oeſophagus excoriari quaſi videtur. Solida vero deglutire non potuit, ſicque in hoc ſtatu ad meridiem vsque ſe habuit; tuncque domum reuerſus, totum corpus vacillans animaduertit, vixque pedibus inſiſtere potuit, nulla tamen vertigine perceptа nec obiectis in gyrum conuerſis. Praeterea urina penitus ſuppreſſa fuit, ita, vt eam non niſi guttatim emittere valeret; viſus etiam admodum debi-

lis euaſit, vixque litterarum notas et non niſi [illegible] explicare potuit. Omnia haec ſymptomata, ad [illegible] ctem vsque durarunt, ita tamen, vt nullum [illegible] rum appetitum nec alimentorum conſuetorum [illegible] rem perciperet. Altero die infuſum in minori [illegible] ſumſit, inde omnia ſymptomata minus grauia [illegible] ta ſunt, praeter id, quod viſus ſolus male [illegible] tur; dumque poſt meridiem omnia ſymptomata [illegible] runt, vix ante mediam noctem litteras oculis per[illegible] potuit. Haec itaque aeger animaduertens ipſe [illegible] remedii huius vires in ſe experiri cupit, [illegible] cum vidiſſet, quod Cl. Auctori praeter reconſit[illegible] ptomata nullum aliud incommodum, [illegible] neque dictum remedium eum in explendo [illegible] impedire.

p. 523. 3) *Litterae, quas de ariſta hordei per vrinam [illegible] cuata* ad Cl. VANDERMONDE dedit Cl. [illegible] uenis de renum dolore conqueritur, qui re[illegible] vſurpatis poſt ſex demum menſes ceſſat, a quo [illegible] pore autem dyſuria ſuperuenit, et vrina inte[illegible] flammea, interdum naturalis, ſemper autem cum [illegible] lore emittitur. Tandem pus cum vrina eu[illegible] et accidit demum, vt dictum corpus per vre[illegible] tranſeat, quod duos digitos transuerſos [illegible] fuit. Corpore hoc egreſſo et remediis abſter[illegible] bus et mundificantibus iniectis priſtinam ſani[illegible] recuperat aeger. Rogatus poſthac, tempore [illegible] aquam impuram et cum ea forte dictam ariſtam [illegible] glutiiſſe, reſpondet. Peregrinum igitur hoc co[illegible] per inteſtinum colon ſibi viam feciſſe, itide[illegible] per renem in peluim eiusdem tranſiiſſe et ex hoc [illegible] vreterem in veſicam peruenisſe, Noſter arbitra[illegible]

p. 529. 4) *Peculiare grauiditatis ſignum.* Auctor [illegible] GODART. Foemina quauis vice, dum foemi[illegible] foetum in vtero geſſit, aluo obſtipata labe[illegible] dum vero maſculinum geſſit, aluum adeo lub[illegible] hu[illegible]

habuit, vt saepe bis de die eam deponeret. Foemina haec sexies grauida facta ad signum hoc attendens semper praedixit, cuiusnam sexus foetus in vtero lateret.

In *Tomi XII Mense Ianuario* 1760 occurrit,

3) *Obseruatio de singulari artificum morbo.* p. 20.
Auctore Cl. BOUCHER. Artifex, qui in acuendis calcibus robustis, ad tondendos pannos aptis, quotidie occupatur, tremore corporis vniuersali corripitur, qui vsurpato puluere ex cortice peruuiano, cortice cascarillae, croco martis aperitiuo, succino praeparato et cortice cinnamomi parato cessat. Occasionalem huius tremoris causam a circumagenda mola, quod artificis labor fuit, prouenisse et nervorum systema aeque ac musculos insigniter inde commotos fuisse, Noster putat.

4) *Litterae, quas de vena Medinensi et de vsu* p. 24.
mercurii sublimati corrosiui in hoc morbo ad Editorem *Bibliothecae dilorii* dedit Cl. GALLANDAT. Vermis iste, vti constat, denoluendo sensim educitur et magnam cautionem postulat, vsu mixturae SWIETENII non solum multo facilius sed et in multo breuiori tempore eductus fuit, siquidem Nostro consilio, dictum vermem mixtura hac vsurpata intra viginti dies educere, cum tamen absque hoc remedio quandoque viginti quinque ad quadraginta vsque dies ad educendum vermem, dimidia parte breuiores, necessarii essent.

7) *Curatio gangraenae abdominis.* Auctore Cl. p. 44.
BOUCHER. Foemina sexaginta quatuor annorum, quae saepe in fabigenda farina occupata fuit, frumenti abdomen contra marginem mactrae indesinenter applicuit, dolore insigni in regione lumbari et difficultate vrinae corripitur. Variis remediis vsurpatis, nec statu aegrae in melius mutato, abdomen

insigniter intumescit, tandem duae vesiculae, [illegible] iuglandis magnitudine, trium digitorum diſta[illegible] per regionem inguinalem oboriuntur, quibus [illegible] humor foetidissimus effluit, quo facto abdom[illegible] qua ex parte detumescit. Sequenti die loco [illegible] larum crusta et eschara, palmae magnitudine, [illegible] cell potius quam gangraenae faciem prae se [illegible] in conspectum venit, tam profunde serpa[illegible] panniculus adiposus et musculi abdominales [illegible] corrupti appareant. Partibus mortuis hinc [illegible] praeter scarificationem reliquis partibus affec[illegible] ctura, ex myrrha, aloe et spiritu vini campho[illegible] parata, applicatur, insimulque digestiuum ex [illegible] terebinthinae, oleo hyperici ouique vitello, [illegible] teis carptis exceptum imponitur, interne vero [illegible] sum corticis peruuiani vsurpatur; quo facto [illegible] gressus mali sistitur, et aegra sensim in integrum [illegible] stituitur.

p. 54. 8) *Obseruatio de calculo, quatuordecim [illegible] duasque drachmas cum dimidia ponderante, ex [illegible] opie sectionis extracto.* Auctore Cl. MARTEAU GRANDVILLIERS. Sufficiat notasse, aegro[illegible] tem foeminam quadraginta annorum, calcul[illegible] vrethra, nouem lineas incisa, educto, intra [illegible] septimanas restitutam quidem fuisse, sed vrinae [illegible] continentiam retinuisse.

In *mense Februario* 1760 deprehenditur;

p. 123. 4) *Obseruatio de obstructione alui incurabili.* [illegible] ctore Cl. LE BOEUF. Notarius regius, sex[illegible] sen annorum, vitae sedentariae deditus, obstru[illegible] ne alui laborans, remediis cunctis incassum te[illegible] septimo vel octauo morbi die moritur. Cor[illegible] aperto excrescentiam carneam, omnem intestini [illegible] cauitatem ad duodecim vel quindecim lineas [illegible] plentem, firmam et compactam repererunt.

6) [illegible]

6) *Obſervatio de virtute radicis filicis maris, foe-* p. 129.
tus vtero expellendi. Auctore Cl. OLIVIER.
mina, quae febre putrida verminoſa laborauit,
mumque in vtero foetum geſſit, decoctum di-
dicis tanquam anthelminticum Cl. Auctor pro-
it, eo facto eodem die foetus mortuus ex-
Hac itaque experientia ARTII obſer-
, quae hac radice foetus viuos interfici
osque extrudi, perhibet, confirmari potat,
coque de radice hac grauidis cauto exhiben-
aet.

7) *Obſervatio de operatione herniae inguina-* p. 142.
lis maximo omenti gangraenoſo parte reſecta, nec
ligaturae vsu eodem facto fuit, quae peritonaei ingen-
tem ſegmenta tunicae interioris vesicae inteſtina-
per alvum depoſuit. Auctore Cl. CAMPARDON.
gat, in quo operatio haec inſtituta fuit, ſexage-
iam aetatis annum egit. Tumor herniosus
magnitudine aequauit, et licet flaccidus fuerit,
que digitis prementibus cederet, nullo tamen
ſio locum inuenit. Tumore inciſo omenti
corrupti partem exſecuerunt, ita tamen, ut
ne applicatio impoſſibilis quidem eſſet, nulla
humorum effuſio inde ſubſequeretur. Por-
illa coli, quod in hac facce in conſpectum ve-
ducta, paulo poſt diuulſionis acceſſit, quae
hernia incarcerata fuit, iam adfuit, ceſſans
ſtus ac hernia ita incarcerata euaſit. Quam-
febre putrida ſimul correptus multa et gra-
perpeſſus fuerit, priſtinam tamen ſanitatem
ſtituit.

8) *Obſervatio de retentione vrinae, cum tandem* p. 151.
pilletus fuit, quem ex vrethra vna pepulit. Cl.
Auctor hic per aliquot ſeptimanas
ris et dolore in regione lumbari dextri lateris
vltimis diebus plenariam vrinae retentio-

nem patitur. Hinc Noſter accerſitus et vre
diſquirens obſtaculum reperit, quo extracto v
craſſitie calamum ſcriptorium aequans et q
pollices longus, vndique pilis obſitus, in c
ctum venit. Hoc educto inſignis copia vrinae
et aeger reſtituitur.

p.155. 14) *Obſeruatio delapſus, quem ſingulare ſ
ma ſecutum eſt.* Auctore Cl. CONTENSON.
mo viginti quatuor annorum ad viginti pedes
cadit, et licet nulla pars manifeſte laeſa fuerit
tamen inde ſe habet. Venaeſectione aliquot
ſtituta, aliisque remediis vſurpatis, tandem po
quot dies in toto corpore veſiculae erumpunt,
bus apertis nihil niſi aer exit. Aeger inde ſtatim
lius ſe habens, cute deſquamata, ſanitatem
recuperauit.

p.167. 17) *Hiſtoria, quam cum Academia Regia Sc
rum Comes* DE TRESSAN *communicauit.* Hic
ptio habetur nobilis cuiusdam Poloni, nomine
laſky, qui nanus fuit. Totum enim corpus
tice ad plantam pedis vsque viginti octo tantu
lices longum fuit, ita tamen, vt omnes partes
gie conformatae eſſent et longitudini exacte re
derent. Praeterea in pulchro hoc corpuſculo
ma, egregiis dotibus inſtructa, reſediſſe, d
Paruulus hicce homo a parentibus non me
ſaturae prognatus eſt, et quatuor fratres c
rore congenitos habuit. Natu maximus
quatuor pollices longus fuit, hunc ordine ſ
eſt is, qui hic deſcribitur, hunc tres alii e
runt, quorum quiuis quinque pedes ſexque
ces longus fuit. Agmen demum clauſit p
quae, dum litteris haec notata ſunt, ſextum
annum egit et viginti pollices aut ad ſumm
ginti vnum longa fuit. Tandem notandum
nos hos, dum in lucem prodierunt, vix co

mani figurae similes fuisse. Caput enim inter humeros sese abscondit, ita, vt illi respectu longitudinis pares essent; quam ob rem corpus in superiori parte figuram quadratam repraesentauit; femora tibiae et crura se inuicem decussatim exceperunt ossi sacro et ossi pubis propius admota fuerunt, ita, vt inferiorum partium oualis inde figura appareret. Totum itaque corpus informe, praeter faciem, humani nihil quidquam habuit, interim tamen sensim paulatimque ita euolutum, vt nihil difforme relinqueretur, e contrario omnes partes proportionatae atque bene conformatae in conspectum venirent.

In *Mense Martio* 1760 deprehenditur,

3) *Obseruatio de ascite notatu digno, mira crisi* p. 198.
orto. Auctore Cl. MUBLET. Foeminae ascites, quae multa per longum tempus perpessa fuit, eidem variis remediis vsurpatis serum non solum per urinam et aluum, sed et per sudorem et per hunc quidem tanta copia exiit, vt lintea per diem aliquoties mutare cogeretur. Licet aegra morti saepe proxima et postridius etiam bis correpta fuerit, graui tamen hoc morbo liberata perfecte conualuit.

4) *Obseruatio de effectibus salutaribus granorum Achras, in colica nephritica aliisque morbis.* Auctore, BRANSON. Arbor, de qua fructus iste decerpitur, vocatur ab Ill. LINNAEO *Achras* PLUMIERI. Fructuum figura pyris, alii pomis similes sunt, pulpa molli, dulci, vinosa et refrigerante donati. In centro fructus locum occupant grana, forma pyrorum granis similia, ita tamen, vt putamen, quod nucleum inuestit, durum satis, fractu tamen facile deprehendatur. Haec grana drachmam vnam vel duas cum aqua simplici terenda esse, neque tamen emulsionem obtineri, Noster exhibet. Exinde autem remedium fluidum, sapore amaro instructum, obtinetur, quod omni quadriho-

drihorio ſumendum, et, ſi ob ſaporem aegri
ceat, ſaccharo edulcorandum, vrinae fluxum
care inſimulque viſcidam pituitam et ſabulu
cuare dicitur. Interdum etiam, ſi, ob debil
ventriculi, remedium hoc in fluida forma ing
queat, idem iſtud in ſubſtantia, bene tamen
ſum et cum ſaccharo ad drachmam vnam p
tum eundem effectum edere Noſter perhibet
nullis obſeruationibus confirmare annititur.

p.238. 5) *Obſeruatio de bonis effectibus ipecacu
infuſo propinatae.* Auctore Cl. DEPLAIGNE
fuſum ipecacuanhae pulueri eiusdem antepon
eſſe et in parua doſi efficacius et absque noxa,
a puluere metuenda, agere, Noſter obſer
hac probare ſtudet. Pro conſtitutione igitur
ti, octo, decem duodecim, immo, ſed robuſt
tum, et viginti grana pulueris ipecacuanhae
aquae calidae cyathis (*Taſſes*) tribus infundi e
quadrihorio cyathum ingeri, iubet. Sic aut
remedio, per vomitum euacuante, in dyſe
vti iam conſtat, diarrhoea, nauſea et vomitur
aſthmate humido, tuſſi, alii que pectoris
quae mala cuncta a viſcida materie prouenu
infantes et foeminas grauidas optimo cum ſ
vti, Noſter, multiplici experientia confir
aſſerit

p.241. 6) *Obſeruatio de ſpecie quadam opiſthotoni.*
ctore Cl. DE SAINT-HERAN D'AMSON.
tamus hic, non ſolum caput verſus poſteriora
pedes et brachia reflexa fuiſſe, aegramque
malum hoc a perſpiratione ſuppreſſa ſibi co
optimum auxilium a balneis recepiſſe.

p.245. 7) *Obſeruatio de hydrope aſcite.* Auctore C
AUTAUD. Paracentheſi quinquies inſtituta
et quinquaginta libras aquae eduxerunt, qua
aeger conualuit. Ex duodecim libris huius

paulo ruffescentem, saporis amari, odoris nosi, salique polychresto, respectu consistentiae, lem obtinuerunt.

8) *Descriptio nouae acus triquetrae ad perforandum* p.247.
rocephalum aptae aliisque euacuationibus reiteratis
prouocandis inseruientis. Auctore Cl. LECAT.
ista triquetra, cuius iconem adiectam hic con-
mus, a communi in eo differt, quod cannula
ulto breuior sit, et in superiori parte duo circuli
positi deprehendantur, qui a se inuicem seiungi
sunt, ita, vt emplastrum interponi commode
t. Hocce itaque instrumento hydrocephalum
tis trium mensium cum dimidio perforauit, ita,
mplastro vndique agglutinato et, acu educta,
amento argenteo, in cannulam immisso, haec
queretur et aqua non omnis vna vice, sed per ali-
ot dierum spatium sensim educeretur. Verum
ii cautione adhibita infans quinto tamen post
erationem die obiit.

11) *Obseruatio de epiploo monstroso.* Auctore p.270.
DIEU DONNE DUMONT, *filio.* Omen-
hoc, quod in ascitico repererunt, quatuor vel
nque digitos crassum et corpusculis duris polli-
crassis, repletum fuisse et octo vel nouem libras
deraisse, dicunt.

In *Mense Aprili* 1760 reperitur,

4) *Obseruatio de hydrope ascite profligato et intra an-* p.324.
spatium recurrente, tandem tartaro emetico curato.
ctore Cl. MELUE-LATOUCHE. Variis reme-
is, altera vice incassum tentatis, tartarum emeti-
um ad duo grana Noster exhibuit, idemque re-
edium paucos post dies repetiit, quo facto alui vri-
eque excretio insigniter excitata fuit, et aeger
nualuit.

6) *De-*

P. 346. 6) *Descriptio auriculae cordis dextrae praeter naturam dilatatae.* Auctore Cl. CHEMIN. Foemina per plures annos difficultate spirandi et tussi siccae laborauit, pulsuque intermittente et palpitationibus violenta et continua continuoque doloroso stertorio sub sterno cruciata fuit. Demortuaedem corpore dissecto auriculam cordis dextram dilatatam repererunt, vt infantis caput magnitudine aequaret.

P. 348. 7) *Obseruatio anatomica in homine instituta, vnum tantum renem vnumque vreterem habuit.* Auctore Cl. GUIGNEBUX. In viri cuiusdam, per decim annos doloribus nephriticis vehementissimis afflicti, corpore post mortem disquisito, ren exter sinister plane defuit, dexter e contrario parte maior apparuit, tanta pelui instructus, vt culum oui columbini magnitudine contineret.

P. 351. 9) *Litterae, quas de casu valde singulari ad torem huius diarii* dedit Cl. TAIGNON. Foesexagenaria hernia crurali laborauit, in cuius paruum foramen in conspectum venit, per humor ichorosus, flauescens valdeque foetidus Tumore inciso finem intestini, putridi iam et lenta materie valde dura repleti, Noster rep Mirum autem fuit, foeces non solum per aram, sed et naturali modo per aluum exiisse. diis vsurpatis et vulnere rite tractato, aegra con

P. 371. 12) *Litterae, quas de adustione vulnerum tariorum et effectu causticorum in cadauera ad huius diarii* dedit Cl. CHAINEBRUN. Licet mi chirurgorum hodie ea opinione sint, ac si vulnera nulla adustio comitetur, Noster tamen experientiam prouocans, contrariam sententiam uet et sequentia perpendenda offert. 1) Oeiusmodi vulnera escharam habent, quae effest adustionis. 2) Vulnera, per contusionem

nec

necrosin partis adferunt, maiorem sanguinis copiam fundunt et suppuratio non adeo diuturna est; vulnera sclopetaria vero, crusta obteguntur, quam natura plus minus facile separat, eaque faciem eandem ac vulnera contusa, non praebent. 3) Globuli, qui vulnera inferunt, plerumque calidi sunt, extinguntur, et per frictionem aeris tales euadunt. 4) Accidit interdum, vt explosio globuli proxime obseruetur, inde pulueris flamma et tormentum in partes, quae comburuntur, intrat. 5) Cum flamma eo cedat, vbi minimum est resistentiae, transire globuli per aerem necessario sequi, eumque sequare, partemque comburere oportet. Quod autem ad effectum causticorum e. g. lapidis caustici attinet, quae fortis attinet, Noster vestigia horum remediorum in cadaueribus, quae tetigit, obseruauit, licet nulla vis in cadauera ab aliis chirurgis eis attribuatur.

In *Menso Maio* 1760 occurrit,

5) *Obseruatio de tumore glandulae parotidis, cuius pus in pectoris cauum se euacuauit.* Auctore Cl. HENRY. In dissecando cadauere puellae duodecim annorum Noster occupatus, ad apophysin mastoideam ad mediam colli partem vsque tumorem repertum, qui musculos vicinos e loco remouit inque interiori parte perforatus fuit; materies autem inde fluens ad latus tracheae sibi viam fecit, sicque in pectoris cauitatem intrauit. Mortem huius puellae casui adscribendam, hoc autem ob moram, cum tumor non incisus esset, sibi viam istam fecisse, hinc aperiendis tumoribus non diu cunctandum esse, docet. p. 443.

7) *Obseruatio de hydrope cerebri.* Auctore Cl. WILSON. Puer decem annorum, qui de insigni capitis dolore a prima iam infantia conquestus fuit visu- p. 451.

vſuque admodum debili laborauit, poſt mor-
diſquiſitus in cerebro ad libram vnam aquae h-

p.453. 8) *Obſeruationes de pluribus tumoribus ſa-
aut carcinomaticis ligatura aut amputatione c-*
Auctore Cl. PERRAULT. Ex his tantum alleg-
tumorem, qui a media occipitis parte ad qu-
colli vertebram ſe extendit, feliciter exſtirpatum
et viginti octo libras ponderaſſe, aegrotum a-
ſanitatem recuperaſſe.

p.459. 11) *Obſeruatio de bono effectu iniectionum
calidae in vterum, quando partes quaedam ſecundi-
poſt partum praematurum et maturum remanſ-*
Auctore Cl. TOUZAIN. Calidam nimirum a-
omni quadrante horae vltra trium horarum ſp-
in vterum, in quo portio ſecundinarum poſt
tum remanſit, Noſter iniecit, quo facto dict
exiit, dolores paulo poſt vna cum haemorrhagi
ſarunt et aegra conualuit.

p.467. 14) *Litterae, quas de effectu plurium remedi-
ad Editorem huius diarii* dedit Cl. DU-MONCE
Sic corticem peruuianum cum millepedibus m-
puſtulas faciei, eundemque cum ſerpentaria
niana, puluere de gutteta et ſale ſuccini m-
malum hyſtericum (*Affections Vaporeuſes*) turp-
minerale cum bezoardico minerali et cam-
mixtum luem veneream, et alcalia volatilia r-
tiſmum et malum iſchiaticum curaſſe, legimu-

In *Menſe Iunio*, 1760 deprehenditur,

p.506. 3) *Obſeruatio de colica verminoſa, martia-
liumque neutrorum ope curata.* Auctore Cl.
LUC. Homo, qui per aliquot dies copiam fr-
acidorum ingurgitauit, colica corripitur, t-
aluum frequentius deponit et iiſcidem pitui-
materie foeculenta, vermibus oppioſis r-
euacuat. Praeter alia remedia Noſter tand-

cum martis antimoniatum, ſalem mirabilem GLAUBERI plantarumque ſuccum exhibet et ope horum remediorum aegrotum reſtituit.

4) *Meditationes ſuper problemate* STAHLII *vna cum aliis experimentis, ſeparationi acidi vitriolici, cum aliis corporibus coniuncti inſeruientibus.* Auctore Cl. LE CHANDELIER. Dictum nimirum acidum in ſulphuro vitriolato, ſale mirabili GLAUBERI, vitriolo viridi, cryſtallis martis, ſale martis RIVERII, vitriolo coeruleo et albo, vitriolo argenti, vitriolo zinci, alumine, ſale iſto ſelenitico, in aqua calcis viuae recenti reperiundo, borace, ſale ſedatiuo, ſulphuro acido ſulphureo ipſoque ſulphure deprehendendum, ope mercurii, in ſpiritu nitri ſoluti, ſeparatum et cum mercurio coniunctum fundum petere coloremque luteum induere, idque ſignum acidi vitriolici, nunc cum mercurio coniuncti, praebere, Noſter perhibet. p. 513.

6) *Obſeruatio de exoſtoſi monſtroſa.* Auctore Cl. MONTE. Exoſtoſis haec in parte tibiae media et inferiori formata et integumentis partibusque muſculoſis tecta fuit et viginti ſeptem pollices in peripheria habuit. Materies huius tumoris in ſuperiori parte mollis et gelatinoſa, in inferiori autem adeo dura erat, vt vix ſecari poſſet. Cauſam excreſcentiae dedit equus, qui aegrum, leuiter tamen et vix absque laeſione cutis, calcitrauit. Amputationem aeger reformidans empyricis ſe tradidit, ſed malo in dies aucto noſtrum precibus rurſus adiit, eumque rogauit, vt amputationem, quam tamen fruſtraneam nunc iudicauit Cl. Auctor, inſtitueret. Precibus Noſter commotus, dubium hoc auxilium, cum vnicum eſſet, adhibuit et feliciter quidem pedem exſtirpauit, ſed nono poſt operationem die accedente aeger obiit. p. 531.

p. 537. 7) *Deſcriptio operationis notatu dignae in i… trium fere annorum ſuſceptae.* Auctore Cl. … MOND. Tumor nimirum exſectus fuit, qui … nem in ipſa orbita lateris ſiniſtri duxit, totumque … bulbum corrupit, ita, vt iſte inſigniter tumefa… cum tumore ex orbita propenderet totamque … in ſiniſtro latere occuparet. Operationem … inſtituens omne id, quod in orbita continebat… ſcidit, ita tamen, vt palpebrae illaeſae mane… Operatione, duas minutias durante et feliciter … acta, vulneris curam habuit et poſt ſex ſeptiman… finem perduxit. Tumorem in adiecta icone re… ſentatum deprehendimus.

X.

IACOBI CHRISTIANI SCHAEFFER etc. … ſcium Bauarico - Ratisbonenſium Pe… Cum tabulis IV aeri inciſis, icones c… bus ſuis diſtinctas exhibentibus. Ratisb… MDCCLXI. 4to pl. 12.

Secundum ea, quae Cl. SCHAEFFERUS de tra… ichthyologia ceperat conſilia *), ipſe iam … plis quibusdam illuſtrare adnititur, quantum i… in determinandis corporum naturalium gen… ſpeciebusque, completa et abſoluta deſcription… Propoſuit itaque ſibi variis faſciculis vel partib… nos ſemper deſcribere piſces, qui et adfinitat… ſe iunguntur, et vel Danubium vel Nabim et … num, fluuios Ratisbonae vicinos, incolunt. … autem ex his, qui et accuratiori deſcriptione … gent, et viuis pingi merentur coloribus, nec …

*) Vid. Comment. Noſtr. Vol. X. P. III. p. 543.

set, nisi a se ipso studiosius disquisitos. Minime tamen aliorum negliget descriptiones, quin vel retinendo vel emendando suas faciet, icones semper, quantum fieri potest, accuratas additurus, quibus, quae commode verbis exprimi nequeunt, supplebitur. Norma, quam singula pentade sequi animus est, erit sequens, primo singuli piscis descriptio peculiari exponetur capite, sequenti differentiae et conuenientiae partium tradentur, quae in illis piscibus occurrunt, vltimo tandem obseruationes aut experimenta ichthyologica proponentur. Prius autem ad ipsam Cl. Auctor piscium explicationem quam deuenit, vocum quarundam technicarum definitiones praemittit, ex ARTEDO mutuatas, ad intelligendas vero piscium descriptiones maxime necessarias.

Sequuturi nos Cl. Auctoris vestigia, de quinque in hac pentade propositis agemus piscibus. Pertinent illi ad Percarum genus. Describitur itaque *Perca vulgaris*, *Burstel* Bauarorum, capite primo, *cernua* seu *Perca fluuiatilis minor*, *Schroll*, *Pfaffenlaus* Bauarorum, capite secundo, *Schraitser* Ratisbonensium, capite tertio, *Asperulus*, *Zindel* Ratisbonensium, capite quarto, *Asper verus*, *Streber* Ratisbonensium, capite quinto, sexto conuenientiae et discrepantiae declarantur, tandemque septimo obseruationes adduntur. Nos, quum eas accuratas admodum descriptiones totius piscis, singularumque earum partium sigillatim repetere nequeamus, priorem tamen capitis, quo praestantia solertiae, a Cl. Auctore adhibitae, eo magis eluceſcat, ideam cum lectoribus communicabimus, reliqua deinceps adiecturi.

Percae itaque vulgaris definitiones ex WILLUGHBEIO, ARTEDO, KLEINIO atque LINNAEO exhibentur, denominatio Bauarica disquiritur, p. 1.

tur, et his plenior ſubiungitur definitio ſeu de-
ptio: ex qua *Perca eſt piſcis quodammodo cypri-*
mis, a capite ad caudam, tam ſuperius ſeu dorſo,
inferius ſeu ventre, ita arcuatus ſeu conuexus,
cuum pars concaua altera alteram reſpiciat, hinc
altiſſimus, lateribus dorſo et ventre quidem comp-
neutiquam tamen planus, ſed medio paululum co-
et craſſus, caput vero et caudam verſus decliuior
gis gracileſcens, pinnis, cauda non exenta, ſi de-
lem cum KLEINIO *vnicam aeſtimas,* heptapteryg-
ſi cum LINNAEO *et* ARTEDO *eam diſtinctam*
ces, octopterygius, *capitis parua parte excepta, ſq-*
moſus, aſper et quodam modo pungens: praecipue
lineis aliquot latis, ſeu zonis, recta transuerſa
nigris, *vt nota characteriſtica, ornatus.* Partes
modum ſingulae ſtudioſiſſime conſiderantur, ca-
forma quoad omnia latera diſquiritur, ſuperf-
capitis in tres regiones diſtribuitur, quarum pr-
a capitis baſi ad oculorum finem, altera ad
procedit, tertia cum maxillis deſinit. Roſtrum
ro, os, rictus, labia, mandibulae, nares, oculi
ſtigantur. In operculis branchiarum, ad capitis
tera, duas laminas inuenit Noſter, *anteriorem,*
lem, carneam, ſquamoſam, *poſteriorem* oſſe-
vtraque tamen intus concaua, argento quaſi obd-
conſpicitur, membrana branchioſtega, oper-
p. 10. adnata, ſeptem oſſicula continet. A capite ad
pus procedit diſquiſitio, ſub quo vocabulo o-
piſcis, excepto capite et pinnis intelligitur. Il-
capite duplo longius eſt, cathetoplateum, ſeu
tudo latitudinem ſuperat. Aperturae branchia-
in perca maximae, tribus lamellis cuſtodiuntur,
Cl. Auctor *poſtbranchiales* vocat. Dorſi figura c-
uexa, adſurgens, verſus finem planior fit, ſu-
autem per illud decurrit, in quo pinna recondi-
ſingularem merentur attentionem lineae latiuſcu-
ſo

ſeu zonae, tranſuerſales nigrae, numero diuerſae; aliae ex his maiores euidentioresque ſunt, ſex ad nouem vsque, non nunquam maculas tantum refe- runt. A latere vtrinque dorſo quam ventri pro- prior linea decurrit, imbricata, anterius poſterius- que orificio inſtructa, ſquamae, quae totum piſcem, excepta parua capitis parte, tegunt, medio corpore maiores ſunt, imbricatae, poſteriore loco denti- p. 16. culis exaſperatae, qui retrorſum caudam verſus re- ſpiciunt, quare ſi manum caudam verſus ducimus nul- lum, caput verſus pungentem aſperitatem ſentimus. Harum conuenientias atque diſcrepantias accurate deſcribit Noſter, ſingularique tabula delineari cura- uit. Pinnae ſex vel, ſi dorſalis diſtincta eſt, ſeptem numerantur: nempe vna vel duae dorſales, duae pe- torales, duae ventrales, vna ad anum, vna caudae. Dorſalis nempe ex aculeata priore et inermi poſte- riore parte conſtat, eaque propter aliquando diuiſa eſt, aliquando vtraque pars confluit. Oſſicula ha- rum pinnarum, quoad omnes conditiones accurate deſcribuntur.

Ad interiora deinde progreditur perluſtranda p. 24. ſibi Auctor, et piſci, vt homini, tres tribuit cauita- tes. Suprema caput eſt, in qua conſiderantur den- tes, vtrique maxillae, palato et fauci infixi. Hi in alueolis continentur, conferti, innumeri fere, mi- nutiſſimi, intus recurui, tranſparentes. Lingua fuſca, alba, ſplendens, cartilaginea eſt: branchiae quatuor vtrinque, in concaua parte pectinatae, in conuexa tuberculatae, ſuperioribus a latere oſſicula cyliformia inſunt. In peculiari oſſea capſula duo oſſicula auditus continentur, hinc conuexa, il- linc concaua, margine ſerrata. Media cauitas ſeu p. 29. pectus conicum eſt, diaphragmate ab imo ven- tre diſtinctum, vertebris, coſtis ſternoque compre- henſum. Pleura argentea eſt, diaphragma obliqua

positum, anterius altius, posterius declive, ... cardium amplum laxe ambit cor, quod perpen... lare, vnicum ventriculum habet, vnicamque ... culam, aorta, quae ex superiore extremitate ... alba, per ginglymum cordi dicitur adhaerere. ... cauitas vel abdomen, inuerse conicum est, p... naeo, itidem argenteo obducitur. In eo occ... hepar magnum, rubicundum, trilobum, cui ... cystis fellea, sphaerica, maxime amara bile repl... Ventriculus varium situm recipit, saepe cylind... est, fundo rotundo, obscuri coloris vel pallid... bicundus, intus rugosus, ex eius medio oblique ... trorsum pylorus adscendit, tribusque instruit... pendicibus coecis, intestinis angustioribus, ab ... intestinum continuatur, variisque factis flexu... anum finitur, inter quos flexus lien ponitur, ... rubens. Ouarium in feminis simplex, inne... nicum, per mediam partem sulcatum, in abd... descendit, innumera ouula continet, sph... quorum 9752 numerauit Cl. Auctor. Vesicula ... seminalis, eundem in maribus occupans locu... plicata est, sed diuersae plerumque magnitudi... alterutro latere, lacteo humore plena. Ve... aerea, in vtroque sexu, simplex per totum ... men expanditur, ductum emittit pneumaticum, ... oesophagum ingreditur: vesica tandem vrinari... infimo abdomine sita, si repleta est, tubercula... paret, si euacuata, rugosa fit, vrinam glut... et viscidam, albam, continet, ad orificium v... apposita est, quare vrina difficulter exprimitur... nes ab inferiore parte vesicae aereae siti, tot... dominis longitudinem habent. Costae vtrinq... uemdecim, vertebrae triginta nouem sunt. ... tur tandem omnium partium mensura.

Haec autem norma est, quam in reliquis ... que capitibus seruauit Cl. Auctor, eo magis ... mo-

mendanda, quod et completam oſtendat deſcriptionem et notas ſuggerat, ex quibus certo corpus quoddam diſtinctum poſſit dignoſci.

Cernua ſeu perca fluuiatilis minor, a LINNAEO, cui *perca pinnis dorſalibus vnitis, radiis* 27, *ſpinis* 15, *cauda bifida*, dicitur, aliisque ad percam refertur, a KLEINIO vero percis nominatur, parum a percae ſtructura recedit. Perca vulgari minor eſt et zonis nigreſcentibus caret: corpus ſuprà et intra lineam lateralem flaui, aurei vel argentei coloris eſt, intermixtis maculis fuſco viridi coeruleis. Lamellae poſtbranchiales denticulatae inueniuntur. Squamae rigidae ſunt, verſus caput incuruatae. Pinnae maculis fuſcis inſignitae. Pinna dorſi vnica eſt. Intus in peritonaeo nigra puncta, in pyloro appendices curtae et craſſae, ouarium duplex et veſica aerea punctis nigris obſita deprehenſa fuit, vertebrarum numerus ad triginta quinque, coſtarum ad quindecim aſcendit. p. 37.

Schraitſer eſt LINNAEO *perca pinnis dorſalibus* [illegible], *lineis corporis nigris*, KLEINIO percis vocatus, a cauda caput verſus aſper inuenitur, tribusque vel quatuor lineis longitudinalibus nigris interdiſtinguitur. Corpus anguillae formam habet. Reliquas notas hic praeterimus. p. 48.

Aſperulus, zindel Ratisbonenſium, dicitur LINNAEO *perca pinnis dorſalibus diſtinctis, ſecundae radiis* 13. Totus fere ſquamoſus eſt, et quinque zonis diuerſae figurae, nigricantibus inſtruitur, acanthopterygius, caput corpore fere triplo breuius eſt. Squamae poſteriore ſua parte denticulis aſperae inueniuntur, pinnae vero dorſales diſtinctae ſunt, pinna caudae leuiter bifurcata. Reliqua cum perca fere conueniunt. p. 58.

Aſper verus, ſtreber Ratisbonenſium. Huius nec p. 69.
mentionem fecit auctorum, qui de piſcibus ex-

posuerunt, ad percas tamen certe pertinet. [illegible] piscis oblongus, teres, anguilliformis, quod[illegible] do quadratus et difformis, caput corpore quadr[illegible] et vltra breuius, corpus vel flaueſcentis, vel [illegible] ſcentis aut fuſci coloris, zonis quinque maior[illegible] conſpicuis, badiis, ſaepe nigricantibus distinguu[illegible] Pinnas octo habet, duas dorſi, totidem pectora[illegible] ventris, vnam ani, vnamque caudae. Dorſi p[illegible] nae distinctae inueniuntur, prima aculeata, a[illegible] inermis eſt, pectorales truncatae, reliqua mom[illegible] cum priore conueniunt.

P. 74. De conuenientiis et diſcrepantiis horum pi[illegible] capite ſexto expoſitis, eam quidem ob ra[illegible] plura non adiungimus, quod illae ex prioribu[illegible] pitibus collectae, in tabula concordantia vel d[illegible] momenta ſic exponunt, vt in ſex diſtinctis li[illegible] proponant, quae vno quaſi obtutu ſunt intelli[illegible] Prima ex his lineis partem notat, v. c. cap[illegible] ſtrum, os cet. reliquae quinque ſub nomine [illegible] notas continent partium ſingulares.

P. 76. Vltimum et ſeptimum caput ex praeſa[illegible] Cl. Auctore ordine obſeruationes ex exper[illegible] ichthyologicas tradit, quae vero eo r[illegible] vt nullum fere corpus naturale pluribus varie[illegible] indiuiduorum obnoxium eſſe adferat, quam [illegible] Menſuram enim, coloremque variare exper[illegible] docet, hinc iconibus, coloribus diſtinctis, [illegible] illuſtrari credit. Piſces audire cognouit ex pe[illegible] oſſiculorum auditus praeſentia, eaque inue[illegible] methodum tradit. Oculi nudi non ſunt, ſed [illegible] tecti. Quorum numerum in ouario ponder[illegible] minauit. Piſces morbis affici obſeruauit, [illegible] exulceratum inuenit; ouum tandem duobus ori[illegible] ex ani foramine priore exire vidit. Spem fa[illegible] Cl. Auctore vlteriorum deſcriptionum obſe[illegible] numque, vt proxime expleat, maximopere opt[illegible]

XL

XI.

IACOBI CHRISTIANI SCHAEFFERI etc. Botanica expeditior. Genera plantarum in tabulis sexualibus et vniuersalibus aeri incisis exhibens. Ratisbonae, typis E. A. Weisii, 1760. 8 mai. p. 338. sine indice.

Indicamus hunc, labore admodum multo compositum, librum Cl. SCHAEFFERI, cuius summa [illegible] alio iam tempore tetigimus *); eo lubentius, quo magis exoptamus, vt haec doctrina botanica, copiosissimis naturae thesauris referta, discentibus [illegible]is reddatur. Nuncupauit illum sereniſſimo, qui [illegible]e sceptra tenet, regi, cuius non in litteras merito tantum omnes boni admirantur, sed honores et [illegible] in se collatos suspicit Cl. Auctor.

Omnem vero operam tribus absoluit partibus [illegible]tor, quarum *prima* tabulas sexuales exhibet, seu [illegible]ema Linnaeanum. *Secunda* tabulas vniuersales [illegible], seu omnes fructificationis partes secundum systema Riuino-Tournefortianum. *Tertia* Synonymiam generum plantarum tradit. Hanc excipit Index generalis. Duae priores aeneis typis incisae [illegible], dolemus tantum ob concinniorem tabularum compositionem, Cl. Auctorem fuisse coactum, minoribus vti characteribus, quorum disquisitio iis, quibus oculorum acies hebetior est, permolesta euadit, imo iunioribus ob scribendi compendia paulum difficilis est, nec non ob impensarum magnitudinem pretio veniunt, quod ab eorum vsu multos arcet, et communi quodam modo obstat vtilitati.

Prima pars, praemissa claui systematis Linnaeani, singulae classis specialem tabulam proponit. Ha-

*) Vid. Comment. Nostr. Vol. VIII. P. IV. p. 643.

rum quaeque in ſeptem loculis, per lineas diſtinc
ſequentia offert: *Prima* linea exponit nomina ge
rica, quae quidem ex petalorum numero ſibi
dinantur, *altera* calycem deſcribit, *tertia* coro
quarta ſtigmata, *quinta* pericarpium, *ſexta* ſe
ſeptima tandem tabularum vniuerſalium eum de
numerum, qui vberiorem explicationem addit.
quum Cl. Auctori ſerius, quam optauerat,
LINNAEI noua ſyſtematis naturae editio in m
venerat, in addendis non ſolum omiſſa genera
poſuit, ſed etiam in tabulis, iam inciſis, addito
neris numero curatius locum, in quem ea inſeri
beant, adnotauit.

Secunda vniuerſalium tabularum pars iterum
uem ſyſtematis Riuino-Tournefortiani delineat
que coniunctam obſeruamus Cl. LUDWIGII
ſtri ſyſtematicam diſpoſitionem. Singula claſſis
tabulas habet, quot generum, huc pertinen
numerus requirit, et in tredecim loculos per
diſpeſcitur. *Prima*, numerum nomenque ge
habet, *ſecunda* calycem, *tertia* corollam, *quart*
quinta ſtaminum tum filamenta, tum antheras,
et *ſeptima* cum *octava* piſtillum, et quidem ova
ſtylum, ſtigma ſeparatim deſcribit, *nona* pe
pium, *decima* ſemina, *vndecima* ſexum, (qui ta
inter ſtamina et piſtilla iam indicatur), *duodecima*
ria tradit, ſcilicet patriam, ſi opus fuit, folio
ſingularia momenta, creſcendi rationem et ſim
decima tertia tandem numerum, ſub quo in ind
ſynonymorum planta occurrit, oſtendit. Nova
nuo genera, quae poſt inceptum laborem fuer
detecta, eodem modo recenſita, inter addenda
gularibus in tabulis occurrunt.

Tertia tandem pars, plantarum Synonyma
ponens, typis typographi expreſſa, ſecundum l
rarum ſeriem ſeu alphabetum diſponitur. In
itaque

itaque praeter nomen genericum, LINNAEI genera, ſpecies et ſyſtema, deinde recentiorum ſcripta citantur, etiam talia, in quibus icones plantarum ſtant, tandem autem ſynonyma eorum auctorum, ſimum ſyſtematicorum adponuntur. Hinc inde obſeruationes adduntur, quibus rationes redduntur, cur alii genera diuerſa eſſe voluerint et nomen, qui- tale datum eſt, germanicum adiicitur. Omnia tan- haec nomina in generali iterum indice occur- additis numeris, ſecundum quos in ſingula parte poſſunt inueniri.

XII.

Medical Commentaries Part. I. containing a plain and direct answer to Profeſſor MONRO Iun. Interſperſed with remarks on the ſtructure, functions and diſeaſes of ſeveral parts of the human body. By WILLIAM HUNTER M. D. London. Printed by A. Hamilton 1762. 4 mai. pl. 15. tab. aen. 4.

h. e.

Commentariorum medicorum P. I. quibus continetur ſolers reſponſio ad Prof. MONRO Iun. Intermiſcentur obſeruationes de ſtructura, functionibus et morbis nonnullarum partium corporis humani. Auctore Cl. WILH. HUNTER. M. D.

Quum Cl. Auctor, cuius merita in anatomen variis diſquiſitionibus illuſtria redduntur, penes ſe conſtituiſſet, obſeruationes, ad anatomen, chirurgiam

giam et artem obſtetriciam pertinentes, cum alio[s] municare, commentariorum nomen impoſuit [fi]ni deſtinato operi, cuius nunc primae partis [ma] capita ſumus deſcripturi. Altera, quae pro[di] prodibit, vteri grauidi hiſtoriam tradet, atque [ra]ras proponet.

Reuocare ſibi in memoriam debent lec[to]exortam fuiſſe Cl. HUNTERUM inter atque ALEXANDR. MONRO Iun. de teſtium vaſis, [et] origine vaſorum lymphaticorum controuerſiam, [in] in ſui defenſionem ea propter ſcripſerit MONRO; iis iam alio tempore expoſuimus *). Suam in[de] cauſam tuiturus Cl. HUNTERUS, in his commen[ta]riis candide expoſuit, quae huc facere videbant[ur]

P. 1. Quare capite primo, quod de iniectione [in]ſcribitur, et primium controuerſiae momentum [di]cernit, Noſter ſatisfacturus deſiderio MONROI, [te]rtiorum teſtimonia adfert, ex quibus pateat, [se] anno 1752 teſticuli vaſa atque epididymidem [a]curio repleuiſſe, in eoque opere ſe fratris ſui [a]diutum fuiſſe adſerit, et litteras ea propter [da]tas eorum, qui eo tempore oculis haec vſurp[a]rint ſuis, impreſſas addit.

P. 4. Altero capite, de origine et vſu lympha[ti]rum vaſorum agitur. Illud longius quidem, [et] quiſitis tamen auditorum ſuorum teſtimoniis, [ea] cuncta ſtudioſe repetuntur, fatagere annititur Auctor, ſe anno 1746 iamiam credidiſſe, haec [ab]ſorbentia eſſe, nec ex arteriiis lymphaticis pro[di]nire, ſed ex contextu naſci celluloſo, iisdem comprobat, quotannis hanc theoriam propo[ſi]atque multoties repetitis tentaminibus ornaſſe [ne]vt ea propter Cl. MONROI obiectio, quaſi [ea] non inſtituiſſet experimenta, falſa ſit.

C

*) Vid. Comment. Noſtr. Vol. VIII. P. III. p. 415.

Quare nunc capite tertio, hiſtoriam ſeu ſtatum p. 18.
controuerſiae exponens Cl. HUNTERUS praeter
, ex litteris Cl. IOSEPHI BLACK, ad ſe datis,
tiſſimum confirmat, eo iam tempore, quo theſin
m, nondum editam, in manu ſcripto, vt vocant,
icus MONRO, communicauerit BLACKIO, hunc
m monuiſſe de inuento HUNTERI, neque ta-
hunc illud curaſſe, et anno ſequenti demum
m librum edidiſſe, immo in reditu Berolino
ndinum, MONROUM illud tempus elegiſſe,
NTERUM viſiendi, quo ſciret, eum domi, ob
endas praelectiones eſſe non poſſe. Hinc au-
nullatenus confirmari, veram, quaſi nil de in-
tis reſciuiſſet MONROUS, ſuppoſitionem eſſe.

Id quod vlterius capite quarto, quo variis ac- p. 28.
ſationibus ſupra citati Cl. MONROI libri reſpon-
, adſeuerat, de quo tamen nil monemus, quod
iae dictiones aduerſarii refutentur, Cl. Auctor vero
omnino talia tentamina feciſſe, quae ipſi negantur,
bet, nec non Cl. MONROUM tempus, quo ſe primam
entionem feciſſe arguit, non determinaſſe, iudicet.

Lymphatica porro vaſa abſorbentia in cor-
ore humano ſola eſſe adfirmauerat Cl. HUN-
TERUS, quae pariter ſententia a MONROO p. 38.
pugnata fuit, huic itaque defendendae deſtinatur
ut quintum, quod de *abſorptione per venas* in-
bitur. Hanc primo quidem ſe abſolute nun-
am negaſſe dicit, notas enim, in *Critical Review*
non conſcripſiſſe, deinde de illa venarum rubra-
actione tantum ſubdubitaſſe. Adducit itaque
menta, ad tranſudationem humorum per vaſo-
parietes et abſorptionem, facientia: in anaſar-
per arteras fluida in contextum celluloſum non
illari, ea propter probabile videri, quod in in-
ionibus anatomicis vaſcula exhalantia non demon-
ri queant, melius haec phaenomena per tranſuda-
tionem,

tionem explicari, ſubtiles enim humores, vas
neris adhibitos, tranſire, neque coloratos, v
craſſiores, membranam cellularem non protin
ſenſim in iniectione et poſt repleri: aquam,
rubicundum ſanguinem in mortuo per omnis
ſcula et membranas transmitti: eſſe coloratu
iam humorem tranſudantem, nimirum bilem,
vicinas partes ſuo tingat colore: in viuo autem
pore ſanguinem tranſudare non poſſe, ob fib
tenſionem et firmitatem, atque ſanguinis na
glutinoſam et ob aequalem mixtionem coagula
His modis humores, in interſtitiis contentos,
reabſorptionem vero per ſyſtema aliud, lympha
rum ſcilicet vaſorum, fieri, quo etiam lactea
neant. De venis inteſtinorum tamen orieba
bitatio, num illae ex inteſtinis reſorbeant, lic
tem id ex variis ſe concluſiſſe Cl. Auctor ſtatua
taminibus, experimenta tamen, a fratre ſuo ſt
inſtituta, enarrat, quae in viuis animalibus,
ouibus et aſino capta ſunt. Hic in viui aperti
p. 42. malis abdomine arteriam et venam meſaraicam,
de aliquam inteſtini tenuis partem ligatura con
xit, poſt per arte factam aperturam, mediant
fundibulo lac calidum infudit, ex venis autem
ctura ſanguinem euacuauit. Vidit autem vaſa l
nunc magis lacte repleri, tum ea, quae iam
dum colorem continebant, tum ea, quae tra
rentem demum ſuccum vehebant: nihil vero
nas tranſiit, id quod pariter factum non eſt, du
teſtina in abdomen remittebantur, quo calore
rentur naturali. Idem euentus, ſi ligatura
non iniiciatur, nec non dum preſſione vrge
lac in inteſtinis ad venas. Liquor, colore in
imbutus, ad vaſa lactea ex inteſtinis deductus eſt, n
venas; ſanguis etiam, ex illis venis miſſus, quie
que, ſerum excolor dedit. Ex arteria ad
inie

iectum lac colorem non mutauit, nec ad inteſtina
er hanc quidquam deuenit, neque vena repleta,
gatis antea communicantibus ramis, magis turguit.
oſt autem in mortuo animali flatum ex vena ad in- p. 46.
eſtinum vrgere potuit. In alio ſolutio moſchi in
qua calida in vaſis lacteis percepta eſt, nihil in venoſo
anguine. Haec eſt ſumma experimentorum, ex
quibus elicitur, venas rubras in corpore humano
non abſorbere. Obiectionem vulgo adſumtam, de
defectu vaſorum lacteorum lymphaticorumque in
quiparis, non omni exceptione maiorem eſſe, adſu-
it, neque in his abſorptionem per venas compro-
tam, neque in placenta vterina, ob vaſa lympha-
a non viſa, eorum abſentiam certam reddi, nullo
dem experimento declarari, per venas expelli aut
fudare iniectos humores per corporis ſuperficiem,
mmo male concludi ad communicationem natura-
em fluidorum in canalibus, per quos arte illa excitari
poteſt, ſiquidem tunc facilis deſtructio fieri poſſit.

Sed ad alia progreditur Cl. Auctor in ſexto capite p. 53.
de vaſis cartilaginum, et ductibus glandularum lacry-
malium exponens. Vbi candide primo errorem a
ſe commiſſum profitetur atque emendat, et vaſa,
quae olim inter cartilaginem et os circa articulos de-
currere crediderat, nunc ad cruſtas articulares non
deuenire concedit, ſed in nondum perfecte formatis
oſſibus his immediate ſubiecta eſſe. Deinde vero ſe
glandulae lacrymalis ductus per immiſſas ſetas iam
1747 demonſtraſſe, excitatis etiam teſtibus adfirmat,
miratus Cl. MONROUM, vna vice tot nouas inuen-
tiones facere potuiſſe.

Porro cum patre MONROO, quem honorifice no- p. 56.
minat, ipſi res eſt, quantum in defendendo occupatus
ſit filio, capite ſeptimo. Fecerat id in *Critical Review*
menſe Nouembri 1757; ad propoſita itaque ibidem
momenta varia ſic reſpondet Noſter, vt exponat primo,

quare

quare ſua prius ac alii inuenta non expoſuerit, d
quatenus ius inuentionis competat illi, qui prius
declaraucrit, et tandem in quantum ipſi poſſ
putari, HUNTERO purpetuas eſſe cum POTT
HALLERO, ALBINO, aliisque controuerſias.
autem longe abſimus, vt aliorum diſceptation
nos immiſceamus, in primis ſi eos attineant
tantum, inter quos diſſenſus eſt, gratias tamen
ROO Sen. habemus, quod occaſio data fuerit
HUNTERO, exponendi, vt videbit lector, obſ
tiones aliquas proficuas.

Tardiorem autem nouarum obſeruation
explicationem neceſſariam iudicauit Noſter,
eo meliori et acriori cum iudicio cuncta
ſpicere aliorumque auctorum ſcripta perqui
poſſit, neque in errorem incidat, veritatem
rendo. De vaſis lymphaticis, tanquam a
bentibus, vtitur iam adductis argumentis, d
inter alia caſum addit, quo haec theoria confi
p. 58. tur. In homine quadraginta annorum glandula
guinales ſine cauſa manifeſta intumuerunt, tan
ruptis integumentis per increſcentem tumorem
tenuis facta eſt effuſio, quae ſenſim imminuta
uit iterum, vulneris labia vero et ambitus tum
demate inflabantur, totaque extremitas inferior
ſarca replebatur. Quum vaſorum lymphatico
ad glandulas, quae obſtructae erant, liquor den
nou poſſet, ex vulnere exiit, liberatis viis priſti
ingreſſus eſt tramitem, et ſex ſeptimanarum ſp
praeterlapſo euaneſcente tumore conualuit a
Fortuitos itaque caſus opportune aliquando ſuſp
nem veritatis adſtruere iudicat Noſter, atque ha
caſione in ſubiecta quadam nota de luxationibus
uam hypotheſin proponit, qua in dislocatione ar
ligamenta non extendi, ſed capſulare dilacerari
dit. Hinc repoſitionis difficultatem nec a muſ

nervi, nec ab inspissato liquore articulari, quem vulgo synoviam vocant, sed a dilacerationis ratione venire, hanc vero opinionem a suis discipulis [illegible] postea confirmatam.

Quod autem ad ius inuentionem sibi tribuendi [illegible]et, tale sibi ex auctoritate publica non constare [illegible]dem affirmat, iniuriam tamen fieri vero auctori, [illegible]re ac sibi, dum controuersias cum claris viris se [illegible]le inculpatur.

Ad auertendam hanc sibi illatam culpam capite p. 62.
[illegible]uo de inuentione membranae pupillaris et insen-[illegible]itate tendinum differit. Dictae membranae in-[illegible]io prima, quae deinde a Cll. WACHENDORFIO, [illegible]LARO atque ALBINO facta est, debetur D. S--s; [illegible]ndistinctius non nominat Cl. Auctor, a quo tamen [illegible]antissimas praeparationes atque delineationes vi-

Hac occasione vero notat, se in homine ae-[illegible]ac brutis animantibus magnam inter tunicam len-[illegible]crystallinae atque pupillarem conuenientiam ob-[illegible]sse, neque facile in foetu alteram iniectione vaso-[illegible]conspicuam reddi, quin altera itidem prodeat in [illegible]pectum. De vasis hisce lentis crystallinae no-[illegible]a non ad maximum circulum lentis tantum ac-[illegible]ere, sed ad anteriorem quoque decurrere superfi-[illegible]illius, et ab hac ad membranam pupillarem di-[illegible]praeter haec vascula tamen aliqua ab iride ad il-[illegible]membranam accedere. Hanc esse tenuem va-[illegible]rem, rotundam, in posteriori camera humo-[illegible]aquei positam, ab angulo crystallinae lentis ad an-[illegible]m pupillae pertingentem. Ob hanc autem rem [illegible]quam cum ALBINO se disputasse constat. [illegible]rio periostii, tendinum, ligamentorum, durae [illegible]hisensibilitatem iam 1758 in praelectionibus [illegible]se proposuisse, scribit, et additis ex manu scripto [illegible]rationibus comprobat: siquidem hae partes [illegible]sint natura simillimae, et Cl. RANBY adductum

exemplum idem notet, qui in viuo ſuo corp
xores digitorum nil ſentire percepit. Pra
reliqua. Ill. HALLERI enim domum 175
nem reſciuit, à quo in eo tantum diſſentit,
nera ligamentorum in articulis ob ſympto
no grauia eſſe arbitretur.

p. 70. Tandem, quatenus cum Cl. POTTIO
diſceptationem interceſſiſſe dici queat, in no
quirit capite, quod de hernia agit, quat
cum teſticulo communi comprehendatur
Cl. SHARP 1748 in herniotome obſeruar
fuiſſe factum, quod, quum vix videretur Cl.
TERO poſſibile ſic contigiſſe, petiit ab eo,
occaſione ſtudioſius inquireret, hac ſeſe o
in infante, duplicata hernia adfecto, in de
tere communi ſacco herniam cum teſte incl
dit, in altero non aeque. Hanc adoptauit
uerſionem in ſua ſcripta Cl. SHARP, et ac
Noſtro Cl. CHESELDEN. Ill. poſt HAL
in Opuſcul. Patholog. de hernia congenita
Auctori incitamento fuit, vt fratri ſuo dil
teſtium in foetu ſtatum, deſcenſum et relatio
hernias, officium imponeret, cuius etiam
tionem aliquam 1756 auditoribus ſuis pro
Immo Cl. POTTIUS, cum eo verſatus, praep
atque demonſtrationi interfuerat, ſine eo ta
ea de re ſcribendi ſibi animum eſſe ſignifica
tonitus hinc Cl. HUNTERUS paullo poſt ſ
tum Pottianum libellum perlegit, ſuaque ſi
uenit.

Inſeruit autem hic inſtitutas a fratre
p. 75. HUNTERO, chirurgo obſeruationes de ſtat
foetu et de hernia congenita. Illuſtrantur
nibus. deſcenſum teſtium in foetu declarantib
rum potiora momenta adducemus. Ad pa

*) Vid Comment. Noſtr. Vol. IX. P. I. p. 54.

testes in abdomine latent, atque ad eius viscera ...ent. Constituuntur immediate sub renibus ...musculum psoas, ad quem mediante perito... adnectuntur, instruuntur suis vasis, epididy... et vase deferente, cui tamen ab hoc loco deor... ad vesicam vrinariam eundum est. Ab ima et... sticuli parte ad annulum scrotumque ligamen... descendit, seu, vt vocat HUNTERUS, guber... lum testis, pyramidalis formae, ad cellulosam ... scroti intus desinens, anterius in abdomine a ...onaeo tegitur. Vascularis et fibrosae structurae ... forte ex cremastere musculosas fibras accipit. ...onaeo firmiter adhaeret, in descensu testiculi ... hoc laxius redditur. Ipse descensus non certo ...per tempore fit, plerumque circa octauum men... in foetu, ita, vt ad nonum iam mensem in scroti ...ia reperiatur. Tunc etiam ligamentum illud ...dum trahitur, atque testi subiicitur, perito... vero, vt in abdomine, illum tegit, simul de... vt aliqua ex parte saccum hernioſum aequet, ...siqve tela cum vicinis cohaereat partibus, ... peritonaei descensum facilem reddere videtur. ...aris autem est huius sacci conditio in homine, ...s orificium versus abdomen, quamprimum ...cat testiculus ad scrotum, constringatur, inferior ... pars tunica vaginalis propria testiculi euadat. ... autem haec constrictio a causis viribusque na... ...bus dependeat, fieri posse, vt intestini portio ... ingrediatur et vno cum testiculo sacco com... ...datur hernia. Causa descensus testiculi ex ...on patet, intelligitur autem facilius, quare ...longinque accedant vasa ad eundem, quod situs ...em in foetu in superiori abdomine ex vicinis ...petat, quae serpentina antea in progressu di... ...ur. Ex his autem clarum esse concluditur, ... obseruante Ill. HALLERO hernia possit con-

 genita

genita esse, si vel intestina in saccum decid
tea quam clauditur, vel si eadem vrgentis i
eum sensim sensimque iterum aperiunt.

Tandem, ne lectores fugiat, quid scri
de hac in controuersiam ducta sententia,
dice recudi curauit Cl. HUNTERUS
diario *Critical Review* insertas. Quamuis
grata videatur fuisse Cl. Auctori haec scribe
mentaria causa, laetamur tamen eum hac
coactum quasi fuisse, ex penu suae eruditio
depromere documenta, quae nos etiam op
gunt, vt reliquas partes protinus commun
eruditis, quas communi vtilitate destitutas
confidimus.

XIII.

Oeuvres anatomiques de M. DUVERN
l'Academie Royale des Sciences, C
ler, Medécin ordinaire du Roy, Pro
en Anatomie et en Chirurgie au Jardi
des Plantes de Paris. A Paris, chez Cha
toine Iombert. 1761. T. I. Alph. 3. pl. 1
aen. 18. T. II. Alph. 3. pl. 19½. tab. a

h. e.

Opera anatomica Auctore Cl. DUVERN

Quamquam summa fuit doctrinae, indu
perspicacitatis gloria, quam vel ex p
mis illis scriptis, quae ediderat olim, consec
Cel. DUVERNEY, tamen multo maior m
laus ei debetur, qui, cum omnibus aliis ex
tisfeciſſet, sibi tamen ipse satisfacere nunqu
tuit. Semper enim in libris suis emendand

occupatus, pauca tantum edidit, plura inedi-
vitae discedens, reliquit. Quae, cum diu a
celeberrimi viri, quae anno huius seculi tri-
accidit, latuissent, nunc laudabili studio Ill.
collecta et edita esse, vnus certe quisque,
medicam et anatomicum in primis studium
grata nobiscum mente agnoscet. Desunt ta-
hac editione notae, quibus recentiorum in-
addere, Ill. Editor in posthuma editione tra-
Cl. DUVERNEY de morbis ossium *), pro-
ant. In ipsis vero his operibus anatomicis mul-
occurrunt, quae aliorum, qui post Cl. DU-
NEY tempora scripserunt, celeberrimorum
lorum industria, detecta aut accuratius, DU-
NEY inuentis nondum cognitis, explicata sunt.
propter inter ea, quae hic posuimus, aliqua
fuit vulgaria, temporibus vero Cl. Auctoris
ignota, nec accurate definita occurrere, ne-
sum videbitur.

Instructus vero duobus hisce voluminibus, com-
quasi totius anatomiae, siue potius splanch-
quod ab Auctore *cursus anatomicus* (*cours d'*
) dicitur, cui variae aliae tractationes, quibus
descriptiones in hoc cursu desideratae, sup-
plandemque aliae obseruationes, vel antea
, vel, quoad maximam partem ex actis so-
Regiae Parisinae collectae, adduntur. Sin-
volumini ab editore copiosus et accuratus in-
ctus est, quo ea, quae, vt in posthumis ope-
fieri solet, de vna eademque re, hinc inde
et disiecta occurrunt, vno loco collecta si-

*) prodiit hoc opus cura Ill. SENAC, duobus volu-
minibus sub titulo: *Traité des maladies des os.* Pa-
1751 in 8. vid. Comment. h. Vol. I. Part. IV.
p. 640. seqq.

mul lectorum oculis ſubiiciantur. Haec o
diſpoſita fuerunt, vt primum volumen cur
tomici primam partem, quae de cerebro
nis ſenſoriis agit, nec non oſteologiam,
giam, adenographiam, angeiographiam e
rias obſeruationes: alterum vero volumen,
anatomici ſecundam partem, in qua thor
tertiam, in qua abdominis viſcera deſcribun
non varia alia, ex ſcriptis Academiae Reg
ſinae collecta, contineat. Liceat vero paul
ratius ſingula peruestigare, et ex vniuerſo
quaedam hinc inde proponere, quo de fel
DUVERNEY in diſquiſitione partium corp
mani adhibita induſtria, eo melius iudicare p

Praefationem elogium Cl. Auctoris, i
tractatui de morbis oſſium praefixum, Au
DE FONTENELLE excipit, in quo pr
Academiae Regiae Pariſinae ſolenni, vita e
T. I. biliter acta deſcribitur. Sequuntur defini
p. 1. notiones generales, introductionis loco i
miam praemiſſae, in quibus corporis hum
ſiones, partiumque externarum nomina prop
In prima vero curſus anatomici parte, hiſto
bri, neruorum et organorum ſenſoriorum i
nitur, vt harum partium deſcriptioni, vbi
p. 16. pis, de vſu eorum, tractatio adnexa ſit. D
tris motum, a pulſu arteriarum, quae ſub
runt, deriuat. Acido ſtimulo irritata, ſu
ſenſibilitatem, nullam vero fibrarum contr
omni propria mouendi vi deſtituta, oſtendit.
tioribus reſpirationibus magis quoque eleu
bro eo potiſſimum, quo cor contrahitur, te
maiori copia ſanguinis ad cerebrum pul
diſtento. Subtilis certe et ſatis plena
p. 20. durae matris deſcriptio hic datur. Arte

...ae origo, ingreſſus in orbitam, rami ex ea ... foramina orbitaria interna ad duram matrem ...dientes: carotidis internae in ſuo per recepta- ... itinere rami ad duram matrem, pituitariam glan- ... et neruos vicinos: neo non arteriola, quae per ... paris noui aduenit, recte hic deſcribuntur.

... quae per foramina parietalia, et ea, quae per p. 22.
...oidea poſtica tendunt, pari modo Noſter co- ...uit. Nullas arterias immediate in ſinus patere, ...riis, hac de re inſtitutis, experimentis, edo- ... eſt. Inter durae matris ſinus, occipitales pri- p. 25.
... forte deſcribit, ſinuum vero vſum in vniuerſum, ...alore et fluido ſtatu liquorum, in cerebri vaſis ...antorum, conſeruando, ponit. Neruos pau- p. 29.
... ad duram matrem ire fatetur, quo vero inſignem, ... adſumſit, huius membranae ſenſibilitatem ex- ...et, ad arctam eius, cum omnibus neruis con- ...ionem, confugit. Durae matris glandulae, ... ductus in ſinum longitudinalem aperiri pu- ... et eae, quae in arachnoidea ad latus ſinus ...formis ſedent, in cadaueribus morboſis co- ..., minus autem euidenter, in ſanis et ſubito ...ctis corporibus, adparent. In vniuerſum tale p. 31.
...cum cerebro dura mater praeſtat, quale cordi ...icardium. Arachnoidea piae matris, a Noſtro ... peritoneo comparatae, externa eſt lamina.
...ghiana de fabrica ſubſtantiae corticalis ſenten- p. 35.
... et cauum fibrarum medullarium defenditur, ...mu poſterius ventriculorum lateralium, cauum, ... inter ſepti lucidi laminas, quod in morboſis ...oribus inprimis anterius ſatis amplum eſt, de- ...bit. Nullas glandulas in plexu choroideo adſu- p. 41.
... ſed vaſa, per cellulofas membranas, quas cum ... comparat, diſtributa, in hydatides intumeſcere ... In media et ſuperiore thalamorum neruo- ... opticorum parte, qualis aliqua in variis ſubiectis

p. 43. varians, eminentia deprehenditur. Quae v
p. 50. ſtes dicuntur eminentiae, male hic *têtes* appe
Arteriae carotidis ſanguis, a reliquo ſang
corpus diſtributo, non differt, cum vis cor
teriarum nimis magna ſit, quam vt talis ſep
initio arteriae fieri poſſet, et ſimilis ſpiritu
tio in medulla ſpinali, quae ex ramis arteria
aliis ſanguinem accipit, fiat. Aerem qu
ventriculis cerebri contineri, lymphamque
infundibulum deſcendere, et inde per ven
p. 65. ptam ad ſinus transferri, credit. Williſ
uerſa origine neruorum vitalium et anima
p. 71. tentia multis argumentis negatur. Ve cauſa
ſpirituum per neruos, vim cordis, alternum
cerebri, vim elaſticam aeris in ventriculis
et vaginarum, quae medulloſos faſciculos
henduit, nec non pulſum arteriarum, vbiq
p. 83. adiacentium, adſumit. Neruorum circ
flexus vim in mutando ſanguinis circulo
bent, cum nimis molles ſint, qui arteriam
mant, ſed firmitatem tantum hi flexus nerv
facile rumpentibus, praeſtent. Singularium
p. 86. rum diſtributio ſatis curioſe deſcribitur.
ophthalmici, a tertio pare et primo ramo qui
orti, inuentor omnino Cl. DUVERNEY
detur, cum hic accuratam eiusdem deſcri
p. 100. reperire liceat. Interoſtalis nerui ſplan
p. 109. ramum *hepatimeſentericum* dicit. Quinq
cos neruorum brachialium, eorumque nom
adhuc vſitata conſtituit, ſolo axillari, quem
mos radiales refert, excepto. Ad hac
cata priores quatuor tabulae aeneae pe
Harum prima caput per futuram ſagittalem
pendiculo ſectum: altera cerebrum horizonta
ſecatum, quo corpus calloſum appareat,
Tertia vaſorum, per plexum choroideum et

...folia, diuisionem ad microscopium examina-
..., tandemque quarta basin cranii, sinus et ner-
... egressus, exhibet.

...tractatione de oculo eiusque vsu, conica fi- p. 124.
... orbitae describitur. Meibomianas glandulas
... dicit, ductumque intermedium inter grana
... posita excurrere, asserit. Ex glandula la- p. 129.
... septem vel octo ductus difficiliores in ho-
... quam in brutis visu, oriuntur, qui inter ten-
... levatoris palpebrae superioris, et huius pal-
... tunicam excurrunt, et in illius medio ape-
... Qui ex punctis lacrymalibus prouenitunt
..., non penitus recti sunt, sed superior eorum
... curuam lineam quam inferior describit. In
... oculi nasali paruus musculus saccum lacry-
... obtegit, ex anteriore parte ossis plani ortus,
... dini orbicularis insertus. In saccum lacryma-
... multae minores glandulae orificiis suis patent.
... nasalis, ostiique eius amplitudo in diuersis sub-
... variat. Caruncula lacrymalis figuram strobili pini p. 131.
..., et ex multis minoribus glandulis componi-
... ad quorum ostiorum latera multi tenuissimi
... propullulant. Circa hanc glandulam multa grana
... losa similis fabricae sedent. Canalis, siue trian- p. 134.
... illud spatium, quod inter corneam et tumidum
... rum marginem est, recte hic describitur.
... oculi musculus, animalibus proprius, in p. 139.
... et sele in quatuor minores, insertione sua di-
... diuiditur. Sclerotica coctione in collam, ma-
... in fila abit, sique, post eam, solutioni
... immittitur, durescit, et ossium quasi natu-
... acquirit. Est vero sclerotica peculiaris mem-
..., non a dura matre orta, quippe quae in loco,
... opticus bulbum oculi ingreditur, eua-
... Crassities pro temperamenti et aetatis ra-
... differt. Exterior corneae lamina, quae con-

iunctiuae propago eſt, poſt leuem putre
dum facile ab ea ſecedit. Ex oculo vaſa
lympha plena, ſcleroticae agglutinata,
proueniunt, quo ea corneae adhaeret,
p.143. boue et equo conſpicua. Choroidea pariter
matre oritur, quae etiam in ingreſſu nerui
neſcit. Pigmentum choroideae tantam hab
dinem, vt vel ab vno oculo deſumtum,
vaſis ſatis magni, aqua pleni, (*d' un Sceau d'*
tare poſſit. Cataractam membranaceam,
mera oculi poſteriore, in variis animalibus
VERNEY obſeruauit, eamque lapſu praegr
ictu accepto ex vaſis diſruptis et elongatis
putat. Vidit quoque illam per corneam, in
bus ophthalmia laborantibus, morbo diſcuſſo
p.146. ſecedentem. Exteriores fibrae iridis circula
riores longitudinales ſunt, quae ex acie vu
ad marginem exteriorem producuntur. A
moris copia in ſenibus imminuta, inter ca
neae et oculi totius, hac aetate collab
Lentis capſula anterius fortior eſt, quam p
a vitrea diuerſa, elaſtica, et per morbos
p.149. neam quaſi duritiem acquirit. Fibrae la
lentis hic deſcribuntur. Totus humor vitr
lulis communicantibus, membrana comm
fis, componitur. Proceſſus ciliares vaqu
riorem lentis ſuperficiem producuntur, ex v
conſtant, vitreo humori per vaſa adhaeren
p.151. mamque humoris aquei partem ſecernunt.
lentis cryſtallinae, ad poſteriorem eiusdem
ciem progrediens, iam hic et recte quidem
tur, vaſa vero, quae anteriorem lentis ſup
adeunt, a vaſis proceſſuum ciliarium
p.154. tur. Piſcium lens pene ſphaerica eſt, quo
eius refringens vis, defectum refractionis,
aliis animalibus per aqueum humorem fit, ſu

huic tractationi satis curiosa, de coloribus et mutationibus adnectuntur. p. 165.

Sequitur tractatus de auditus organo, qui iam ante annos a Cl. DUVERNEY editus *), auctus emendatus legitur, tertia tamen parte, quae verbis huius organi agit, tota omissa. Ex iis, in hac editione adiecta fuerunt, sequentia no- merentur. Aures natura sua a capite remotae p. 170.
sunt, non appressae sunt, quales in nobis ob fa- capiti in puerili aetate applicatas, apparent. p. 171.
seculis auriculae, noua hac editione, anterior tur. Cartilaginea meatus auditorii pars, quo p. 174.
us comprimi possit et obsequiosa sit, crebris nibus quasi interrumpitur. Longitudo osseae eiusdem per aetatem augetur, cum aeris ione indurescat. Tympani membrana obli- sitom ita obtinet, vt cum meatus auditorii riore parte obtusum, cum inferiore persecutum lum faciat. Quibus ea extorius inuestitur cu- et reticulare corpus, maceratione facile ab ea lunt. Verius tubae Eustachianae nomen, in priore editione semper aqueductum di- in addendis huius adiicitur. Proceſſus Ra- p. 176.
aliquam, sed quodam modo obscuram, deseri- Noster dare videtur. Lenticulare os, p. 179.
distinctum os, sed epiphysis cruris longi in- est, quae cum eo in foetu cartilagine, in tis ossescente, iungitur. Ossicula auditus pe- eo inuestiuntur, per quod vasa distribuuntur, quae, ad interiora eorum penetrant, foraminula, quae in

*) Prodiit Parisiis a. 1682 sub titulo: *traité de l'organe de l'ouie par M.* DU VERNEY, in 12mo. Attamen iam primis huius seculi annis auctorem additamenta ad hanc tractationem Academiae Regiae exhibuisse, ex horum operum Vol. II. p. 683. percipimus.

in his officulis adſunt, efficiunt. Attamen [illegible]
vbi inter ſe articulantur. deeſt, ſuperficie [illegible]
p.180. tilagine tantum obducta. Externus [illegible]
lus ligamentoſis fibris augetur, quae [illegible]
gamento, ab exteriore meatu auditorio [illegible]
culari ad apophyſin ſtyloideam protenſa, [illegible]
p.189. Caſſerianum muſculum Noſter negat. [illegible]
in foetu vtero adhuc incluſo membrana [illegible]
ueſtitur, epidermidi, qua haec obducitur, [illegible]
ret. Superficialem ſiue petroſum nerum [illegible]
qui a Vidiano ad durum progreditur, via [illegible]
Noſter iam cognouit, quamuis fibras ha[illegible]
quinti paris deducat. Duri nerui, per [illegible]
ſtributi, copioſae, cum nerue quinti pari[illegible]
et tertio cervicalium, anaſtomoſes, hic [illegible]
p.191. tur. In hac praeterea editione ſoni aliq[illegible]
ria, et varia ad phyſiologicam de audi[illegible]
tionem adducuntur. Omnes, quae in priore[illegible]
adſunt, figurae, et in hac editione reperiun[illegible]
tabula, quae hic duodecima eſt, adiecta. In [illegible]
externa cum muſculis eius, inter quos ante[illegible]
integumenta meatus auditorii, os tempor[illegible]
fantili corpore cum vaſis, quae per illud et [illegible]
nam tympani diſtribuuntur, ligamentum [illegible]
temporum ad maxillam inferiorem protenſ[illegible]
ſculus mallei internus in ſitu, vaſa per per[illegible]
mallei et incudis diſtributa, et mallei proce[illegible]
giſſimus aliaeque partes pinguntur.
p.297. In tractatione de narium ſtructura, et [illegible]
quae ad illas pertinent, varia notatu digna in[illegible]
tur. Oſſa, inprimis naſalia, accurate Noſter [illegible]
bit, eaque vno vtrinque foramine perforat[illegible]
Cartilagines porro narium, earum aperi[illegible]
ipſas narium caueas, verbis accurate deping[illegible]
ramidalis muſculus, non in omnibus ſubi[illegible]
eſt, ſed loco eius, vt plurimum faſciculus, [illegible]

...sam descendens, descriptus fuit. Nares a ... p.214.
... suo saepe inaequaliter diuiduntur, vt vna
... cauea aliquando fere tota obstruatur. Sinuum
... quibus interna cauitas componitur, descri-
... multa curiosa continent, quae tamen
... hic repetere nimis longum foret. Ossis spon- p.216.
... superioris laminam, quae ex parte aperturam
... maxillaris claudit, Noster verbis delineat, et
... vno comparat. Osticula, quae vulgo a SERTU- p.219.
... dicuntur, sinuumque sphenoidalium partem ef-
..., et eorum cum osse palatino coniunctionem
...bit. Sphenoidales et frontales sinus saepe
... lamellas ossea, in minores cellulas inter se
...municantes diuidi, et hinc non nunquam qua-
...sinus sphenoidales adesse, vidit. Ostium ma-
... sinus accurate verbis depingitur. Singulus
... folliculosarum glandularum, quae in mem-
... pituitaria sunt, vno tantum ostio aperitur.
... vero membrana a periosteo differt, diuersam- p.222.
... variis locis crassitiem obtinet, omnesque na-
... recessus subit. Vasa narium, inprimis arte-
... accurate indicantur. In neruorum nasalium p.226.
...one locus occurrit, ex quo nobis patere vi-
..., Cl. DUVERNEY iam alteram nerui intercos-
... radicem, ex secundo ramo quinti paris proue-
...em, cognouisse *). Asserit enim, truncum
... maxillaris superioris in fossa zygomatica laten-
..., ramum emittere magnum, qui per canalem in
... superiore apophysium pterygoidearum, et os
...oideum progrediens, se neruo intercostali eo

loco

*) In hac re, vt vbique, adsumimus, nil posthumis ... codicibus additum fuisse, quod non Cl. DUVE... NEY sit, cuius rei fidem Illustrem SENAC HA... LERO dedisse, ex *Element. Physiolog.* T. V. p. 43... percipimus.

p.237. loco iungat, quo carotis osseum suum ca
greditur. Per incisiuum canalem, quem
esse putat, partem liquidi in naribus secre
cauum destillare, ibidemque similem, qua
vtilitatem praestare credit Multum de vi
rum olfactoriorum disputat, per quos
ventriculis cerebri ad nares descendere nega
Noster aerem in his ventriculis adsumat,
sua vi motum fluidi neruei promouentem
rem, qui in ventriculis reperitur, neruos inu
a vi aeris exsiccante defendere, persuasum
bet. Ad hanc tractationem tabula decima
pertinet, in qua nares internae et vasa, per
membranas distributa, pinguntur.

p.248. In ea, quae praecedentem excipit, dissert
de gustus organo, tria facit linguae inuolu
ticulam, mucosum corpus, et tendinosum
crum, ex quo papillas prouenire putat. L
p.253. fabricam, in primis qualis in brutis est, tr
larum eiusdem species, coecumque lingu
men describit. Structuram caninae, equi
uinae et felinae linguae, earumque inuol
corneas, quae in felis lingua occurrunt, em
examinat, et cum humanae linguae fabrica
rat. Sola linguae inuolucra, non caro ipsa,
organon efficiunt, qui enim in palato sensu
p.264. pitur, ad tactum referri meretur. In defe
ductuum sublingualium asserit, eos saepe c
xillaris glandulae ductu confluere. Saliuam
naturam habere, per multa experimenta
In tabula decima octaua, quae figuras ad ha
ctationem spectantes continet, lingua et ei
lucra, papillae et foramen coecum etc. in
p.281. vero nona lingua equina, canina, bouina et
huiusque corneae eminentiae delineantur.

Copiosa est ea, qua de cute vt tactus organo
, pars, ex qua, qualis Cl. DUVERNEY in-
et doctrina fuerit, abunde patet. Edita qui-
haec iam fuit tractatio, in *diario eruditorum*
nal des Scavans) anno praecedentis seculi octua-
nono, aucta tamen hic, figurisque elegan-
ornata, traditur. Fibrae tendineae vere in
variis in locis tendunt, eamque crassiorem
unt. Crassities cutis ad eius densitatem nil fa-
cum in abdomine, vbi longe minorem quam
capite crassitiem habet, tamen longe difficilius
tretur. Papillas, quae praecipuum tactus or- p. 283.
sunt, fuse Noster describit, easque conca-
esse, non planas, monet. Corpus reticulare
elephanto distincte apparet, in homine vero cum
ermide, cute, aliisque partibus adeo arcte co-
ret, vt non ab iis distingui possit, quapropter id,
mucosi corporis loco vulgo in homine osten-
, lympha tantum e vasis effusa stagnansque,
ro esse videtur. Attamen fibras, quae, epider-
et cuti connexae, papillas sustinent, et in
ma superficie cuticulae desinunt, reticulare
, non vero mucosum vocare possumus. Glan- p. 294.
, quae in superficie corporis nostri apparent, ad
omeratas a Nostro referuntur, cum ex folli-
inter se vasis et membranis iunctis fiant. Circa
es pilorum, qui in mystacibus nonnullorum
alium, vt canis et felis, deprehenduntur, plures
dulae sedent, quae radicibus vt bulbi adhae-
et orificiis suis ad ipsam pilorum vaginam
ent. Quinque vero glandularum species Cl. p. 295.
facit, quarum prima eas continet, quae
um et vnctuosum liquorem secernunt, qui in
entum quasi cogitur, ad quam glandulas na-
, et eas, quae in genitalibus vtriusque sexus
perinaeum, anum et axillas sunt, refert. Se-

cun-

cunda eas comprehendit, quae in cute e
cie et pone aures ſunt, atque viſcoſam et
lympham ſeparant. Tertia glandularum
circa palpebras ſedentes vnctuoſam illam
nem, qua illiniuntur, effundunt. Ad qu
dulas meatus auditorii, vt ceruminis
quintam vero omnes reliquas per corpo
ciem diſtributas, quas tranſpirationis
putat, refert. Addit ſubaxillares, quas
toriis humoris, fortiter olentis, quo cutis
p.296. inungitur, habet. Vnguium originem
elongatis deriuat, pilos vero plantis com
de differentia pilorum humanorum ab iis, q
ſtacibus animalium reperiuntur, nec non d
ne, radice et vagina eorum multa egregia
In addita tabula decima quinta papillae ex
cute, pori in naribus et labiis patentes,
digitis, horum integumenta, papillae et re
corpus, in decima vero ſexta, aliae partes
tractationem pertinentes, pilorum inprim
nes et vngues elegantiſſime pinguntur.

p.325. Finita hac ratione prima curſus anatomi
Oſteologia ſequitur, in qua de oſſibus in ve
eorum ſtructura, incremento, partibus et artic
bus Noſter diſputat, ſingulorumque oſſium d
p.352. nem ſubnectit. Oſſa neque per medullam, n
ſuccum nerueum, ſed per humorem lymphat
triuntur, ex membranis vero fiunt. Medul
ter ſentire per experimenta propria cognou
dum, quo cornua cervorum quotannis rege
indicat. GAGLIARDI ſententiam de clauicul
oſſeas connectentibus refellit, fuſoque for
gulorum oſſium in foetubus diuerſae aetatis d
p.364. Cauitates externas oſſium in cotyloideas et
deas diuidit, et definitiones diuerſarum ſp
addit. De articulationibus oſſium ſimilis fe

…ntiores diſſectores, habet. Rationem, qua …ſa inter ſe iunguntur, ad diuiſionem articu… propoſitam, ſpeciatim examinans, ligamen… …l, cartilagines et articulares glandulas indicat. …eam apophyſin ad os hyoideum vsque produ… p.429.
…idit. Os vnguis et os palatinum partem cel… …thmoidalium efficere annotat. Foramen …ſſis frontis ad nares patet, et durae matris …m emittit. Oſſis palatini pars, quae par… …ſphenoidalium, et ea, quae orbitae par… …conſtituit, recte indicatur. Articulatio capitis p.443.
…prima et ſecunda vertebra accuratius deſcribi… …negaturque caput a prima, aut hanc a ſecunda, …ione diſcedere poſſe. Obſeruauit tamen pri… …enterius aut poſterius ſecedentem per morbos …ſuſpenſis. In quinque puerperis vidit oſſa pu… p.461.
…ſe ita ſeparata, vt ſuper ſe inuicem mouerentur, …cartilago intermedia digiti transuerſi craſſitiem …aret.

…Aduera Myologia longe breuior eſt oſteologia, p.486.
…ſatis elaborata. Subcutaneum colli *ſternocleido…oidei*: coracohyoideum *pleurohyoidei*: crycoary…oideum poſticum *interioris* nomine Noſter inſi… …Caninum ad leuatores labii inferioris refert, …que ab oſſe zygomatico oriri, et per angulum …rum ad labium inferius produci aſſerit. Inter… …les internos ad depreſſores coſtarum refert. …alem externum falſo *bicornem*, quadratum vero …orum *triangularem* dicit. Sequitur adenogra… p.523.
…, ſue glandularum deſcriptio, quas in conglo… …et conglomeratas diuidit. Ad has membra… …s quoque partes, quae humorem ſecernunt, va… …eam tunicam, et tunicas ventriculi et inteſtino… …refert. Qui in tunica vaginali reperitur humor, p.534.
…ſpiritici generis eſt, et per acida, ignemque con… …. Ventriculi ex variis animalibus tunicas

deſcribit Cl. Auctor. Membranas acriter
p. 542. ex neruis fieri, adhuc credit. In angeiogra
tum de arteriis et vaſis lymphaticis, ve
p. 557. omiſſis, agitur. His omnibus hactenus
elegantiſſimus de dentibus commentarius,
in diario eruditorum editus, adiectus eſt.
p. 569. eum obſeruationes excipiunt. Harum pri
getatione cornuum eſt. Quae per morbos
do in hominibus cornua naſcuntur, ex va
pillarum elongatis proueniunt, preſſione
cauſſa interna vel externa praegreſſa, humori
copioſius ad hanc partem ab irritatione tum
p. 573. lectis. Sequitur obſeruatio ſuper rete mirabi
riis animalibus, et de differentia, quae inter
eorum et humanum eſt. In ea ex boue, fe
oue duplex rete vaſculoſum, quod in baſi
circa oculum eſt, deſcribitur, nullumque tal
p. 584. mine exiſtere oſtenditur. Vltimae obſer
palpebram internam quadrupedum et auium,
dulas vicinas et muſculos, nec non oculum
et vueae mutationes in eo deſcribunt.

T. II. Poſterioris voluminis initium facit ſecund
p. 1. pendii anatomici pars, quae de thorace agit.
cardium duabus laminis fit, quarum fibrae
modo decuſſant. In robuſtioribus et variis
bus inter has duas laminas alia fibrarum ſtrata
Pericardii liquor alias diaphanus, in animalibus
apertis et ita valde excruciatis ſanguinolentus
ret, vnde per auricularum inprimis dextrae
hunc humorem transſudare, Cl. DUVERNEY
p. 12. cludit. Venas cordis in cardiacas externas,
in coronariam magnam patent, et internas,
hinc inde in ventriculis et auriculis aperiuntur
p. 19. uidit. Inter cauſas motus cordis, praeter
fluidi neruei, ſanguinem ipſum quoque

motum cordis excitandum multum quantitate, mo-
et pondere ſuo tribuit. Motus cordis exſecti
rum flatu, pungendo et immiſſa aqua calida exci-
tur. Calor ſanguinis agitationem ſpirituum in fi-
cordis muſculoſis auget, qui fortius affluentes cor
contractionem ſollicitant. Cartilagines, quae in p. 59.
aſperae arteriae per pulmones diuiſae reperi-
tur, ita comparatae ſunt, vt ſibi ex ordine imbri-
cum incumbant, vnde tanta in pulmonum motu fa-
cilitas oritur. Membranae pulmonis a pleura pro-
ueniunt ita, vt exterioris pulmonis membrana a la-
mina interna, quae canum thoracis ſpectat, oriatur,
interior exterioris laminae pleurae, ſiue celluloſae
tela, quae pleuram inueſtit, propago ſit, quae et ſepta
cellulorum et cellulas ipſas efformat. Fibrae bron-
chiorum, a quibus pulmonum contractio oritur, li-
gamentoſae magis ſunt et elaſticae, quam muſculo-
ſae. Pulmonum fabricam non eſſe veſicularem, p. 61.
ſed celluloſam, multis adductis experimentis et ob-
ſeruationibus probat, ſtructuramque eorum in vni-
uerſum cum liene ouium comparat, ac ex rana teſtu-
dine que deſcribit. Aerem ex lobulo in lobulum
per interſtitia tranſire, nosque eundem in his potiſ-
ſimum, ſi reſpirationem per aliquod tempus ſuſpen-
ſam retinere, credit. Vtrumque muſculum interco- p. 72.
ſtalem coſtas eleuare, hoc loco adſumitur. Primae re-
ſpirationis in foetu cauſam, aeris nares ingredientis
impreſſionem, nec non copiam ſanguinis in pulmoni-
bus collecti, neruos viſceris huius irritantis, facit.
Vocem a voce differens, gruis vocem et organa eius, in- p. 79.
primis vero aſperam arteriam intra ſterni laminas fle-
xuoſa decurrentem deſcribit. Adiicit actiones cum
reſpiratione coniunctas, riſum, tuſſim, ſternutatio-
nem, rhonchum et ſingultum, quem in inſpiratione
ſpaſmodica et forti fieri credit, tandemque de aſthma-
te eiusque ſpeciebus differit.

p.127. In tertia curſus anatomici parte de
eiusque viſceribus diſputatur. Muſculos
les et vſum eorum, et eo, quo de funiculo
agit, loco, arteriae quoque vmbilicalis
p.135. mosque eorum ad veſicam vrinariam, quo
vrinarios Noſter dicit, in adulto adhuc
et eleganter deſcribit. Vrachum ad funicul
p.138. re, dubie proponit. Venam vmbilicalem
genariis ſemibus adhuc lumen ſuum ſeruaſſe
p.170. que ſanguine repletam fuiſſe, vidit.
quae in omenti ſaccum patet, nec non
minus, quod *productionem ad hepar et lobum*
LII vocat, fuſe verbis depingit. Saepius
uit oeſophagum in thorace morboſe dilatat
branis eius calloſis et craſſioribus reddit
in ventriculum patente angulſato, vnde a cib
ſacco retentis, arteria aſpera compreſſa,
nis periculum aegris imminebat, vomitu
ſublatum, donec aegri tabe tandem ex
defectu ad ventriculum peruenientis,
p.187. Duodenum reliquis inteſtinis tenuibus longe
eſt, glandularumque multarum orificiis
quae in primis circa initium eius in cellulo
ſedent. Tunicae quoque eius reliquorum
p.193. rum tunicis longe craſſiores ſunt. In colo
menta, et cellularum, quae inter ea ſunt, or
ſter indicat. Ligamenta haec ex carneis fib
tudinalibus fiunt, cellulae enim circulares
fibras habent, paucis longitudinalibus exc
membrana communi non ſeparandis. Situm
ligamentorum, rationem, qua cellulae co
et plicas longitudinales circa inteſtini recti
p.199. deſcribit. Hepar ex folliculis ſiue veſic
poſitum eſſe aſſumit. Mala, quae ex obſ
canalis choledochi a calculis biliariis facta
ex ſectionibus cadauerum illuſtrat, ſimu

colica bilioſa periodica, et fluxu hepatico
Ductus biliares hepaticyſticos dubie tantum p. 234.
ponit. In hepate vero bilem ſecerni, multis
mentis defendit. Brutorum et humanum lie- p. 241.
deſcribit. In prioris parenchymate muſculo-
bras adſumit, eiusdemque a humano differen-
indicat, quem cellulis conſtare aſſerit. Lienes
res in omenti ad ſplenem productione, nucis
lanae magnitudinem habentes, conglobatis glan-
ſimiles, ſed diuerſae ab iis ſtructurae, ſaepius re-
ri aſſerit. Lienem in hypogaſtricam regionem
relaxatione ligamentorum deſcendiſſe vidit No-
vnde a veſicae et inteſtini recti compreſſione,
lotii et foecum aluinarum fluxus impediebatur.
hio lienem, qui pondus decem et octo librarum
ebat, inuenit. Glandularum ſuprarenalium ca- p. 261.
m deſcribit, in qua flauus aut croceus li-
reperitur, qui ab aetate mutatur, in foetu au-
copioſius adeſt, et ad venas emulgentes deferri
r. Fibrae veſicae muſculoſae verbis depin-
r, et ſigna, ex quibus ſedes gonorrhoeae variis
is cognoſci poteſt, examinantur. Vrinam ſine p. 275.
enti cauſa ſanguinolentam reddi poſſe, in ſeni-
et virginibus bene menſtruatis obſeruauit. Per
annos aeger quidam cum vrina maximam puris
m ex abſceſſu renum latente reddebat, ſine
doloris circa renem morboſum veſtigio. Sectio
mortem inſtituta renem pure valde diſtentum,
ranis eius calloſis factis omnibusque vaſis exe-
et veſicam vrinariam calloſam et purulentam
debat.
Vaſorum per penem virilem diſtributionem, et p. 294.
perianas glandulas, quas *proſtatas inferiores* dicit,
ample deſcribit. In foemina ſub inferiore parte p. 319.
venoſi, qui ad orificium vaginae eſt, multae
dulae a Noſtro primum in vaccis, deinde in

foeminis obſeruatae, ſedent, ex minoribus
compoſitae, planae, proſtatis virorum ſimile
gitudinis quatuor vel quinque linearum, qu
DUVERNEY *vaginales* dicit. Ex ſingula ſu
ductus oritur, qui quinque vel ſex lineas lo
medio tandem externi vaginae orificii aperitur.

p.325. menis membrana deſcribitur. Vteri fabrica cu
tis natura, fibris carneis quae in cute deſunt ex

p.329. conuenit. In ouariorum hiſtoria de veſiculis
poribus ſic dictis luteis multa Noſter diſputat.
men non ad tubas, quas *ouiductus* dicit, pe
mucus vero, quem nonnulli diſſectores, in
libus poſt coitum ſtatim diſſectis, in illis inue
ex lamina tubarum interna exſudat, et viam
bricam reddit. Verum ſemen foeminae non
ſed vagina tantum humore, ex glandulis ſup

p.349. ſcriptis ſecreto, inungitur. In generationis
varias obſeruationes de foetubus in ouario,
abdomine repertis addit, tum ex aliis collec

p.369. a ſe ipſo copioſe obſeruatis. Hermaphrodi
ros exiſtere negat. Quoscunque enim pro tal
aliis habitos examinauit, ad vnum alterum
xum pertinere vidit. Anatomiam ouarii gall
ipſiusque oui breuiter exponit, tandemque de
fitione ad foecundationem neceſſaria, et m
mulierum, quorum cauſam in fermento aliquo

p.380. rit, agit. Varia ex his in peculiari de gene
tractatu repetuntur. In eo ſemen foemineu
pioſius refutat, coitum ranarum, limacum et
corum terreſtrium ex ſuis, hac de re multa cum
ſtria inſtitutis, obſeruationibus recenſet.
porro, quibus foetus includitur, et fontes liquor
diſquirit, quem ex amnio ipſo oriri, foetum
nutriri, contra alios defendit.

p.414. Quae ſequuntur appendicis quaſi loco
obſeruationes de circulo ſanguinis in foetu, oc

litis collectae fuerunt. Continent descri-
nem partium, per quas peculiaris motus san-
nis in foetus corpore peragitur, cum vsus earum
siologici explicatione. Deualuula EUSTACHII
as obseruationes proponit, Winslouianamque de
eius sententiam reiicit, verioremque in foetu et
to vsum exponit. Alia obseruatione de ventri- p.434.
orum animalium ruminantium structura et vsu
r, simulque rugae in camelorum ventriculis, et
, qui in ventriculis variorum animalium inue-
ntur, eorumque origo disquiritur. Variae se- p.440.
es adnotationes de partibus, quae nutritioni
m inseruiunt, de structura rostri psittaci, de re-
variorum animalium agunt. Reliquae omnes p.458.
criptis Academiae Parisinae collectae sunt. Huc
merentur obseruationes super sanguinis in
circulum et variorum animalium, testudinis in-
is et ranae corda, obseruationes de glandula-
in ventriculo et intestinis fabrica, de musculis
brae internae in animalibus, de situ ductuum
orum et natura succi pancreatici, de vasculis
phalomesentericis, de circulatione sanguinis in
ibus, de foetu tubario, de monstro bicorporeo.
dunt tandem totum opus excerpta ex Actis So-
tatis Regiae, in quibus omnia continentur, quae
DUVERNEY eiusque inuenta Academiae exhi-
ab anno 1674, quo in hanc academiam receptus
, ad annum 1730, quo e viuis discessit, concer-
. In tabula prima aenea huic volumini ad-
vesica vrinaria anterius et posterius, vasa, fibrae-
eius musculosae delineantur; secunda vrethram
m pene dissecto, vesicam apertam et glandu-
Cowperianas cum ductibus suis etc. deinde ve-
m, qualis inferius visa adparet, cauernosa penis
pora et arteriarum per penem distributionem ex-
bet. In tertia rami arteriosi per vesicae faciem

anteriorem distributi, in quarta vero, qui po
superficiem adeunt, egregie delineantur.
ta tandem vasa, quae per penem et praepu
currunt, pinguntur. Reliquae ad dissertation
Societatis Regiae desumtas pertinent.

XIV.

IOBI BASTERI M. D. Acad. Caes. Socie
Lond. et Holland. Socii, Opuscula sub
observationes miscellaneas de animalcu
busdam marinis eorumque ouariis et
niis continentia. Liber tertius. H
apud Ioan. Bosch, 1761. c. ind. pl.
aen. 6.

Elegantis operis, cuius initia iam alio temp
laude indicauimus *), tomum primum,
p. 101. hic liber claudit. In eo primo de *mytulis*,
mis vero de ea specie, quam LINNAEUS
cit, agitur. Mytulus ab ostrea facult
loco in locum mouendi differt. Progredi
ope membri linguae formam habentis, qu
alium locum se transferre vult, valuulis a
serit, et omnia circa se pertangens, corpor
ope glutinosi humoris, quo hocce membr
ducitur, affigit, sicque sese peruoluens ad
locum protrahit. Hoc membrum, quod not
dem dicunt, a Cl. BASTERO accurate d
Musculosae naturae est, in superiore vero p
ram habet, cuius latera binorum labiorum
uiter propendent. Horum ope humore

*) vid. Comment. nostr. Vol. VIII. P. III. p. 535.
IX. P. IV. p. 587.

...lascentem e receptaculo, in imâ huius membri ...sito, mytulus ſurſum pellit, eumque alteri cor... donec ſoliditatem acquiſiuerit, adplicat. My... deinde linguam retrahente, filum textum con...itur, laboreque enarrato repetito, tandem mytulus, ...orum anchoralibus irretitus immobilem ſitum acqui..., ſemperque eodem loco, cum fila non rumpere ...ſſit, affixus manet. LEEUWENHOEKII porro p.104. ...ca generationem mytulorum errores Cl. Auctor ...rigit, ſuasque hac de re obſeruationes proponit. ...is probabile eſt, mytulos non hermaphroditos, ...d diuerſi ſexus eſſe, mytulum marem absque coitu ...to tempore animalcula ſeminis virilis eiicere, my...los conſtipatos iacentes, aliqua forte affectus aut ...aritus ſigna ſibi communicandi facultate gaudere, ...que foemellam hoc virile ſemen accipere, ad foe...ndanda oua continere, donec matura et ad par... apta ſint. Mytulorum teſtae perioſteo obdu...tur, quo ſublato polituram admittunt. Hoc ex ...ris tenuiſſimis componitur, et ad orificia teſta... paullo eminet, quo mytulus forte, clauſis teſtis, ...am et aerem per hoc perioſteum, vt per filtrum ...ari poſſit. Aeris concuſſu et vehementiore motu ...tuli grauiter afficiuntur, ita, vt, qui capti in na... transportantur, ſi fragore tormentorum belli ...terrentur, fere omnes pereant. Dum enim ni... ſubito teſtas, quibus apertis ſubinde iacent, clau... cupiunt, aquam ſe circumfluentem amittunt, ...ſiccati occumbere coguntur. Mytulum natan... nemo vidit vnquam, quapropter, quos v. c. na... affixos reperimus, paruos leuesque aquae vi ...tos illis adhaeſiſſe Noſter putat.

Sequuntur obſeruationes de *turbine fittoreo* LIN. p.110.
..., linguaque huius animalis delineatur. Ex p.111.
...alis *marinis* ei potiſſimum, ſpeciei inhaeret, quam ...LINIUS *cydarim* vocat, atque aculeos, pro-

boſcides et annulos, ex quibus haec conſtant, et officula in corpore huius animalis conten-
p.116. bit. Ex *Aſteriadibus ſ. ſtellis marinis, ruben-*
NAEI verbis depingit, et aſſerit, ſexus diſtin-
coitumque nec in echinis, nec in ſtellis ma-
p.119. periri, ergo hermaphroditos eſſe. *Priap-*
ium a LINNAEO dictum, tresque *Actiniae* ſ.
quas ad Priapos refert, variasque earum c-
p.125. ctiones indicat. Variarum porro *Meduſar-*
uis hiſtoria ſequitur, quam alia de *Balanis* et ſu-
eorum tractatio excipit. Cum hi omni facul-
ſe e loco in locum mouendi deſtituti, loc-
coeant, nunquam mutare poſſint, hermaphr-
eſſe Cl. Auctor putat.

p.127. Tandem de *ſquamis piſcium* agitur. Piſcium
tis aut glabra et laeuis corii inſtar eſt, vt v. c. in ba-
aut aculeis et nodulis, vt in ſqualis, vel ſquamis
apparet. Hae vero numero et figura pro varia p-
ſpecie inſigniter variant. In vniuerſum te-
piſcium carnem ab ictibus et laeſionibus tuen-
que ne ea perpetua in aqua maceratione mol-
prohibent. Squamae hae non quotannis mu-
ſed noua eaque tenuiſſima priori increſcit, ſ-
ſuper oras veteris ſquamae expandit. Omni-
ſcium ſquamae expurgatae candidae ſunt, cu-
lor piſcium a membrana proueniat, quae ſuper
mas expanſa, eas in ſitu ſuo conſeruat. In mult-
charum teſtis, ſi microſcopio conſiderantur, ſ-
ſunt. In parte, quae extra proxime incum-
ſquamas prominet, ſtriis in orbem redeuntibu-
vno centro proficiſcentibus et arctiſſime inter ſ-
xis, obſitae ſunt. Nonnullorum piſcium ſq-
praeter hos orbiculares ſtriis reſpondentibu-
p.137. aptatis quoque quaſi interſcinduntur. Claudi-
faſciculum *de Gado ſ. Aſello maiore hermaph-*
obſeruatio. Piſcatores aliquando gados ca-

[illegible]es et ouis simul instructos, qualis Cl. BASTER-[illegible]oblitus est, cuius lactes paruae, oua perfectae [illegible]nitudinis erant. Ex adnexis tabulis sex aeneis [illegible], quae vndecima totius tomi est, ad echino- [illegible] et mytulorum historiam, secunda s. duodeci- [illegible] ad stellas marinas et balanos pertinet. Tertia [illegible]borum s. actiniarum duas species, quarta turbi- [illegible]littoreum et tertiam actiniae speciem, tresque [illegible]niae sistit. In quinta vltra quadraginta squamae [illegible]rsae ex diuersis piscibus, et in sexta lactes et oua [illegible]gado illo hermaphrodito delineantur. Additus [illegible] huic volumini index rerum in prioribus hisce tri- [illegible]bus fasciculis contentarum.

XV.

Acta Helvetica, physico-mathematico-anatomico-botanico-medica, figuris aeneis illustrata et in vsus publicos exarata. Volumen IV. Basileae, typis et sumptibus Ioh. Rudolphi Im-Hof. 1760. 4. 2 Alph. 6 plag. 17 tabb. aen.

Vix veremur, ne nostris displiceat Lectoribus, si tribus prioribus Actorum Helveticorum Voluminibus, iam indicatis, nunc eorum quartum Volumen adiungimus; quod quidem, cum eodem studio sit peractum atque ab iisdem viris eruditis collectum, a quibus priora edebantur, eodem profecto modo, vti illa, et declarari et praedicari meretur.

1) *Summarium epistolae Rupellae datae d. 7 Oct.* p. 1. 1758. *Auctore methodi thermometri vniuersalis, vt simul terminus temperiei globi terrarum determinetur.* Cum perpetua sit vicissitudo materiae frigoris et caloris,

ris, eaque ſemper vel ſole vel ventis excitet[a] peries globi terrarum, quem Cl. Auctor ere[ctum] ricum credit, medius effectus caloris et [frig]dicendus. Quod autem materia frigoris [et] aequali copia in athmoſphaera aeris atque [in] diſtributa: temperiem globi terrarum 45 [gr.] eiusdem latitudinis eſſe, neceſſarium foret. men, cum ſol in ſuo curſu anniuerſario octo quartam diei partem diutius in noſtro haemiſ commoretur, quam in altero: temperiem glob ſtro haemiſphaerio 46 gradus 8 minutas lat eiusdem eſſe, Cl. Auctor exiſtimat, e contra altero tantum 43 gradus 52 minutas.

p. 23. 2) LAUR. THEOD. GRONOVII *deſcriptio Noruegici curioſi.* Hic autem cognoſcitur thora preſſo, ſuperne rugoſo inermi, lateraliter acu chelis manuum latiſſimis, compreſſis, villoſis, d latis.

p. 26. 3) *Eiusdem deſcriptio gymnoti tremuli, at perimenta cum eo inſtituta.* Hic gymnotus rotundatis, aequalibus, cauda truncata ſubtu nata, in fluminibus Americae meridionalis inn Qui eum tangunt, quacunque etiam ſint aeta tim in membro tangente eiusmodi ictu affic qualem poſt vehementem cubiti conquaſſat ſentimus *). Omnes eius partes hanc exſeru inprimis cauda pinnaque ani, et quo magis a eo magis haec vis augetur. Adeoque ſi manus chirotheca armata vel oleo ac cera eſt, vel ſi piſcis baculo, inprimis ferreo, ta eius tremor vehementer ſentitur, minime

*) Cuius rei mentionem iam fecimus in Comm noſtr. Vol. VIII. p. 396.

figillari attingitur. Piſces in eius vicinitate pereunt, vel ab eo deuorantur, exceptis ſquilis, quibus ipſe interficitur. Motum tremulum piſcis nonnulli chirurgi commendant tanquam remedium ſpecificum ad neruorum tollendas obſtructiones.

4) *Eiusdem obſeruationes de animalculis aliquot maris aquae innatantibus atque in littoribus Belgicis* p. 35. *natantibus.* Haec ſunt *Berve*, corpore octagono, ſphaerico, tentaculis binis plumoſis longiſſimis; *Meduſa* hemiſphaerica, coſtis tranſuerſalibus quatuor, tentaculis marginalibus plurimis minimis, margine interrimo; *Squilla* acaudata, pedibus quatuordecim; *Hydra* corpore oblongo cylindrico gracili, tentaculis breuibus.

5) ABRAH. GAGNEBINI *deſcriptio campanulae, foliis latiſſimis, flore coeruleo, eiusque* p. 40. *incrementum.*

6) PHIL. IAC. SCHLOTTERBECCII *obſeruatio, de cochlea quadam ad turbines referenda.* Ob p. 46. analogiam cum turbine quodam, a GESNERO deſcripto, hanc cochleam appellat *turbinem ſpirulis arctiſſimis et varie tuberculoſis.*

7) *Eiusdem obſeruatio ſecunda botanica, de fungo* p. 49. *ſingulari.* Quem Cl. Auctor propter odorem ingratum potius ad DILLENII *Amanitas noxias*, quam *grauiolentas* refert, quamquam cum vtraque ſpecie quoque habet ſimilitudinem. Attamen hic fungus nec noua ſpecies, nec inſolita varietas eſſe videtur, cum crescendo caput globoſum, dehiſcente annulo, in pileum expandere ſoleat.

8) *Eius-*

p. 53. 8) *Eiusdem obſeruatio tertia botanica, de pediculato poroſo.* Hunc addit Cl. Auctor, uam ſpeciem, DILLENII *Boletis*, eumque nat *Boletum ſuperne coloris fuſci, caſtanei, infern fuſci, pediculo obſolete albicante, concolore cra*

p. 55. 9) LUDOV. WENTZII *ſolutio famoſiſſimi matis geometrico-practici, de inueniendo diſtan iecti remoti ope vnicae et cuiuscunque, vt vocan tionis; ad eum caſum reſtricti, quo acceſſus ad quaeſitae diſtantiae ante dimenſionem conceditur.*

p. 63. 10) I. I. D' APPLES *obſeruatio meteor practica circa miſerias anni* 1758. Hic enar incommoda, quae ex pluuioſa tempeſtate hum oriebantur, et omnibus vegetabilibus, et ſanitati incolarum Heluetiae maximopere noc Etenim excitabantur febres putridae verminoſ riolae confluentes, icterus, rheumatici et ſ dolores, tuſſes ferinae infantum, colica num, cet. Ex quibus hae duae obſeruation primis notari merentur.

p. 65. Prima *febris putridae ſpaſmodicae et rheum* Virgo, triginta annorum, doloribus lumbo ſuppreſſis menſtruis laborans, draſtico malum xit, vt motibus conuulſiuis atrocibus angere tremitates rigidae et immobiles fierent, et le liria accederent. Haec tandem, reliquis tentatis remediis, balneo tepido ex herbis bus emollientibus quotidie bis adhibito, m tem membrorum recuperauit.

p. 67. Secunda *febris catarrhalis cum vicere* Vir robuſtus per duos annos languore, tuſſi dyſpnoea laborabat, tandem ſubito horrore brorum tremore afficitur. Febris continua pulſu profundo et frequenti; tandem, cum

in eius sectione pulmonum vlcera mortis causam manifestabant.

11) Cl. VACHER *relatio de planta venenata ex Corsica.* Cum septemdecim milites in conuiuio amico cibum a foliis et radice cuiusdam plantae paratum comedissent: post vnam horam non- p. 69.
nulli in syncopen et motus conuulsiuos incidebant, vnus mox moriebatur. Statim olei magnam copiam hibebant et deinde in nosocomium transferebantur, vbi Cl. Auctor omnibus et clysmata oleosa potiones emeticas ex grano vno tartari emet. et dedit. Cum aegroti de nullo dolore conquerentur, nec sectio demortui signa inflammationis ventriculi, intestinorum et viscerum ostenderet: facile credebat, venenum frigidae ac stupefacientis esse talis, qua propter oleosa, vt noxia, intermittebat et emetica iis, qui nondum euomuerant, vltro praescribebat. Auctor conuiuii *Trelacheau*, qui plus aliis sese replerat, grauissima etiam symptomata experiebatur, oculi torui erant, maxilla inferior contracta, pulsus debilis, motus et sensus plane sublati, et totum corpus frigidum. Conquassatione eadem, ad duas horas peracta, ad se rediit, vomuit, et emeticis datis refectus est. Alter post primos vomitus statim plane conualescebat, reliquorum imbecillitate. Reliqui vel nulla vel leuia symptomata sustinebant, et sexto die omnes sani e nosocomio egrediebantur. *Trelacheau* tantum ibi permansit, qui, post soporem quindecim horarum, vehementibus doloribus totius corporis iisque in dies crescentibus, et haemorrhagia narium vexabatur, quam tamen tribus venaesectionibus, oxymelle scillitico, theriaca exhibito, clysmatibus, purgante ex manna et syrupo de cichor. et extracto iuniperi ita sustulit Cl. Auctor, vt vigesimo tertio die tandem

e no-

e nosocomio sanus exiret. Haec planta v
vmbellarum genere erat, sapore dulci,
acri, radice radici napi quodammodo sim
flumina mense Maio floret. Haec minim
ta, sed potius oenanthae aquat. RAII
similis, et vt venenum stupefaciens et frig
mine *Occhio grisso* incolis nota est. Succu
est acris, nauseosus, qui vulneri in crure
applicatus, nec causticam, nec venenat
ferebat; succus foliorum et ramorum mu
inueniebatur.

p. 82. 12) ALBERTI V. HALLER *Orch*
constituta. Et copia specierum Orchidem
in Heluetia ad quinquaginta nascuntur,
in floris figuris latens, et quod in hortos
possunt, sed in syluis, alpibus et pratis
bent, maximam quidem parit difficult
rum classe constituenda: quam tamen
facile superauit et nobis omnium harum
accuratissimas descriptiones exhibet.

p. 84. Primo differit *de generibus constituendi*
tis vniuersae character definitur ab habitu
tyledone, foliis semper integris, a neruis
folii paralelis, a fructu vniloculari, a valv
scessu, a foraminibus, quibus semen dis
minis adhaesione ad carinas, a flore ple
xapetalo, staminibus duobus colliculo
quo via ad ouarium ducit, qua propter
has stirpes *gynandras* appellat. Porro d
quibus partibus Orchidum genera consti
quomodo hac in re inter se differant TO
TIUS, RAIUS, RIVINUS, BOC
RNAUTIUS, KRAMERUS, WEDELIUS,
GIUS, MICHELIUS, GMELINUS et L

p. 89. Ill. Auctor non probat duo filamenta o

plantis a LINNAEO tributa, quae ipse tan-
Orchide inuenit, nec, vti ille Serapiadem ab
nec Satyrium ab Orchide separat. Itaque
a definienda nec calcar, nec labellum adhi-
coniunctam staminiferam machinam, in
vaginosa est, quae ad ouaria ducit. Sola
ica in hac gente quatuor antheris est instru-
Deinde a basi huius machinae stamina oriun-
diuersis crassisque filamentis nudae antherae
vti in *Calceola*, porro scapus antherarum
in duas partes diuiditur, quarum superior
in duabus foueis duas antheras sessiles con-
uerior est antherae sustentaculum. Eius-
dam *Epipactidas* appellat; *Orchides* vero,
palmatae, vel testiculatae sunt, scapum
habent breuiorem, non bifidum, sed an-
dis duobus excauatum, qui duo stamina
nt.

praemissis, genera et species describit, et
sque speciei varia nomina, apud alios Bota-
ta, addit, et, si quae sint, varietates simul

I. *Corallorhiza*. Ophryos Sp. LINN. p. 92.
nium Orchidearum quatuor antheris orna-

II. *Calceolus* TOURNEFORT. Cypri- p. 94.
LINN. duas species habet 1) fol. ouato-
, petalis interioribus ligulatis, 2) foliis
petalis ouato-lanceolatis.

III. *Epipactis*, continet TOURNEF. p. 100.
idum auis, Hellebotinen, LINN. Ophryn,
piadem, et ab vtroque labello tres ordi-
nuntur.

1. *calcare nullo, labello integro*, decem Epi- p. 101.
species comprehendit, quarum enumera-

tionem, cum profecto nimis longa sit, omittimus.

p. 123. Ordo 2. *calcare nullo, labello bifido,* tres pactidis species complectitur.

p. 129. Ordo 3. *flore calcare donato,* duas [illegible] species constituit.

p. 133. Genus IV. *Orchis* TOURNEF. LINN. Ophryos Sp. et Satyrium Eiusd. Eius [illegible] ordines facit, cum vel calcar habeat, vel [illegible] tuatur.

Ordo 1. *calcare nullo.* Ibi sex Orchid[illegible] adsunt, quae plerumque labello inter se d[illegible]

p. 142. Ordo 2. *calcare brevissimo,* sex species [illegible] radice, cucullo, labello ac petalis diuers[illegible] hendit.

p. 148. Ordo 3. *calcare longiusculo,* decem Orc[illegible] ciebus, radice, galea, caule, labello e[illegible] medio diuersis, componitur.

p. 162. Ordo 4. *calcare longissimo,* tres Orchid[illegible] varia radice et labello diuerso insignes, h[illegible]

Hae sunt Orchidum species, quas [illegible] summo cum studio ac industria diuersas [illegible] vix plures in Heluetia, quin etiam in Eu[illegible] peratu, vt asserit, vnquam nascuntur.

p. 167. 13) SCHMIDII *Epistola ad I. I.* B[illegible] de puella nouem annorum, quae Bern[illegible] peperit, quam chirurgus imprudens in part[illegible] pus partes ex vtero protraxit.

p. 169. 14) IO. HOVERI, *Filii, tentamina* [illegible] *de Polyporitis vel Zoophytis petrefactis,* [illegible] mus. Cum distributio zoophytorum, ab [illegible] longis facta, nouis obseruationibus PEYS[illegible] PUSSIEUI, DONATI et ELLISII val[illegible] auta sit: Cl. Auctor primus est, qui ha[illegible]

et in genera et ſpecies diuidere tentat.
quidem hic vnum genus tantum exhibet:
tamen horum Actorum tomo miſſum hu-
promittit.

prima *Polyporitas* vel *Zoophyta petrefacta* p. 172
quae ſunt corpora ſolida variae figurae, a
marinis et exſtructa, et inhabitata, atque olim
eam vel aliam mineralem ſubſtantiam mu-

I. *Anthoporita ſiue Anthopora petrefacta.*
conſtat ex columna ſcapiformi, nodulo craſ-
in forma floris ſuſtinente, columna vero,
radii ex variis trochitis componuntur. Tro-
corpus durum, a polypo anthoporae factum,
corpus in medio, extremitates ſub baſi
Entrochus ſiſtit columnam, ex trochi-
poſitis conſtructam, in quorum medio fo-
conſpicitur, ſiue axis, quae ſemper cylindri-
extremitates vero illius ſaepe pentagonae,
loideae et quinque radiatae apparent.
tur ſuperficies planae ſuperioris et infe-
trochitae lateris; corpus trochitae periphe-
rnam ſignificat. Anthopora quidem a ple-
ſeptoribus ſtellis marinis adnumeratur; cum
Auctor ex trochitarum ſtructura cognouerit,
tam habere affinitatem cum aliis polypis:
illius ſic ſibi finxit. Vermes marini lum- p. 181.
et polypi, brachiis, in radios diſpoſitis,
ex inſtinctu ſeſe materia corneo-lapidea ob-
Cum igitur in ſingulo trochita ſit polypus,
corpus in axi, et os, brachiis radiatim cin-
inferiora poſitum ſit, et anum ſuppoſiti po-
ſiat; ſic vel radius vel columna ſcapiformis
Generationem ſic deſcripſit. Si polypus
rae ab agmine ſolutus eſt, tum a maris motu
hinc illinc agitatur, donec attigerit corpus

ſolidum, quo arrepto, ſenſim formam
chita nodoſus, anthoporae florem ſuſſ
generat polypos quinque iuuenes,
inciſuris applicat, et ſenſim alii prioribus
ſic quinque radii, mox bis duplicati, or
dimenta ſolidi corporis, vermes marinos
iam in oculo adſunt. Subſtantia trochi
norum petrefactione in ſeleniticam deu
quae, malleo diffractà, in parallelepip
acidis ſpirituoſis arroſa, poſt efferueſce
culos concentricos abit, ignis vi in par
cum ſtrepitu diſrumpitur, tandem in alb
cem mutatur.

p.188. In catalogo anthoporarum deſcribuntur
chitae cylindrici ſimplicis 22 ſpecies; 2) *Tr
lindrici tuberculis aſperi* 9 ſpecies; 3) *Troch
goni* 12 ſpecies; 4) *Trochita quadratus*; 5)
ſimpiformis 2 ſpecies; 6) *Trochitae
ſpecies et radios conſtituentis* 9 ſpecies; 7)
ralis, ſive, Encrini 3 ſpecies; 8) *Entrochi
ſingulares ac varioris* 4 ſpecies; 9) *Entroch
tae a cauſa quadam deſtruente mutati* 11 ſp
dem *Entrochi et trochitae corporibus petrefa
teſti* 7 ſpecies, omnesque ſimul accurate
neatae.

p.212. Adiecta eſt *Eiusdem obſeruatio zoo
.181. cochlea minima, quae a LINNAEO
*tibus, teſtae apertura orbiculata, anfractibus
articulis annulatis dorſo ſpinoſis.*

p.214. 15) A. SOCINI *tentamina electrica
morborum generibus, quibus accedunt leuis
Bernoulliani adumbratio, et quorundam exp
rum inſtituendorum ratio.* Electricitas aegr
ticis et rheumaticis interdum nullam, ſaepe
affert vtilitatem. Adhibet Cl. Auctor gl

decim pollicum in diametro, et scintillas
rando ad 2 vel 3 pollices cum globo me-
et. Sic in viro 57 annorum dolorem labii
et artuum tremorem, post 20 experimenta
sulit, et simili modo alius dolorem brachii
in alia dolorem manus depulit. E com-
mina 60 annorum ab electricitate nausea,
symptomata hysterica oriebantur; in audi-
lorum vitiis, ipsaque hemiplegia, haec fru-
bita.

ION. RUDOLPH ZWINGERUS *de dysuria* p. 231.
intestinali in vesicam peruio, in marasmum de-
Senex 78 annorum, caelebs, studiis litte-
sedentariae deditus, subito corripitur
in regione lumbari, cum febricula con-
Ab hac brevi tempore restitutus, relicto tan-
mictione dolorifica et alui tenesmo af-
et sensim dysuria molestior fiebat, cum an-
et injectiones repudiaret. Tandem
bullulae ex urethra propellulebant, et
urinam, nigricante foeculentia turbidam,
pitu reddebat, ex quo apparebat, meatum
o recto in vesicam adesse; aeger autem
post moriebatur marasmo.

Idem de vomitu puellae diuturno, haustu p. 234.
vini sublato. Puellam undecim annorum
cum siti et fame ingenti, ad quatuor mensis
qui, omnibus aliis remediis frustra tentatis,
haustu quatuor unciarum mercurii vini, cum
unciis olei amygd. dulc. sensim plane sed-

D. C. E. BERDOTI *observatio de utriusque* p. 236.
a causa interna luxatione feliciter curata. Puer

ſeptennis febre miliari pleuritica, pan
verminoſa decumbens, vagos dolores
las, coxas et genu ſiniſtrum, quod
ſed lintea calida, ſaccoli ex floribus
mamillae, et fumus aromatum hos
Paulo poſt in genu dextro magnus, d
oriebatur tumor, qui, adhibitis ſaccolis
cum herbis aromaticis et ſpiritu vini
imminuebatur, cum puer noctu dor
decidit, nullo tamen exinde orien
Sed poſt octo dies pes dexter fere flacc
tum non aptus, ſiniſtro breuior, et
languidus inueniebatur, atque vtriusque
xatio apparebat. Caput dextri femoris
ad duos digitos ſupra acetabulum, pa
et ſiniſtri caput recta linea ad dimidium
acetabulum deſcenderat. Cum repo
moris dextri, ob aegri colicos dolores,
bulo recederet, peculiare inſtrumentum
delineatum, adhibuit C. Auctor, quo fem
acetabulo retinuit, et vſu aromatum
tium vtriusque femoris luxationem tand

p. 240. 19) IOH. CONRAD. RUESLINI
anatomico-medica, praeternaturalem ſtruct
vrinariae referens. Puer 3½ annorum p
ſes dolorem inſignem in emittendo
Chirurgus, qui calculum ſuſpicabatur,
veſicae tumorem ſcirrhoſum inguinalis
inuenit, cum inteſtinum rectum digito
In ſectione defuncti tres vrethras reper
naria calculo ſpongioſo, quinque drach
referta fuit; duae vrethrae in lateribus po
media, reliquis breuior, tumore ſcirrhoſo
batur, tandem hae tres vrethrae in oſſis p

...ium iungebantur, à quo vnus canalis, vre... ...ri similis, vsque ad glandem progredie...

...AUR. THEODORI GRONOVII *Anima-* p.243.
...*lia habitantium Centuria prima.* Hunc ...secundum LINNAEI methodum, in spe... ...illum adhibitam, instituit, ideoque hic ... mammalia, *primates*, mammalia, *fera*, ... *bestiae*, mammalia, *glires*, mammalia, ...malia, *bellua*, mammalia, *pecus*, aues, ... *picae*, aues, *anseres*, aues, *grallae*, aues, *passeres*. Cum vero nihil ...oret descriptio, si omnes species, quae ...bus indicantur, accurate declararemus: ...rum enumerationem hic omittamus.

...*malium secunda in Belgio ab eodem ob-* p.256.
... modo hic tractatur, et continet am... ..., amphibia, *serpentia*, amphibia, *nantes*, pisces, *jugulares*, pisces, *thoracici*, *abdominales*, pisces, *branchiostegi*, ...*apodes*.

...AN. ALLIONI *descriptio cortusae* MAT- p.271.
... Radix est fibrosa, protrudit folia sex, odo... ...ta, lobis vndecim incisa, quilibet lobus in ...dentatos diuiditur; scapus est teres, nudus; ...ro vniuersali prodit vmbella, radius quode... ...flos ornatur calyce semiquin... ...mentis erectis, lanceolatis, corolla odo... ..., rotata, segmentis purpureo-violaceis, ...que conniuentibus tubi orificio, stylo ...nato; fructus fit capsulam ouatem, ..., quae semina plura nigra compressa, ...ontinet.

p. 275. 22) IO. IAC. D'ANNONE *de peri*
dam minus cognitis; I. differit *de fu*
ſpecie. Cum in omnibus echinis ac
niae omnes ſemper ex vno puncto, teſta
antur, hic in eo quam maxime ab his
pe qui ex meris aſſulis componitur,
rum paria tria ex vertice, duo relic
currunt et in os definunt, duo vltima
ſummitate ani proficiſcentia, oblique
dunt. Sic baſis teſtae in quinque
tur, et ſuperiòr, ſiue conuexa ſuperfi
que partes habet, duos triangulos
vertex cum vertice teſtae conuenit, alius
cuius vertex in ani ſummitate eſt,
peria; vnaquaeque vero harum partium
p. 282. in duas aequales partes diſpeſcitur. II.
mia plicata πολυλεπιδογλυφος
Eſt concha ex duabus valuis inaequ
compoſita, et propter valuarum comm
exhibentis ſit denticulis, inprimis
p. 284. III. *oſtreum plicatum, plicis valde*
ſcium conſiderat Cl. Auctor. Hoc
bricatum dicitur, et in eo a reliquis
duas plicas in medio ambitus interſe
rum latera inaequalia ſunt, et proxi
p. 286. quies longitudine ſuperant. IV. *mil*
ralleis deſcribitur, quae ſpeciem con
rias, tobis herangulis.

p. 288. 23) WERNERI DE LA CHENAL
nonnullae botanicae. Prima deſcribit
kii pinnatis, imarum pinnis oblongis
p. 292. *linearibus integris, ſiliquis ovalibus*, o
cunda oſtendit, *duas* eſſe *ſpecies*
alteram *folia in profundas lacinias di*
ſio plerumque integro, interdum ad

LINNAEUS et HALLERUS communicant, indicat nouam in Heluetia detectam p. 294.
cardui foliis lanceolatis, amplexicaulibus, serratis, setaceis, capitulis triphyllis. LINN. Sp. plant.
alium cardui speciem concernit, cuius sy- p. 296.
diciuntur. Quinta differit de Trifolii specie, p. 299.
parisiensi humifuso, foliis serratis, glabris.
TII.

IO. TAG. D'ANNONE. Epistola ad IO. p. 301.
SBERINGERUM, sententiam Cl. Auctoris
quam habuit de piscículis et vermibus 1758
rum in riuulis et paludibus repertis, quo-
rae simul depinguntur. Piscículi ex gaste-
genus sunt; vermis, in piscis abdomine in-
ad teniarum genus pertinet, et simul cum
inprimis aquae hausu, hoc intrasse, mini-
congenitus esse, videtur. Similem hic enar-
rationem de foemina, et condylomatibus
et saepe eiusmodi taenias excernente, quae,
isse hausu aquae ex fonte quodam, oualis tae-
referta, mox ab vtroque malo liberabatur,
hic delineatur animalculum, a muliere tae-
nente per aluum excretum, quod muscae, in
ntibus et locis impuris habitantis, simile de-
tur.

1) ACHILLIS MIRGII Homalocenchrus, ex- p. 307.
nthi genus. Est phalaridis spec. LINNAEI
scitur loculis simplicibus, hermaphroditis,
oblongis, compressis, calyce nullo, corol-
persistente, valuulis carnosis, staminibus
pistillo breui, dystilo, semine vno. Radix
est, geniculata, plures protrudit culmos te-
foliorum vaginae sunt longissimae, ad inter-
borum basin terminatae membranulis breuissi-
mis.

mis, albidis, folia vtrinque glabra, ... rigidis obſito, flores paniculati, loc... ſemen ſplendens, glabrum, ſubfuſcum, in...

p.315. 26) I. H. LAMBERT. *de variationibus ... a lunæ ponderibus.*

p.337. 27) IOH. RUDOLPHI ZWINGERI ... *noſologicum Baſil. Anni* 1759. Adiecta ... logica huius anni oſtendit, ex aegris 275 ... bis affectis, 16 aegrotos manſiſſe, 42 ... 217 conualuiſſe.

p.351. 28) EMAN. WEISII *obſervationes de ... ſanguinis.* Cl. Auctor hic primam tantum ... harum obſervationum nobis offert, quae ... ſani corporis cum globulis diuerſorum ... comparatos conſiderat. Is, qui microſcopio ... bulorum ſanguinis animalium ſpecies ... iam animalia in duas claſſes diſtribuerat, ... rum primam, globulis ſphaericis figuras ... hominem et quadrupedia pilofa, ad ... bulis ouali figura inſtructam, animalia ... pisces, amphibia et reptilia ſquamoſa ... quamquam diuerſimo globulorum, in ... nonnunquam occurrens, ſaepe hanc diſtri... terrumpit.

p.361. 29) *Obſervationes thermometri in Sibiria ... frigore ſenſimo, factae a* VELISLA ... *ab* ASTR. GMELINIO. *ſen.* Summum frig... Cl. Auctor adnotauit, 1735 d. 6 Ian. in Sib... ad 70 gradus.

p.364. 30) *Obſervationes meteorologicae anno* ... 1758 *Parisiis (a la Ferriere) factae ab* ... PIN. *ſen.*

Observationes meteorologicæ, factæ Basileæ p. 365.
1758 a D. IACOBO D'ANNONE.

XVI.

Physiologiæ Corporis Humani. Auctore ALBERTO v. HALLER, Præside Societ. Reg. Scient. Goetting. Sodali Acadd. Scient. Paris. Reg. Chir. Gall. Imper. Nat. Soecic. Bononiens. Batav. Societ. Reg. Britann. Vpsal. Bot. Flor. Helvet. Senatu supremo Bernensi Ducentumviro. Tomus Quartus. Cerebrum. Nervi. Musculi. Bernæ, sumptibus Francisci Grasset. 1762. Alph. 3. pl. 8.

Tomus sane, Ill. Auctorem in edendo opere physiologico indefesso pergere. Egregius hic vir publicæ valetudini destinatur omnino, multum Ill. Auctori in colligendis rebus, quæ ad hanc 18 usque annotuerunt, facessit negotii; tamen, inque compendium conversis, adeo, vt nobis, qui hæcce legimus, et forsan qui eadem legent, commentum adferant. Qui nunc sub manibus nostris est, quatuor ex duobus libris componitur, quorum priore de cerebro, cerebrum et nervos, posteriore musculos motumque animalem tractat. Multa sunt, disputanda simul, quæ ad nostrum non pertinent; sed liceat nobis eorum epitomen tradere, quæ Naturæ propriis oculisque alii percepisse gestiunt.

De cerebro inquam, cepit Ill. Auctor, non a dura p. 1.
matre: hanc enim a venis cerebri separare, illasque exterius dissecare, minime nos fugit. In omnibus animalibus

animalibus, quibus oculi sunt, cerebr
que hoc absque oculis in vllo animale
ster asserit. In omnibus quadrupedibus
tio ad reliquum corpus maior est, quam
nor tamen in animalibus ferocibus, et qu
genus maximos musculos temporales p
bus ad praedam vincendam idoneos reddu
lum tamen quadrupedum hominem in
hominique grandius quam boui vel equ
rebrum, constat; figuramque, cum
ticorum figuris comparandam, cerebro
sum sumto nullam esse, in eo tamen
deprehendi, autumat.

p. 12. Hactenus cerebri nomine et cerebel
intelligendum capit Ill. Auctor, nunc cer
prie dictum considerat, eamque porti
phali, quae orbitis incumbit inque ossium
mium alas descendit, et tentoriis tenitur, c
mine notam, cum dimidio suo compe
anterior vertex aliquanto aequior, pos
sior sit. Membranis istud inuoluitur, qua
vera vna est, pia dicta, a qua differt ar
indolis cellulosae, neutiquam pro arbo
piae habenda. Haec, pia nimirum, fir
que involucrum cerebri fissum, hanc naf
tatem, vt mollissimum viscus contineat,
saque ipsi vndique suppeditat, eaque vas
fundet; sentire autem nemosque accipe
detur.

p. 25. Cerebri corticem glandulosum non
argumento probat Noster, quod celerrim
tis imperia, et corporum, sentientes ne
a cerebro ferientium, succedentes in an
sensationes, eiusmodi in nervis requir
tur liquoreo, qui celerrime neruos pertu
tum autem vasculosum esse et ex arteriol

p. 58

p. 62

p. 79.

pag.

[illegible] cerebri [illegible] cerebro lumbarem et inter os sacrum [illegible] horumque collectio sub caudae [illegible] ta est. In hac sede non raro aquula [illegible] neris cum perspirabili habitu, quam ex [illegible] rebri collectam eo descendere posse. No[illegible]

Nunc iuram matrem seorsim con[illegible]
p. 88. ctor, hanc ob rationem, quod diuersa figura sit, quod deinde multo accuratius, quam [illegible] adhuc effecit, et venis, de cerebro reductis, propulsis praebeat. Membrana haec [illegible] spinali luxe repletur, multoque magis cum inter membranae faciem exteriorem [illegible] processus, quae columnam vertebrarum [illegible] sinus. Quaerit inde Noster, vtrum [illegible] mortuo vicente turgidior, in mortuo in [illegible] sinus se colligat; vel an vapore aliud [illegible] distendatur. Ex cellulosa tela intricata [illegible] membranasque habens, nerues nullos, [illegible] cranii periosteum est. Fibras [illegible] in dura matre esse, easque longitudinales [illegible] vasa sanguifera interna in homine N[illegible] membranaque in dicta membrana vasa gle[illegible] alias ramosas, alias verrucis similes, alias [illegible]

p. 140. sanguinis, ad vniuersum caput tendens [illegible] sinus, transmittetur, tertiam partem totius [illegible] ad illud refert. Noster ostendit, hancque [illegible] dari, quod liberior per id viscus ex arteriis [illegible] transitus fit, deinde autem, quod rami ar[illegible] ramulis difficiles fiant, quam vsque alibi. N[illegible] sanguis, ad cerebrum propulsus, a sangu[illegible] sinu descendentis plerumque differat, [illegible] dubitatur. Expeditum vero huius sanguinis [illegible] humores circumlatos, facileque ex arteriis in [illegible]

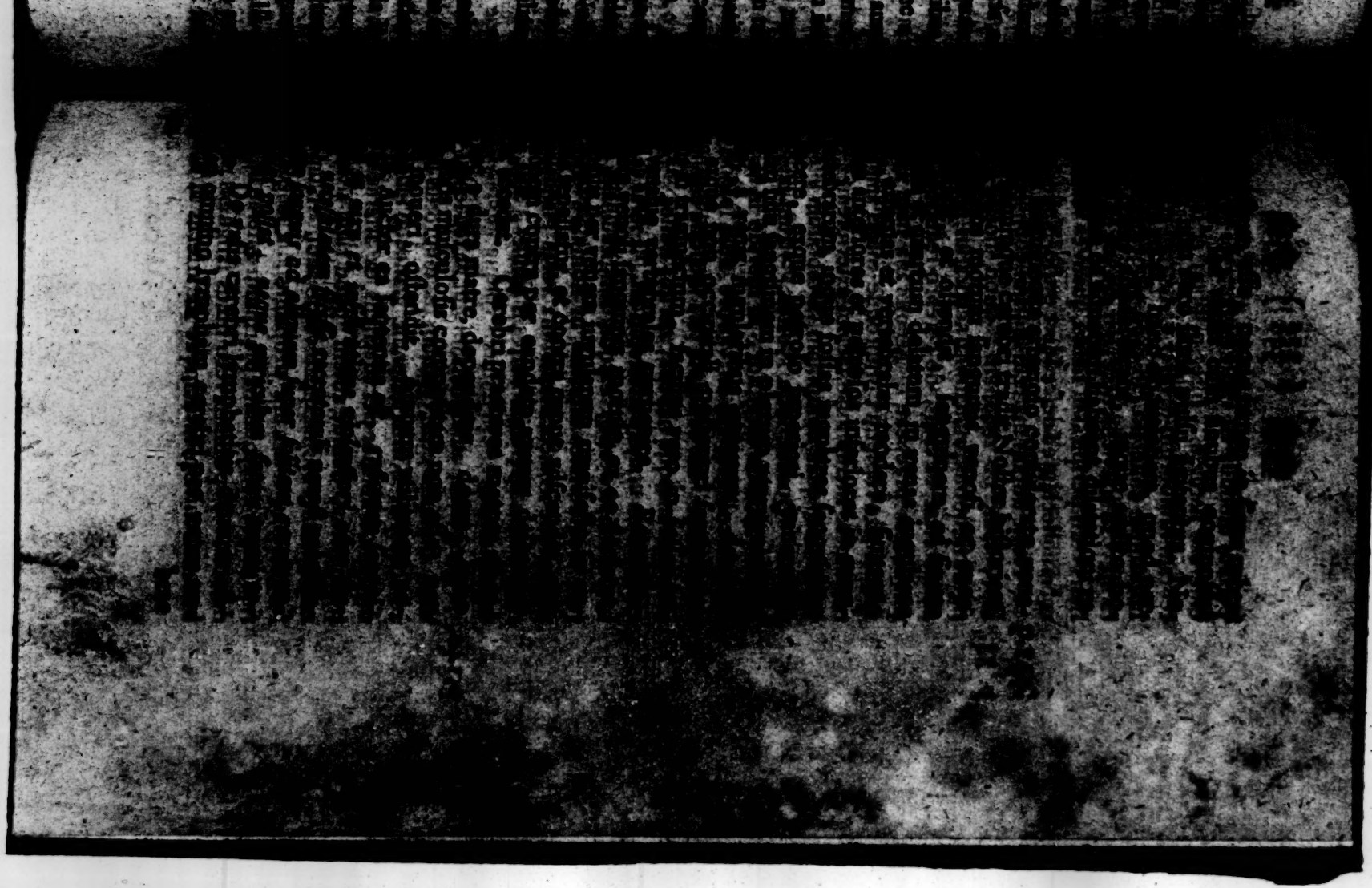

§. 203.

rum, vnice ex consuetudine receptum con-
ret.

Progrediamur ad viui cerebri phaenomena, et au- p. 269.
, quid sensus sit. Hic Nostro dicitur quae-
mentis nostrae mutatio, quae ex corporis hu-
um mente connexi contactu oritur. Id ita-
quod tactum mutationem in anima producit,
s est. Cum autem absque neruis sensus non
praeter hos plurima cellulosa tela, et ossea ma-
, et cartilaginea, et musculosa reperiatur, multam
corporis humani insensibilem esse, sequitur.
tur non sentire, medullam vero ob neruos
, perexiguos tamen, sentire posse, itidem-
dines absque sensu esse, vaginam tamen eo-
b plurimos neruos, qui eo tendunt, sentire,
argumentis et experimentis Noster confirmat,
que experimentis contrariis obuiam it, et ad
nes respondet et ostendit, neruos in expe-
laesos, et aduersarios ignitis bacillis et vene-
nicis ita liberaliter vsos esse, vt ad alienas par-
poris, ad cutem, ad carnes, ad neruos ea
s peruenire posset. Praeterea et ligamenta,
ulas articulares, et periosteum, et pericranium,
membranas, pleuram nempe, pericardium,
aeum et mesenterium, corneamque oculi
nam absque sensu esse, viscera autem ob
, qui ea adeunt, parum sentire, reliquas
partes, vt musculos, et in quibus partibus tuni-
s musculosis insignes sunt, sensu donatas esse,
His expositis, sensum in medullari nerui
non in inuolucris, quaerendum esse, idque ex-
ntis probari, Ill. Auctor ostendit. Sensum
parte, quam externa corpora tangunt, non
umque laesum, ligatum, resectum, compres-
mque cerebrum compressum partis istius sen-
re, medullam spinalem compressam partium

inferiorum ſenſum tollere, ſenſusque ſedem in ce-
rebro eſſe atque ad cerebrum per neruos m-
multis obſeruationibus et experimentis Noſter
firmat, neque tamen ſenſum in meningibus
rendum, neque capitis dolorem, ad quem pr-
cant Ill. Auctoris aduerſarii, ſenſum hunc pr-
eundemque alias cauſas habere poſſe, experi-
itidem probat.

p. 312. Ad cerebri medullam Noſter progreditur, h-
que ſentire, obſeruationibus a praxi medica
tis, propriisque experimentis egregie confirmat,
capitis dolores a varia cerebri labe, vulneribu-
compreſſione oriri, oſtendit. Negant quidem
Auctoris aduerſarii, medullam ſentire, et ad
perimenta prouocant; ſed, ſi verum fateri
eſt, corticis quidem irritationes animal non
re, et in nonnullis experimentis ſcalpellum
cerebri gyros impulſum fuiſſe, vt medulla mi-
laederetur, concedendum eſt, et profundi
quiri vulnus, vt medulla oblongata, thalami,
rebri crura vel cerebellum laedantur, tuncque
iſtis vulneribus dolores certo oriri, pe-
dendum eſt. Porro neruorum ope exter-
corporum impreſſiones ad cerebrum deuehi,
que in eo conſeruari, ita, vt propriis in regio-
cerebri eaedem habitent, ex eo Noſter pr-
quod morbi cerebri idearum peremnitatem
lunt, cauſisque ſublatis, quae cerebrum vitia-
memoria reſtituitur. Num vero, vt morbi
dere videntur, ſenſus atque mutatio, quae a
oritur, non ad cerebrum vnicum, ſed ad aliam
remotam corporis humani particulam defertur,
neruus cum partis affectae neruo vtrinque co-
ret? Nonne in morbis doloris ſigna adp-
in alia ab ea parte, quae laeſa fuerat? Talia q-
ſymptomata medici per neruorum commun-

explicare ſolent, et conſenſum aliquem neruorum [illegible] nerorum, dolorisque propagationes, a neruo laeſo [illegible] alium peculiarem neruum definitum, experi- [illegible] probant, in cerebro tamen eam coniunctio- [illegible] potius, quam in neruis, locum habere, ex ipſo [illegible], quem anima percipit, quique nullus eſſet, [illegible] ad cerebrum impreſſio illa quaecunque dolori- [illegible] perueniret, Noſter coniicit.

Hactenus de ſenſu, qui per neruos exercetur, p. 322. [illegible] ad cerebrum venit, ibique animae repraeſentatur, [illegible]. Auctor verba fecit; nunc etiam motus cauſam in [illegible]culis et vniuerſo corpore ex cerebro per neruos [illegible]em partem, quae mouetur, deriuari, per ob- [illegible]ationes et experimenta demonſtrat. In genere [illegible], neruo quocunque irritato, muſculum, quem [illegible]adit, contrahi, artumque ſuum aut flectere, aut [illegible]dere, aut alio quocunque modo mouere, omnes- [illegible]iter muſculos, ad quos vnus neruus diſtribui- [illegible]conuelli, notandum eſt. A neruis autem motum de- [illegible]dere, paralyſis docet, quae poſt neruum diſſectum [illegible]ſeruatur. Itidem hoc probant experimenta, cum [illegible]lla ſpinali aut cerebro inſtituta, ita, vt partibus his [illegible]neſis vel irritatis conuulſio, vel compreſſis paralyſis [illegible]at, malaque haec ceſſent, quam primum cauſa [illegible] potuerit. Sed fieri etiam ſolet, vt grauiores [illegible]orum irritationes aut remotos aut vniuerſos ner- [illegible] in ſimilium malorum conſenſum trahant, quod [illegible]omenon Noſter ita explicat, vt ad conſenſum [illegible]dere cupiat, in quem grauior in neruis irritatio [illegible]rum primo cieat, deinde in vniuerſis muſculis [illegible]ulſionem excitet. Quando autem nerui irri- [illegible] conuulſionem faciant, etiam a cerebro ſeparati, [illegible] motus cauſam, quae per neruos demittitur, [illegible]cunque ea ſit, aliquamdiu in neruo, licet iſte, a [illegible]ebro ſeparatus, eam cauſam nuper non acceperit, [illegible]gram et efficacem ſupereſſe, Noſter autumat.

P. 345. Ad cerebellum denique accedens Ill. A
quaerit primo, num ei prae cerebro et medu
nali praerogatiua ſit? Proſtant quidem obſe
nes, laeſo cerebello ſubitam illatam eſſe mort
contraria etiam experimenta opponi poſſ
ſoque cerebello aut corrupto vitam tamen
tem fuiſſe, contra cerebro laeſo mortem p
notandum eſt. Ex cunctis his nunc colligit N
videri cerebellum et a cerebro hactenus par
ferre, et graues in vtrouis laeſiones mortem
leuiores in vtroque tolerari, cerebrumque
lia organa et ſentientem vim et mouentem
et ad partes, mentis arbitrio ſubiectas, cere
medullae ſpinalis vero vulnera ſemper ſubito
lia non eſſe, oſtendit. Sub finem tandem
ſectionis exponit Ill. Auctor, qui fiat, vt abs
rebro viuatur? Sic obſeruationes oſtendunt,
ſecta, et quadrupeda frigidi ſanguinis reſecto
viuere, in animalibus calidi ſanguinis rario
dem eſſe experimenta, aliqua tamen et foetu
occurrere exempla, aut omnino acephalorum
quibus; cranio deleto, cutis cum dura me
cerebri continuatur, et quibus aut nullum
exile valde in cranio cerebrum ſupereſt. A
nunc reſpondet, dicitque, in inſectis ſenſ
ſedem et motus neruoſi ſcaturiginem non v
cerebro eſſe, quique absque cerebro et capi
rint, omnes foetus fuiſſe, et plerisque medullae
ſpinalis tantum, quantum ſufficere poſſet, a
cerebrum nullum eſſe legatur, adfuiſſe et loc
tum motum.

P. 357. Quae ab Ill. Auctore huc vſque expoſit
ſenſuum quidem fide affirmantur, niſi in exp
tis erratum fuerit, nunc ad alia progreditur,
rum *pars minima*, vt Noſter ait, *ſenſibus pat*

ex collectis vndique probabilibus argumentis eruere ...rit, quorum tanta ſit vis, vt nobis quidem ſpem fa... veri, non ea vero conſtantia, vt ad alium conuincen... ſufficiat. Quaeſtio nimirum eſt, quid ſit in ner... ſuſcipiendis ambientium corporum impreſſioni... motuique perferendo aptum? Primo igitur va... ſententias, a veritate aberrantes perpendit, ...egia argumenta opponit, tanta omnino vi, vt ...valde firmum in ilsdem ſupereſſe videatur. Sic ...membranas ſenſus minime perferri, neque per ...neruorum naturam, v. g. tenſionem, oſcilla... cet. eosdem vehi oſtendit, neruorumque ... chordarum oſcillantium naturam non ſe... ſenſumque adſcendere, et motum deſcendere, ...contrarium obſeruari, docet. Quid vero, num ... motusque a fluido dependeant? Multi ſane ...de ſpiritu doctrinam impugnare anniſi ſunt, va... argumenta protulerunt, ex quibus alia facil... labefactantur, alia, grauiora quidem, ita tamen ...tro inuertuntur, vt vltro vim contra doctrinam ...nitibus habere vix videantur. Fluidum itaque ... meſſe, cum Noſtro ſtatuendum eſt; requiri... tam, vt iſtud ſit mobiliſſimum, absque cordis ...ſtate tamen in motum ductum, dein fluidiſſi... , vt celerrimo motu fungatur, porro tenuiſſi... , vt minimos, nullo microſcopio inueniendos ...os perfluat, ita tamen, vt cum hac tenuitate ...ad neruum adhaeſio ſit, vt neruo contineatur, ...ante abſolutum munus neruum deſerat. Tan... etiam requiritur, vt nullus in eo excitatus et vi... ſapor, aut odor, aut color, aut calor, aut alia ...cunque qualitas ſit, quae ſenſus noſtros vehe... ter feriat. Atqui haſce dotes qui perpenderit, ...um iſtud nec aqueum albuminoſum, nec ſpiri... ...um, aut acidum, aut ſulphureum eſſe poſſe, per... ...t. Sed neque aereum videtur, ſiquidem aer

ea ſubtilitate non eſt, vt facile minimos tabulos
mati corporis ſubeat, aut tranſeat absque impe
to; praeterea absque periculo in tenerrimos
los recipi non poſſet, quin nerueam natu
ſtruat, eamque reddat duriſſimam. Po
aethereum eſt, ſiquidem aether, omnia corp
uadens, neruis nec contineri, nec a vinculo
pati poteſt. Neque etiam igneum eſt, ſ
ignis ex neruis, nullo pariete coercibilis, ſe
circumfuſas diffunderet, donec eae pariter
uo calerent, pariter hinc fluido igneo repl
Neque demum electricum eſt, ſiquidem
materies ex ea ſede, in qua abundat, in alt
qua parcius continetur, ſummo impetu ru
vero de neruis dici nequit, quippe qui imp
modi materiae copia repleti eſſe non poſſunt
terea omnis materia animalis per communic
electricam naturam accipit; quare fieret, vt
neruus iſchiadicus aut muſculus plenus eſſet
ca materie, materies haec vndique ſe in circ
tum adipem vicinosque muſculos diffunde
nec aequilibrium natum fuerit. Quaenam
rituum materies? Eam forte ex rectore illo
ſpiritu conſtare, augmentum ſpiritus noſtri,
ſenſuum acumen intenſum, imaginatio viuidi
viresque muſculorum increſcentes, demum
excitati motus ipſique ſenſus, per foetentes
compeſcendi, ſuadent. Ex animali etiam
eam conſtare, in ſummam tamen ſubtilitatem
ex eo Noſter probat, quod vires muſcul
ea potiſſimum dependeant, hominesque viri
a valido cibo muſculorum vſum et robur
rent; vtramque tamen materiem in tantam
expanſam eſſe debere, vt noſtros ſenſus non
Ill. Auctor monet. Fiſtuloſas hinc fibras
eſſe, Noſter putat, idque ex eo declarat, q
quoris, ex cibo potuque nati, et aethere, aut

ſtrica materie, aut aere craſſioris motus per liberum
bulum magis, quam per ſpongiam expeditior ſit;
que neruea medulla cum cerebri medulla con-
netur, fibraeque nerueae cum medullae fibris, ner-
que medulla ex vaſculis fiat, hinc et cerebri medul-
eiusdem indolis eſſe, fiſtulasque medullae ab ar-
is vltimis, in medullam ſe figentibus, continuari,
ummam analogiam arbitratur.

Duplicem motum in hoc liquore eſſe, Noſter p.384.
it; alterum, a corde impreſſum, vtique lentum,
in foetu, homine dormiente, inque neruis, quo-
officio nunc anima non vtitur, a cerebro ad
norum fines tendunt ſpiritus; alterum vero, ra-
ſſimum, ab obiectis ſenſus ferientibus, aut ab
motum muſcularem volente. Ex his autem, ner-
ab arteriis corticis cerebri ſuum habere ſpiritum,
colligit, animales autem et vitales diuerſos non
et cerebellum ſenſationes percipere, et cere-
ad vitales motus ſpiritus mittere, neque etiam
erſos ſpiritus ſenſorios et motorios eſſe, ſed ner-
eosdem, qui v.c. digitorum pulpam ſenſorii adeunt,
uſculos digitorum ad motum incitare, oſtendit.

De ſede animae haec habet Noſter: cum me- p.392.
lla cerebri ſenſus ſedes ſit et cauſam motus muſcu-
m generet, et ſenſorium commune ſit, in quo
s ſenſus exerceantur, et vnde omnes motus
culares oriantur, qui per neruos cientur, id
ſenſorium tam late patens eſſe, quam cerebri
erebelli medullam, ex Noſtri ſententia ſequitur,
ibi animae ſedem eſſe, ſtatuendum eſt. Ex
nunc colligendum eſt, non diſperſum eſſe per
erſum corpus ſenſorium commune, nec debere
liorem animae ſedem poni, quam ſit coniun-
omnium neruorum origo, neque etiam diuerſas
rarum animae functionum prouincias eſſe, neque
bri cuidam particulae, aut cerebro ſeorſim, aut,

peculiariter cerebello propriam aliquam vtili
quae a communi totius encephali vtilitate
adsignare.

p.398. Quod tandem ad vtilitatem funiculorum
sorum aut rectorum attinet, communis harum
iunctionum ea Nostro videtur, vt sana cereb
suppetias ferat morbosas, et ad neruos, quorum
pria regio obstructa est, alias fistulas integras
tibus non laesis adducere possit. Ventriculos
tem vtilitatem in eo Noster ponit, vt pia m
medullam adhaereat, et ex hac vascula in m
breuiora dentur; gyrosque dein ob hanc
factos esse, vt corticis copia, et piae matris
cies, et vasorum numerus, quae corticem
ideoque fibrarum medullarium numerus, qua
rebro generantur, augeretur. Tandem, qu
tus abeant vniuersi, ardua Ill. Auctori quae
pars tamen eorundem resorberi, et aliqua per
exhalare, ei videtur.

p.409. Haec de cerebro et neruis: nunc cum Il
ctore musculos et motum animalem consid
Fibra muscularis Nostro tenuissima, vndique
milis, non valde longa, et non, nisi paucis in
plis ramosa est, rugasque interdum, sed non
ter, in fibris esse, hasque fecisse, vt fibra
lorum intorta aut spiralis nonnunquam visa
hibet. Minimum vero filum nec cellulo
vasculosae fabricae esse, solidam autem fibr
sine poris illis, qui in omni etiam solidissimo
superstunt, videri plus virium promittere,
ast in musculo cellulosam telam vna cum
periri, filaque cellulosa fibris musculosis
cum mobilitate coniunctam praestare, monet.
terea et arterias, et venas, et vasa lymphatica,
nos musculis inesse, hos tamen per minima

ſtidi, oſtendit, idque ex eo probat, quod fibra muſculoſa contractilem vim, a neruis abſentem, et irritabilem ſuam naturam propriam habeat, quando neruis aliofue modo deſtructus fuerit.

Tendine plerosque muſculos inſtructos eſſe, nul- p.426.
lo vero fibras tendineas in muſculis, qui oſſi non inſeruntur, reperiri, cum Noſtro ſtatuendum eſſe, fibramque tendineam in vniuerſum ſimilem ruſ- fibrae eſſe, multo tamen duriorem, firmiorem, tenaciorem, perinde rugoſam adparere, plicisque ſimilem intercipi, oſtendit. Singula inſuper fila- tendinis ad vicina ſibi et ſimilia fila vndique laxiore textu reuinciri, raro adipem in hominis tendinibus eſſe, arterias vero et venas, pauciores tamen, quam in muſculo reperiri, neruos autem nullos eſſe, Ill. Auctor probat. Extremi tendinum non, quin ex perioſteo proueniant, fibraeque tendi- nis minimae in pleuram cutemue hominis inferan- tur, Noſtro dubium nullum eſt, continuas tamen cum carneis eſſe, dubitat, hocque argumento vti- tur, quod fibra carnea neruos accipiat et irritabilis ſit, fibra tendinea vero neruum non accipiat, neque irritabili vi inſtructa reperiatur. Variis tamen mo- dis tendines cum muſculis coniungi, aliosque cum muſculis mixtos ex oſſibus prouenire, alios penna- rum modo cum muſculis concreſcere, aliosque alio modo vniri, concedit.

Progredimur ad motus muſculorum phaeno- p.449.
mena. Late patens in animali aeque ac vegetabili regno vis contractilis in vniuerſum cohaeſionis cauſa noſtro eſſe videtur, cui tamen poteſtati ſua etiam menſura eſt, ita vt, ſi fibra vltra eam producatur, illam ſubito nulla ſit, viribusque diſtrahentibus ce- det. Nullam forte partem corporis humani penitus his poteſtatis expertem eſſe, manifeſtiſſimam ta- men in muſculis, Noſtri ſententia eſt: contractio-

nem etiam, qua fibra animalis perpetuo in vita
mali ad breuitatem adſpirat, in cadauere,
mecto ſupereſſe, cum ſiccitate vero eua
oſtendit, eiusque contractionis menſura Noſtr
tium eſt, quod fibra, a ſuis ſodalibus ſeparata
currit, vt breuior fiat. Caeterum hanc vim
vita nihil commune habere, eamque per
chemica et frigus demonſtrari, absque altera
laxatione peragi, Noſter autumat.

p.446. Deſcriptam hactenus poteſtatem omnes
corporis particulas habere, oſſibus forte, d
que exceptis et pulpa encephali, quae vero
acrior vis, eam muſculis ſolis propriam e
Auctor inquit, vix tamen muſculi perpetuo
vicibus, vt quidam putarunt, laxari Noſtro
tur. Solet autem, vt Ill. Auctor oſtendit,
vis viua a ſtimulo quocunque excitari, ſolet
a vi illa mortua, modo deſcripta, differre, ea
in ſeparato a reliquo corpore muſculo obſe
acriorque viſa fuit a morte, quam quidem d
mal viuebat. Verum vtraque poteſtas ſede ſ
gniter differre Noſtro videtur, ita, vt vis co
lis mortua fibrae animali omni communis, v
vero muſculo propria ſit. De reliquo cum ſa
te ſentiendi eadem non eſt, ſiquidem pluri
tes ſentiunt, quae non ſunt irritabiles, vt p
neruus, aliaeque, vt cor, ad motum aptiſſim
tuſe ſentiunt. Praeterea acerrima vi contract
tur animalia, quae et capite et nervis deſti
dein cauſa, quae vim ſentientem in nervo to
contractilem non deſtruit, quae tamen tollitur
ſis, quae ſenſum non auferunt. Hanc vim
ctilem irritabilitatem dici, Ill. Auctor monet,
omnem fibram muſculoſam irritabilem, et contra
irritabile eſt, fibram muſculoſam pronunciet. S
autem irritabilem naturam a vi mortua, a vi nerv

ab animae poteſtate. Ab ea motum cordis et inteſtinorum irritabilem naturam vnice pendere, eamque vim perpetuo adeſſe, et ſaepe nullo noto ſtimulo externo indigam in motum erumpere, a ſtimulo tamen, quoties quieuerit, facillime reuocari, docet. Veruſto irritabilitatis vocabulo vſus eſt, iſtam tamen *inſitam* potius ſeu *propriam* muſculi dicere maluit. In glutine hanc vim reſidere, dudum notauit. omnem enim fibram ex terra et glutine componi, conſiderandum offert. Caeterum hanc vim in embryone, qui materno oui continetur, quaſi dormire, cieri inde et excitari, in conceptu a ſpermate maſculo irritatam, dein augeri alimento et firmo robore vitae, atque certo cum gradu firmitatis conualeſcere, minora vero magis, quam maiora animalia irritabilia eſſe, oſtendit. Varii praeterea, Noſtri ſententia, ſunt irritabilitatis gradus, aliisque hominibus ingenium magis irritabile eſſe videtur, aliis minus. Inde etiam et diuerſorum temperamentorum cauſa praecipua dependet. Sic *aptitudo*, inquit Noſter, *ad recipiendas vehementes ſenſationis impreſſiones, cum robore muſculoſo coniuncta, vitalem cholericum temperamentum efficere. Aptitudo eadem, ſed cum fibra debili, temperamentum hypochondriacum et hyſtericum facit. Minor ad commotiones cordis et animi facilitas cum robore ſanguineum temperamentum, cum fibra debili, phlegmaticum videtur conſtituere.* Fatetur tamen, *cuique homini ſuam peculiarem in natura irritabili cum neruoſi ſyſtematis mobilitate combinationem eſſe.* Tandem et notandum eſt, irritationem a fibra ad fibram propagari, huncque conſenſum vel per neruos vel per celluloſam telam illi obtinere. Ab inſita hac vi diuerſam dicit Noſter vim neruoſam, a motu muſculi non remouendam, per neruos a cerebro in muſculos aduenientem, ita, vt haec cum vita pereat, neque in ea, vt

in

in irritabili vi, perpetuitas adſit. *Vno verbo,* Ill. Auctor, *vis inſita in muſculis habitat et* [illegible] *ſtituit in aequilibrium: vis nerueſa non agit,* [illegible] *rante voluntate, neque anima eius conatus* [illegible] *ſcia, quem edit volendo motum.*

p. 470. Expoſitis his phaenomena huius motus [illegible] Ill. Auctor, quae breuiſſimis nos nunc tan[illegible] Fibrae muſculi, vt Noſter oſtendit, tremun[illegible] huntur, dumque id fit, rugae in iis et quaſ[illegible] adparent; muſculi dein fibrae et lacerti, et [illegible] ex lacertis compoſiti, dum agunt, breuiore[illegible] dunt, finesque, ad quos adnaſcuntur, ad ſe inuic[illegible] cedunt. Porro muſculus agens tumet, nec pal[illegible] colorem ſuum immutatum conſeruat, nec e[illegible] actione ſua volumine augetur. Tendo nihil [illegible] niſi quod trahentibus carnibus obſequatur, et [illegible] finem muſculi accedat, ad quem caro accedit. [illegible] luntatis imperio vique neruea, in operando [illegible] te, in muſculo eorum omnium contraria fun[illegible] funt in contractione: ſummaque celeritas mo[illegible] fae contractionis ea eſt, vt multo minus, quam [illegible] tio minuto ad contractionem egeat. Quod a[illegible] bur contractionis muſculoſae pertinet, id fa[illegible] curate determinari nequit, ſiquidem magna [illegible] exempli dantur hominum et beſtiarum robo[illegible] tamen, vt ſint certae vires vnius paucorumq[illegible] ſculorum. Porro quoque notandum eſt, [illegible] toti ſuae vi aequalem effectum non ſortiri, [illegible] quidem 1) ob inſertionem, quae prope [illegible] mochlion eſt; 2) ob angulum, ad quem [illegible] oſſi adaptatur, recto multo minorem; 3) ob [illegible] nationem fibrarum ad tendinem; 4) ob firm[illegible] praeſtandam vecti; 5) ob id demum, quod [illegible] muſculi longi vltra duas, etiam vltra tres artic[illegible] nes incedant, vt flexor digitorum ſublimis.

p. 495. Vires muſculi impenſas ex viribus effic[illegible] eruendas eſſe, Noſter autumat, viriumque efficacia [illegible] mag-

menſuram eſſe eleuatum pondus, innuit. Id autem, ſecundum Noſtri ſententiam, oportet toties maius fuiſſe, quoties muſculus propius hypomochlion inſeritur, quam adpenditur pondus. Qua erit autem Noſter, cur in corpore animato ea admiſſa fuerit fabrica, quam neceſſe ſit, magnam partem virium impenſarum fuiſſe. Ad haec reſpondet, quod pondus magnam viam, potentia vero paruam percurrere debeat, et amplitudo requiratur, artusque trunco minores tereteſque eſſe oporteat. Praeterea et adminicula motus muſcularis recenſet, quae in proceſſibus, oſſibus ſeſamoideis, variisque oſſium anſis, vt trochanteribus et clauiculis, reperiunda eſſe, monet. Quod ad vaginas ſpectat, eas hanc ob cauſam extrinſecus circumiectas eſſe putat, vt maiores muſculorum longorum flexiones iſtis coerceantur.

De antagoniſtis muſculis ita ſentit Noſter: aequi- p. 506.
librari nimirum in corpore humano vbique inter ſe
contrarios ſibi muſculos, ſique altera claſſis aliquid
praerogatiuae habeat, pro eius menſura artus ad
eas partes flecti, vimque neruoſam ad vim inſitam
alterae aduerſariorum accedere, putat. Hinc,
ſi nouo pondere lancium alteri iniecto, reſiſtentium muſculi flexoris ſuperari, artumque pro ea vi
tunicae noua, quae extenſori adiecta ſit, extendi,
animaduertat. A vi autem neruoſa vim inſitam minui
vel augeri, Noſtro probabile non videtur, cum contrariorum effectuum contrarias cauſas eſſe, par ſit.

Sed quaenam motus muſculorum cauſa? hanc p. 514.
hanc proponit Ill. Auctor, eamque propriam et fibrae animali innatam, perpetuam, interdum latentem, interdum conſpicuam eſſe, eandemque in corde, in inteſtinis, in oeſophago, in ventriculo, in veſica vrinaria, in penis erectoribus clitoridisue, in arteriis venisque magnis, in muſculis inconſpicuis ſphincterum minimorum, qui vaſa lactea et vaſa reſor-

ſorbentia cutanea ambiunt, reſidere, putat, ipſam autem a voluntate regi, negat, voluntatem in alios muſculos ſemper, in alios nunquam rium habere, concedit, neutiquam vero cordis neruis irritatis, ſuſcitari, neque ligatis tolli, conſuetudine etiam claſſes motuum voluntariorum vitalium non turbari, motusque, qui in adulto ne voluntati obnoxii ſunt, fuiſſe ſemper et in et infante, oſtendit. *Aeterna ergo lege*, inquit, *paratur voluntatis imperium ab irritabilitatis pro Nemo mortalium vnquam, vllo exemplo, voluntatem aut in cor, aut in inteſtinum, aut in ventriculum in arteriam, aut aliud in vitale organon arbitrium cuit vllum, neque eos motus vel excitare didicit retardare, vel accelerare, vel ſupprimere. mortalium in muſculis, voluntati obnoxiis, ſi fu runt, deſideranit obſequium, quod praeſtarent vo Eos omnes muſculos et ad motum ciere nouimus et in motu incitare, et viciſſim morari, ad quietem nique iubendo reducere.* Itaque motum iſtum a quam ab anima oriri poſſe, notat, omnesque ſculos a ſtimulo ad motum cieri, viribus vitali inuoluntariis, vt agant, ſtimulos naturam adp cordi et arteriis ſanguinem; aerem et cibum culo et inteſtinis; vrinam veſicae vrinariae; veſiculae felleae; ſemen ſuis receptaculis; fo vtero; lucem iridi, innuit.

p. 535. Ab his ad vis neruoſae ſcaturiginem tranſit, moque muſculos voluntati obnoxios recenſet, ſculosque artuum omnes, et faciei, et oculorum colli, et faucium, et organi vocalis, et trunci co ris, demtis penis et clitoridis veris erectoribus, pertinere, oſtendit; de muſculis auris autem in nae dubitat, quod parui, a ſenſibus remoti, lum, qui tangatur, motum edant. His omnibus neruos ſuos aduenire, quibus irritatis conuelli, gatis

aut refectis voluntati desinere obedire, et so-
vim insitam retinere, ideoque per neruos cau-
eius motus, quem voluntas excitet, et per ner-
folos, aduenire moneat. Variis posthac hypo-
bus adductis, iisdemque solide refutatis tandem
it, num motus neruosus nullus sit, et musculi
vi insita contrahantur? Contractionem musculi
alem quidem eius statum esse, hanc autem vim
ctilem et insitam a voluntatis imperio augeri,
docet. *Cum autem*, inquit Noster, *corporeum*
requiratur, quod augeat molem musculi, eum-
iorem reddat et breuiorem, omnium veri similli-
detur, fluidum illud nerueum, ignotum quidem,
rimum et subtilissimum, stimuli modo se habere, qui
cordeae elementa vndique pro sua subtilitate pene-
tralia contractionem sollicitat. Sed quaenam causa
huius stimuli? Animam alii, vt STAHLIUS,
influxum physicum tuentur, assumserunt; alii,
RTESIUS, causam Deo tribuerunt, qui oc-
cogitationum in anima natarum coniunctos
cogitationibus motus produceret; LEIBNI-
denique non ad singulos motus corporis hu-
generandos, sed ad omnes Diuinam Legem
esse, docuit, secundum quam anima, ani-
coniunctum corpus, ex praestabilita harmo-
primis hominis primordiis vniantur, vt ad co-
nem datam, animaeue desiderium in corpore
tus, ad eam voluntatem exsequendam aptus, nasca-
Hanc autem sententiam potiorem sibi videri,
ster fatetur. In relaxationis postea causam inqui-
, asserit, naturale esse musculo laxari, hanc au-
laxitatem non esse plenam inertiam, sed absen-
maioris contractionis, quae a voluntate nata sit,
endit, spiritumque neruum, qui, in musculum
erius impulsus, in musculo motum fecerat, ad
rebrum non redire, sed adhaerere aliquid de eo

ad

ad gluten muſculi, cumque eo coniun[ctum] in ſtatum fixum, vti aer glutini adhaer[eat] tratur.

p. 563. Vltimo demum loco de motus muſcul[ari] tate agit Ill. Auctor. Prima vtilitas eſt, pro arbitrio aut totum corpus, aut aliquas eius p[artes] loco in locum transferre; aliae in ſtatione, curſu, ſaltuque producendo conſiſtunt; aliae muſculi ſibi ipſis robur addant. Ad ma[gnum] enim, vt Noſter docet, muſculi robur, re[quiritur] certa in glutine animali firmitas; haec autem ritur preſſione, quae eſt in muſculi actione, lacerti ad ſe inuicem accedunt. Alia porro muſculorum in figuratione oſſium eſt, licet a[d]gandum ſit, omnem oſſium figurationem tionem muſculis tribuendam non eſſe; praebeant dentes et auditus oſſicula; pauci terim oſſium adulti hominis ab oſſibus fo[etus] diſcrimina, quorum ratio in muſculis non tur, Noſter innuit. Humores praeterea c[ircu]humani muſculorum motu promoueri, et nes et excretiones ab irritabili natura org[ani] pendere, ad omnes tamen ſtimulos eodem ſe fibras irritabiles non habere, et a ſtimu[lis] alias partes vehementius affici, oſtendit; interim in diuerſo ad ſtimulos habitu diuerſ[as] partium velamenta, quae ab aliis aliisque p[artibus] facilius penetrentur, facere, monet.

XVII.

...RISTIANI LUD. WILLICH, Medici Nordhamenſ. de plantis quibusdam obſeruationes. Gottingae ap. Vid. Abr. Vandenhoeck. 1762. 8. pag. 76.

...m pro gradu doctoris, praeſide Ill. HALLERO ...disputaret an. 1747 Cl. Auctor, obſeruatio... medicas et botanicas exhibuit, atque in his in... et cognitionis ſuae, circa vegetabilia non ..., plura dedit ſpecimina. Eandem operam ...tenus continuauit, atque nunc alia, nouaque ...nicat obſeruata, quae partim variantem plan... habitum, partim ſpecierum proprietates, ha... nomenclaturam et ſynonymiam, partim ... conſtitutionem concernunt. Et cum eius ...plantarum rite inſtituta examina, ac inde ena... ſeruationes, maximum rei herbariae adferant ...mentum, omnino Cl. Auctoris libellum, li... ...rae ſit molis, lubenter perluſtrauimus bo... ...que merito commendamus. Omnia hic pro... ...enarrare atque repetere, nimis prolixum foret, ... ex plurimis ſeligamus. *Myrica cerifera* p. 4. ... modo quatuor, modo ſex, et *Carpinus he...* ad quatuordecim gerit, ita, vt bina com... ſemper habeant pedunculum, baſique con... ſint. *Alaternus* non dioica eſt, ſed per... planta. *Ricinus vulgaris* rore caeſio aſperſus, p. 10. ... floris maſculini lacinias obtuſas, *ruiſans* au... ...ullum rorem, vt easdem lacinias longe acu... habet. *Aſari vulgaris* ſtamina baſibus ſunt ...nata, et quaelibet lacinia tubae inſcriptam oſten... lineam, verſus interiora productam, quo viam ...linis ſpermatici indicare videtur, praeterea fructus ...ex locularis eſt, ſed ſex quidem ſeptis profunde

diſtinctus, quae autem axi media deſtituuntur, papauere. *Muſcari* ouarium, nulla ne
p. 18. *Bosconia*, vt iam IACQUINUS Pl. Carib. nulla offert petala, IACQUINUS in hac duodecim, Cl. Auctor vero ſex, vtrinque tria numerauit, filamentis tenuiſſimis ex rece ortis, antheris duplo longioribus, calice propendentibus, ouarium eſt pedicellatum,
p. 23. lo auctum, et ſtigma bifidum villoſum. In *orientali* tres aliquando ſiliquas, totidemque ria, et ſtamina ſeptem; in *Iſopyro* etiam tri ria, et ſiliquas ſeptem ad duodecim, non
p. 25. recuruas obſeruauit. *Greiviae occidentalis* cal nophylli ſegmenta in fine in exiguam cauita rius contracta, petala primo in tubum co dein expanſa, ſubtus vno ſulco inſcripta, ſu ter bifido, margine paucis exiliſſimis ſinub quali, et nectarium in origine cuiuslibet pe tiforme, rotundum, ſtellae, ſtylum cinge cumbens notauit, et *Harmalae* ouarium a cal lo remotum, ſtaminaque, lata baſi ex cal vacuum conſtituere, aſſeruit Cl. Auctor, q ctar continet, calicem huius plantae ſolium et ſtigma pedem vnicum, trigonum, nun uum, nunc intortum, nunc rectum ap
p. 29. *Meſembryanthemi barbati* calix ſexfidus eſt, rum numerus ſenarius, nectaria etiam, tae lae ſex diuerſis ſedibus in origine ſtaminum
p. 38. *Dioſpyros Virginiana* mas ſtamina gerit fundo corollae oriunda, filamentis vix vlla ris apice conniuentibus, duos autem ſtamin tuunt ordines, et octo reliquis paulo *Paulliae* calix quadripartitus, corolla te
p. 24. ſtaminibus octo ad decem inſtructa viſa ſu *nuntulum bulboſum* in *repentem* mutari, in prior ſeruationibus aſſeruit Cl. Auctor, nuperiores

...rfationes contrarium docuerunt; vbi insimul ..., globos istos, quales auctores et describunt ...delineant, forte morbosos esse, ortos, quando ... ad radicem laesa noua producit germina; in ...ali planta foliorum radicalium lata basis bul- ...quamosum efficit, qualis in *Porro* esse solet. ...SIUS reliquis melius radicem expressit. *Ci-* p. 26.
...*pes* et *Fumana* LINN. non differunt, et *Cera-* p. 33.
...*quaticum*, *Stellaria nemorum*, et *Stellaria dicho-* ... LINN. forte vnam constituunt speciem.
...*planatum* LINN. duplici loco, vt synonymum, p. 12.
...scilicet et *Auenae*, proposuit ZINNIUS. *Del-* p. 19.
...*lariae fol. minoris* nomine acceptam plantam ... describsit Cl. Auctor, certe ob omnibus, ...NAEO enumeratis, differt.

XVIII.

Noua physico-medica.

... scientiarum societas *Gottingensis* in conuen- ..., cui destinatus erat dies vigesimus quartus ... septembris, de commentariis iudicium tulit, ...propositam quaestionem oeconomicam *) *de* ...*ultura in prouinciis Hanoueranis emendanda* ...uerant, et praemio quidem dignus iudica ... ab Academia commentarius, cuius auctor- ...nomen suum schedulae obsignatae non ad- ..., ignoratur.

... alio conuentu, die nimirum duodecimo men- ...embris, quo memoriam fundationis suae Aca- ... celebrabat, propositum distribuendi prae-

*) vid. Comment. h. Vol. X. P. II. p. 371. et P. IV. p. 713.

mium caruit opportunitate. Etenim omn
lum ea acceperat commentarium, qui
lucentium tradidiſſet *naturalem hiſtoriam* *)
men elaborandae binos praegreſſos conce
nos. Argumento itaque hoc plane reiecto,
illud, quod ante hunc annum iam prop
Determinare nimirum, *quantum attractio*
ingentium valeat, ad directionem grauium
et methodum, rem experiundo cognoſcendi,
fieri poſſit, obſeruationes ipſas exhibere. L
quibus ſocietas commentarios expectat,
iam indicatae fuerunt **).

Eodem hoc die ſocietas commentarios
perluſtrauit, qui argumentum de *commu*
rum diſcuſſerant. Bini quidem Auctores
praeterito aſſenſum ſocietatis promeruerant,
tamen rationibus permota, neutri praemi
ceſſerat, ſed vtrumque, duplicato praemi
tata fuerat, vt varia argumenti momenta
tangerent, remque, qua fieri poſſet, ſu
gentia determinarent. Ab vtroque ſocie
facta eſt compos. Vterque enim ad eam
emendatos ſuos miſit commentarios, in qu
tero paſcuorum communio prorſus diſſuad
tero autem ea in pratis humidis, non vero
ſyluis, agrisque concedi dicitur. Quilibet
tam grauibus ad confirmandam ſuam ſente
erat argumentis, ſocietas aequum eſſe iud
duplicatum praemium dirimeret, atque ſing
gulo tribueret. Prioris commentarii, qu
rum communionem diſſuadet, Auctor non
notuit; poſterioris vero, FRIDERICUS GU
MUS WEISSENBORN, Gothan. hoc ipſo

*) vid. Comment. h. Vol. X. p. 369. et 717.
**) ibid. p. 717.

derator ſtudiorum atque morum nobilis iuuenis, ...ingae commoratur. Nunc vero in annum ſe-...tem, 1764, nouam propoſuit ſocietas quae-...em, cuius ſolutio ante primum menſis ſeptem-...diem ipſi eſt tradenda: quaeritur nimirum, *quo-...grata per irrorationes artificiales, quam fieri poſſet ...diſſime atque efficaciſſime poſſint emendari?*

Societas quoque eodem hoc conuentu duo di-...uit praemia, quae tironibus, in eadem Academia ...morantibus, quotannis ſolet exhibere. Alterum, ...ad annum praecedentem 1762 pertinebat, re-...uit CAROLUS GOTTLIEB WAGLER, haud ...idem Brunſuigam vocatus, ibidem Profeſſor ...miae conſtitutus: et alterum pro hoc anno, ...ICUS AUGUSTUS WRISBERG, in theatro ...nico Gottingenſi Proſector. Hic ſocietati *ſa-* ... obtulerat *obſeruationum de animalculorum infu-...m geneſi atque indole*, qua de re in alio, pri-...habito, conuentu coram ſocietate experimenta ...t; eique microſcopiorum ope oſtenderat, ...o in commentario quodam *nouam* tradiderat ...bandi *methodum*, cuius praecipuum artificium ...conſiſtit, vt muriae, in qua oſſa, nondum ſic-...ſed recentia, nec prorſus a carnibus denudata, ...ntur, ad excitandum maiorem putrefactionis ...m, adiiciatur aliqua ſanguinis cerebrique ani-...copia. Quo vero, muria haec ſimul poſſit ...maceratio in vaſe inſtituatur, in quo halices ...apportari ſolent, vel, ſi illud haberi non ..., ſaltim muriae halicum aliqua portio affunda-...eterandis oſſibus.

Regia Scientiarum Academia *Holmienſis* quae-...m propoſuerat *): *qua ratione prata copioſa*

*) vid ſupra p. 165.

muſco obtecta poſſent emendari, et promiſerat emendationis huius optimam doceret mercedem ſolitum praemium; quo, reſponſio inter duas ginti, quae Academia ad hanc quaeſtionem rat, optima, iam anno 1761. coronata fuit, Auctorem M. IACOBUM STENIUM eſſe ex eius, ſuper hac re, conſcripta diſſ quam inclyta Academia, vna cum quatuor al eodem argumento bene compoſitis com imprimendam curauit, ſub indice: Svar på om bäſta ſättet at vpodla Maſſlupna Angar ken Traga af Kongl. Vetensk. Academien gifven ar 1761. Stockholm. 8 mai. 1762.

Memoriam virorum, fama atque meritis rum, dignis renouare laudibus, eosque ad dum poſteris quaſi proponere, eo laudabil ſtitutum, quo magis hi ad imitationem compelli. Sapienti itaque conſilio vir qui noluit nomen ſuum patefieri, Facultati m Pariſinae centum miſit thaleros, quos conſ mum ei, qui optimo elogio memoriam LU DURETI, Ordinis medicorum Pariſini quondam Regentis, medicinae Profeſſoris tri Regii, viri de medicina Hippocratica ſit renouaturus. Quo itaque voluntati ſus viri, de hiſtoria et arte medica ſollici Ordo medicorum declarauit, ſe in co lemni, cui deſtinatus eſt dies duodeuigeſ ſis octobris, anni ſubſequentis, 1764, hoc propoſitum ei eſſe attributurum, qui gio LUDOVICUM DURETUM *eiusque me dicauerit, ſcriptorum eius optimum ſuppedita tium, et theoriam neque ac praxin, quae medico in morbis tum acutis, cum chronicis uſu*

fieri poterit, diligentiſſime ac breuiſſime propoſue-
Eruditis ab Ordine hoc data eſt libertas, vel la-
, vel gallica vtendi lingua: ante primum tamen
is auguſti diem anni 1764 conſcripta elogia, vt
ordinis huius poſſint ſubiici, ſolutis antea
ici curſus ergo impenſis, IOANNI IACOBO
LLETESTE, Decano, ſunt mittenda.

Vt iacturam, quam morte ROEDERERI paſſa
rat, Academia Gottingenſis refarciret, munus
academicum celebri viro, GUALTHERO VAN
OEVEREN, medicinae in Academia Groeningeſi
rofeſſori eximio tradere conſtituerat, quod vero
datum cum ille non accepiſſet, a Curatoribus Aca-
miae Groeningenſis ipſi nunc demandata eſt pro-
cia Profeſſoris medicinae theoreticae atque pra-
, chemiae et artis obſtetriciae, qua antea b.
MBERGEN functus fuerat.

Accepimus quoque, *Hafniae* in munere Deca-
facultatis medicae, quo b. BALTHASAR
M. DE BUCHWALD laudabiliter perfunctus fue-
nunc ſucceſſiſſe CHRISTIANUM LODBERG
, Conſiliarium hactenus Iuſtitiae et Profeſſo-
medicinae.

Polenii anno praeterito, 1762, viuere deſiit ce-
Marchio, IOANNES POLENUS, in Acade-
Patauina Phyſices experimentalis et Matheſeos
ſſor, Reg. Scient. Academiae Pariſienſis mem-
, vir in rebus mathematicis atque phyſicis ver-
mus, cuius ſcripta amplae et ſolidae eruditionis
, non poterunt, quin nominis eius famam
ruent quam diutiſſime. Inclaruit vero, vt alia
merita atque ſcripta tranſeamus, vel maxime,
ione *librorum X de architectura* M. VITRUVII

POLLIONIS atque exercitationibus ſuis in e... librum, quas edidit Patauii 1739. Inſerta h... citationibus quoque eſt MORGAGNI epiſto... quodam VITRUVII loco, ad rem medica... nente, conſcripta, in qua nonnullae ad nomi... borum continentur obſeruationes. Nouam q... et ſatis elegantem editionem curauit *Comment... aquaeductibus vrbis Romae* SEXTI IULII ... TINI, ibid. 1722. 4.

Berolini quoque nuper, die nimirum vige... cundo menſis octobris, anni huius 1763, ſupr... obiit diem D. CHRISTIANUS FRIDERI... LUDOLF, ſummus rerum medicarum atque ... gicarum in exercitibus Regis Boruſſiae Prae... Conſiliarius ſupremi Collegii medicorum et A... miae ſcientiarum Berolinenſis membrum, ... agens quinquageſimum ſeptimum; cuius locum ... exercitus et collegium medicorum ſupremum ... luntate Regis, nunc occupat Cl. ELLENBERG... ZINNENDORF.

Aquam marinam ob ſalſum, amarum et n... fum ſaporem, qui ex admixto ſale marino, nit... que vnguine bituminoſo oritur, ſine nauſea ... damno a nauigantibus bibi non poſſe, res eſt ... ma. Ingratam hanc et noxiam indolem multi ... vel emendare, vel abſtrahere ab ea anniſi ſ... Nec ſine felici euentu varia hunc in vſum ... fuere experimenta *). Eundem in finem no... per demum Cl. PETRUM POISSONIER, C... rium Status, Regi Chriſtianiſſimo a conſiliis m...

*) vid. Comment. h. Vol. III. P. III. p. 556. V... P. III. p. 387. et Vol. X. P. I. p. 142.

...latis Medicae Pariſinae Doctorem, Chemiae in ...gio Regio Profeſſorem non ſolum Pariſiis fe... ſed etiam ad Britanos in alto mari nauigantem ...iſſe, relatum legimus. Aqua haec marina, eius ...o, quod num ab eo, quo alii vſu fuerunt, diffe... ...ooo innotuit, purificata et edulcorata, ita mollis, ... ac pura fuit, vt, qui illam deguſtarunt, cum aqua ...ali aequiparandam eſſe, perhiberent. Machi... quam ad haec experimenta adhibuit, licet admo... ...um exiguum ſpatium, cuius ſumma in nauibus ha... ...enda eſt ratio, impleuerit, ex ea tamen intra matu... ...um atque veſpertinum tempus 750 menſuras (pintes) aquae purae deſtillauit. quae copia ad 2000 ...ſſe augeri poſſe dicitur, quod ſi ignis gradus, li... ...que foſſilibus carbonibus adiectis, augeatur.

Quem Auguſtiſſimum Regem, FRIDERICUM AUGU... vti omnium litterarum amantiſſimum, ita et ſui ...orem, venerata ſemper fuerat Vniuerſitas noſtra ...henſis, eum hac vita nuper defunctum, eadem pie ...nc luget cum omnibus bonis ciuibus. Sed proh do... ...ad vnicum idque ſummum, quod remanebat, ſolatium ...ulo poſt nobis quoque ereptum fuit. Verum enim ...ae Patrem, quippe quem haud adulantes, ſed ...uaſi omnique ex animo talem appellare numquam ...mittemus, FRIDERICUM CHRISTIANUM, ...acti fueramus Dominum, quum dirus variola... ...um morbus, inſecutusque apoplexiae inſultus, cariſſi... ...ae animumque breui ipſius vitae triſtiſſimum finem ...poneret. Huius vere optimi Principis deſiderium ...o magis affodit Saxonum pectora, quo maiore felici... ...ae ſpe maiorique gaudio omnium animos ille exple... ...rat, et quo rarius tam probatae tamque verae vir... ...tis Principem populis dari conſtat. Inter alia per... ...ilia, quibus conſpicuus erat, merita, ſingularem

quoque ipsius in litteras amorem depraedi[ca]
turum in primis est officium. Non enim [ille]
amabat colebatque litteras, sed illarum quoque
incrementum, cultoresque honoribus aliisque
afficiebat luculentissimis. Quo scientiarum
factum etiam fuit, vt ipsius iussu calculi in v[esi]
lea, et polypi in corde Augustissimi Regis
illum valde eximium rerum naturalium, quae
asseruantur, thesaurum illati fuerint, addito
rum et Chirurgorum Regio-Electoralium te[sti]
quod ab ipsis conscriptum, permissu Princ[ipis]
mentariis nostris nunc inserimus. En illud!

* * *

Cum ad condiendas sacras exuuias Augu[sti]
Potentissimi Poloniarum Regis, Electoris
AUGUSTI III. die V Octobris, MDCCLXIII.
plexia serosa sanctissimis fatis functi, corpus
tur, reperti sunt in vesica fellea calculi di
gnitudinis viginti duo, pauca bile crassa ad
ipsius vesiculae cohaerentes, et pondus vnc
cum dimidia et granis duodecim aequantes.
etiam sunt concretiones verae polyposae;
dem in sinu et auricula cordis dextri, quae
dicibus in ipsum ventriculum illius cordis de
tra carneas columnas firmiter implicata et
erat; minor vero, digitum longa, in arteria
ter solum columnis carneis ventriculi cordis
rens.

Haec itaque, ex mandato Sereniſſimi Prin
gii, Electoris Saxoniae, FRIDERICI CHR
Domini nostri clementissimi, splendidae colle
rum, ad historiam naturae pertinentium, ad pe
memoriam illata, Medici et Chirurgi Regii at
torales, qui dissectioni interfuimus, has ipsas

communi subscriptione testatum facimus. Dr. Dresdae, die VIII Octobr. MDCCLXIII.

D. Ioannes Ludouicus Bianconi.
D. Christianus Henricus Haenel.
D. Carolus Philippus Gesner.
D. Ioannes Guilielmus Fridericus Iahn.
Petrus Charron.
Vincentius Henry.
Ioannes Augustus Montanus.
Philippus Soumain.
Carolus Fridericus Gaertnerus.
Fridericus Henricus Schumannus.

[illegible]ria IOHANNIS DE GORTER, A.L.M. Philosophiae et Medicinae Doctoris, vniuersae Medicinae in Academia Harderouicena Professoris Ordinarii, Reipublicae Harderouicenae Archiatri, Elisabethae I. Russorum Imperatricis, Personae Medici per quadriennium, Academiae Naturae Curiosorum, Scientiarum Petropolitanae et Societatis Batauo Harlemensis Socii.

Duplex est virorum doctorum ornamentum, alterum in doctrina, alterum in honestate posi[ta]. Doctrina, praesertim si magna sit et exquisita, [il]luratur illa quidem facile ab omnibus, proditur scriptis etiam ad exterorum memoriam, et gloriam doctis viris omnibus communis est; verum honestas, quae non libris declaratur, sed vita ostenditur, nisi ciuibus, amicis aut familiaribus [no]scitur, hisque solis tribuitur, quorum animum [in]tuemur perspexerimus. Quod quam parum recte [de] hac hinc intelligitur, quia doctrinae opinio

sine

ſine gloria honeſtatis mera vel ingenii vel
admiratione cenſetur, ceterum non indi
longe vtilius eſt ad imitandum, et ad laud
ſius, fuiſſe alicuius animum, quem tantope
ornarat, etiam in eius poteſtate, nec denique
an quis, quamuis praeclare vixerit in ſolitu
ter libros, etiam inter homines vel hom
bus fuerit. Sed cum vtrumque ſit neceſſa
docti ornamentum, optime videntur officio
cere, qui vitas eruditorum ſcribunt, ſi pra
rationem eorum, quae ad rem literariam pe
imaginem vitae morumque intuendam pro
nec poenitet nos, eiusmodi effigies aut co
aut proponere. Ideo, cum a certiſſimis a
omnem rationem vitae GORTERI, cum
laude honeſtatis actae, cognouerimus, c
quoque communicandum putauimus, quod
ſine ſumma voluptate legimus. Haud d
talem imaginem adſpectare cupiunt, ant
quaerent, qua erga Deum pietate fuerit.
vero fuiſſe cognoſcent, ſi audierint, eum
ter et crebro ſe ad diuinos libros ſacrasque
nos legendas ac audiendas dediſſe, et huno
inde deportaſſe, vt religionis veneratio
amore plenus eſſet, ceterum vitam omnem
voluntati conuenienter ageret, magna praeſe
mi tranquillitate beatam, quem nec proſperis
uerſis rebus vltra modum efferri paſſus eſt.
integritas in ſentiendo et veritatis amor,
omnibus eius ſcriptis cognoſcitur, quibus
nendis non ſermones hominum captabat,
tatem ceterorum et veritatem ſpectabat.
ſua modeſte tradidit, aliena raro et caute co
ne aut glorioſus, aut rixoſus videretur, a
maluit iniquas obiurgantium reprehenſiones
ire, quam animos rixarum amantes, qui

...tur, respondendo incendere. Similis huic ...liae humanitas in ceteris vitae partibus GORTE... amicis carum reddidit, neminem enim sciens ...prudens vmquam laesit. Praecipuae fuit tempe... qua corpus, quod a natura puer imbelle ac... fubinde roborauit, nec vllo vitae tempore ...cibo potuue grauatus esse dicitur. Acerrime ...mfit ac fugit delicias et voluptates eas, in qui... magis est inopinata vitiorum disciplina, quam honesta oblectatio animi, aut corporis recrea... necessaria: nam tempus, a negotiis vacuum, ...mbulando transegit, vel musica, quam sua spon... erat. Egenis praesertim facilem se praebuit, ...beralitate, siue consiliis succurrendum esset: ...loco prae ceteris studium erga aegros comme... debet, quorum non solum maximum nume... curae se commisisse constat; sed quos et... noctuque sine aliquo natalium aut diuitiarum ...mine alacriter et fideliter iuuit. Ac ne tam qui... aliquid ex hac cura remittendum putauit, cum po... cum lecto adfixit, quo tempore cuique consi... prodesse non desiit. Docuit etiam auditores e... quando hoc ipso morbo vexabatur, quo vno ...mento adsiduitas docendi, studium, contentio... quae hoc loco laudanda erant, planissime ...sci possunt. Huic vitae grauitati nihil nimiae ...itatis aut morositatis adiunctum fuit; sed vt ...tibus facillimus erat et in primis comis, ita, si ...us ferret, inter amicos adeo lepidus et vrba... vt sui sermonis suauitate facile ceteros ad hi... commoueret. Domi etiam talem se gef... qualem esse virum honestum volunt, hoc est, ...gis amantissimum, et liberorum optimum pa... non alendo tantum, sed educando, non in... gentia, sed prudenti facilitate, et vero etiam virtutis ...praeclaro exemplo, quae diuino auxilio in ani...

mis

mis hominum gignitur. Filios praeſertim
monendo et docendo ad veram doctrinam
raque laude dignos eſſe docuit. Corporis
(fuit autem mediocris ſtaturae, nec pro
ciem nimis exſiccum, aut a pinguedine cra
curate expreſſam dicunt, qui eum quotidie
in tabula, quae libro de inſenſibili per
(Lugd. Bat. 1736) et compendio medicinae
1751) praefixa eſt. Quem ergo huc vsque
virum honeſtiſſimum et imitatione dignum co
runt, eius reliquam vitae rationem eam
cum neminem eſſe credamus, quin tanti Vi
quatenus in literis verſata eſt, per partes int
piat.

Eamdem patriam habuit, quam vir ſum
DER LINDEN, Enchuſam, celebrem Weſtfr
bem, vbi a THEODORO DE GORTER, cl
Enchuſanos honeſto, a. 1689 d. 19 Febr.
tus eſt. Materna familia, habuit autem
WILHELMINAM DE BOER, inde a longi
pore reipublicae pace belloque profuit,
multis honorum documentis decorata eſt.
incredibilis diſcendi ardor, et ſeuerius,
illa aetate, deſidiae odium ſuis valde comm
cum eum viderent tempus, a diſcendi
reliquum, non locando transmittere, ſed
ticis potiſſimum tractandis. Cum prim
poſtularet, vt certum vitae genus ſequend
ret, adplicuit ſe ad chirurgiam, quam et
vrbe, et Harlemi apud TIALLINGIUM VI
MOUT didicit, vnde Enchuſam redux, ſor
longius in chirurgia cognoſcenda progreſſus
ipſi medicinae ſua ſtudia dedicare ſtatuit.
omnia, ne qua difficultas obſtaret, accura
ſtauit graecas latinasque literas, ac ſedecim

et praeceptoris BOGARTII, ſcholae Enchu- Conrectoris, et ſuo ipſius ſtudio, non contem- comparauit in hoc genere facultatem: mox Profeſſorum Leidenſium ſcholas vtiliter fre- potuit. Ad hos adüt a. 1709, operam- dit PERIZONIO, vnico humaniorum litera- praeceptori, BERNARDO, BIDLOO, LE T, DECKERO et BERNHARDO ALBINO, s celeberrimis, denique magno BOERHAA- enarranti botanicen et materiam medicam, nti etiam inſtitutiones, aphoriſmos, metho- diſcendae medicinae, et medicamentorum vi- Hoc loco non praetereunda eſt laudabilis con- o GORTERI, quae omnibus exempli loco endari debet. Quidquid interdiu audierat, id, memoria fideli, tamen domi in aduerſariis , vt et denuo cogitaretur, nec in magna re- ultitudine aliquid periret. Edidit interdum ae documenta, praeſertim defendendis cum o theſibus phyſiologico pathologicis, in quo plures ſtudioſi per vices exercebantur. Sic triennium egit: nam a. 1712 edita diſputa- de obſtructione Doctor medicinae creatus eſt. ae, huc enim Leida ſe contulerat, non ſo- grotis ſanandis quotidie auxit doctrinam, in ia partam; ſed, quod multo potius eſt, quid- vt ante diximus, in aduerſariis ſcripſerat, re- it, ipſasque medicinae partes denuo tractauit, cognita earum tractandarum ratione accura- ius faciliusque examinauit ac cogitauit. Quae res vt perquam neceſſaria eſt, ita tanti emplum grauiſſima ad imitandum cohortatio debet. Ceterum phyſicos medicosque libros ltos eo tempore legit, et optima quaeque in s, quibus *Siluae* nomen inſcripſerat, collegit. per hanc occaſionem in ALPH. BORELLI librum

librum de motu animalium, quo tra[ctatu]
ſa eſt phyſicarum et mathematicarum
gna cupiditas, qua adiutus et calculum al
ſine doctore ſibi familiarem reddidit, et
confecit, qua ſyrtes ante vrbis portus remo
etſi nonnullorum inuidia inuentionis glo
tribuere maluit. Item ſtaticam ſellam fabr
qua ipſe ſuo corpore ſecundum SANCTORII
incredibili cum patientia et accurata diaeta
bilem perſpirationem expertus eſt. Inde
occaſio ſcribendi nobiliſſimi libri de
ſpiratione Sanctoriana Batava, qui et
ſtantia et doctrina Auctoris ſatis comm
vero etiam BOERHAAVII iudicio pro
ſcimus GORTERUM per literas ad eden
eſſe incitatum, et magnifica laude doctr
tum. Sed de quo tam magnifice ſenie
HAAVIUS, eundem curatoribus acade
derouicenae commendandum cenſuit,
pore BARTHOLOMAEUS DE MOOR
diſceſſerat. In quo etſi multum tribu
RUS voluntati BOERHAAVII erga ſe,
patriae amor, et honores Commiſſarii Fo
rii minoris, et Praeſidis eiusdem collegii,
ad eum delati, aliquamdiu eum ancipi
runt, donec, conuento Leidae ipſo BOE
grauiſſimis argumentis ſibi perſuaderi pa
Harderouicum commigraret. Ibi ergo
Profeſſor vniuerſae medicinae anno 1715,
nus ſequenti anno adiit, habita oratione de
do ſtudio in medicinae praxi, ſ. de tabulis
plina medica concinnandis. Eodem anno
vrbis, et A. L. M. ac philoſophiae Doct
eſt. A morte BARTHOLOMAEI DE M
aduentum GORTERI vltra annum medic
habitae non fuerant: vnde ſtudioſi omnes

aliorſum ſe contulerant, defuitque GORTERO oc-
docendi. Cui incommodo vt ſuccurreret, pri-
chirurgis ſua ſponte anatomen ſermone bel-
tradidit, et praeterea chirurgiam, qua re eos,
latinam linguam didicerant, incitauit, vt medici-
quoque cognitione imbui vellent. Quod qui-
adeo feliciter eſt a GORTERO effectum, vt
de tantus ſtudioſorum numerus e Belgio, Ger-
, atque adeo ex India occidentali conueniret,
us numquam antea dicitur Harderouici fuiſſe.
horae quotidie ſyſtema morborum generalium
articularium, a ſe conſcriptum, explicauit, quem
inſtitutionibus et aphoriſmis Boerhaauianis ſub-
, in quibus interpretandis antea fuerat verſatus.
giam porro et phyſiologiam docuit iuxta prae-
a ſe vel typis edita, vel manu ſcripto tan-
ro propoſita. Anni tempora ita deſcripſe-
t aeſtate botanicen ſecundum Boerhaauianam
lum traderet, hieme chemiam experimentis
et, et anatomen ſecandis cadaueribus, quo-
ipſa, e noſocomio Amſtelodamenſi ei conceſſa
. Publicas lectiones deſtinauit iis locis copio-
andis, quos priuatim non niſi celeriter
potuerat. Huc pertinent *praelectiones*
tuſſi, vertigine, quae ab auditoribus cala-
tae, deinde impreſſae ſunt, item *de morbis*
febribus, *pneumatia*, aliaeque plures.
etiam auditoribus explicandis caſibus medi-
que ſecum ad aegrotum lectos duxit. Omni-
commendauit ſingulari in docendo perſpicui-
quae prompte diſſerendi facultate multo ſua-
dita eſt. Diſputationes ab eo in mediis his
onibus habitas infra poſuimus, et ceteros
quos hic laudare ſuperuacuum foret, cum
que videat, quanti fuerit ingenii, quanti labo-
aeque doctrinae, ita ſcribendo excellere, vt

omnia consentienti peritorum iudicio pra
et apud exteros recuderentur. Quam c
derouicenis fuerit, maxime eo cognitum e
filium GORTERI, DAVIDEM, patri so
iunxerunt, et anno 43 Professorem Bot
traordinarium crearunt, vt in magna occu
multitudine viribus eius parcerent. Vnde n
ambo aliorsum vocati sunt, Harderouicu
quere sustinuit; sed academiae per vndecim
profuerunt, postquam DAVIDES Medicin
tanices Professor Ordinarius constitutus fuera
terea academiae inseruiit Rectoratu quater g
quartus autem Rectoratus in annum 40 in
academiae ante centum annos conditae men
lemnis fuit. Eodem tempore, cum Hag
tum GUILIELMO, Principi Austrasionem
Belgii Gubernationem nomine academiae g
tur, impetrauit, vt diplomata publica, q
ctores ornantur, auctoritate Principis con
tur. Nec doctrinae, nec dexteritatis in a
da fama domi se continuit; sed quod int
constat, non tantum admirationi fuit exte
etiam doctissimorum virorum familiaritate
ras vsus est, in his BOERHAAVII, SW
MUSSCHENBROEKII, HALLERI, atque
aegrotos finitimorum locorum saepissime
vel consiliis, vel enchiresi chirurgica inc
sui amorem apud omnes excitauit. Hoc n
detriginta annos Harderouici vixit, nec va
citur meliorem sortem quaesisse. Sed c
Viri fama vbique celebraretur, commonit
Russia eius admirationem, quo ab ELISABE
legatum, Hagae morantem, vna cum filio
voluerat enim Augusta duos Personae Ma
re, magna cum significatione honoris arc
catus est. Ac filius quidem eo se adduci g

hoc munus ſuſciperet; ſed pater, cum eſſet ſexa-
gesimo maior, eiusque valetudo ſubinde tentaretur,
illum humaniſſimis verbis munus declinauit: ta-
men poſtea, vbi iuſſu Auguſtae ei oſtenſum eſſet,
quodo eum coram vidiſſet, rurſus dimiſſuram
in patriam, faciendum putauit, vt tam honori-
fici voluntati erga ſe ſatisfaceret. Hinc anno 54
ſeptimo maiorique parte familiae Harderouico Pe-
tropolim profectus eſt, non ſine magno ciuium do-
lore. Exceptus eſt perquam liberaliter et ſplendide,
atque cum integritate et fide archiatri munus
quatuor annos ita geſſit, vt Imperatrici vnice pro-
baret. Per id tempus Socius Academiae Naturae
curiosorum, et Scientiarum Petropolitanae coopta-
tus. Anno autem 58, priuatus coniuge, eaque
grauiter adflictus, ab Auguſta petiit, vt reli-
quam partem in patria tranquille agere ſibi li-
ceret. Dimiſſus cum magna gratiarum actione,
datum idem ſalarium accepit, quod ei huc vi-
ſenti datum fuerat. Rediit per Lubecam, Ham-
burgum, Bremam et Weſtphaliam in Hollandiam,
vbique aegrius ciues diſceſſum eius tulerant, eo
laetiusque redeuntem exceperunt: quorſum
factum, quod ſequenti anno Societas Scientiarum
Harlemensis eum in Sociorum numerum adſciuit.
Curauerat GORTERUS, Analyſin medicinae,
quam propemodum abſoluerat, retractare, ſi
quae in locis aliqua immutatione indigeret; ſed
exhaustas virium, tantis occupationibus tamque
diuersis literarum ſtudio fractarum, non paſſa eſt
valetudo, ſuaſitque GORTERO, vitae reliquum
tranquille animi in literis contentione agere. Cau-
ſam debilitati roboris fuit podagra, qua iam
anno aetatis 63 ita affectus fuerat, vt propemodum
desperanda ſanitate deſperandum videretur.
Ille minus conualuit, ac tum quoque vim morbi

ſuperauit, cum ſecundo anno a reditu e
nuo tentatus eſt, quamquam ex eo tempo
infirmum fractumque corpus habuit. Qu
ei primum cum hoc morbo colluctandum
pit vino prorſus abſtinere, nec niſi ha
vti; ſed poſt decem annos ob aetat
neſcentem paulum vini denuo bibere
quamdiu eum refecit gaudium de reditu
DIS e Ruſſia, vnde anno 61 propter
diſceſſerat, aeris item ſalubritas apud Batav
apud quos, relicta poſt filii reditum Enc
DAVIDE vixit. Verum maraſmus ſenilis
petua ad ſomnum propenſione coniunct
tumor oedematoſus, difficilisque reſpirati
in illa aetate ac corporis conditione mo
monuerunt GORTERUM de appropinq
fine, quem ita conſtanter intrepideque
vt hoc etiam tempore documentum eiu
Deum ederet, quam omni vita demonſtr
ſpirauit tandem anno 1762, d. 11 Sept
memoriam eius perpetuo conſeruabu
rita, et libri, et permulti doctiſſimi
eius diſciplina vſi ſunt, ſibique honori
lem praeceptorem habuiſſe, in his ſupe
DAVIDES, Vir Celeberrimus, cuius
vitae enarratione mentionem fecimus,
RUS et HERRMANNUS, Viri Expe
Enchuſanorum, hic Amſtelodamenſ
Quod ſi merita GORTERI laudes nost
tamen amorem Viri et veneration
dies ex animis noſtris delebit.

Syllabus Scriptorum

a ɔb. GORTERO editorum.

perſpiratione inſenſibili Sanctoriana Batava. *Leydae*, 1725. 4.

ſpiratione inſenſibili, editio altera, multis in aucta et emendata, atque commentariis in omnes aphoriſmos ſtaticos SANCTORII adornata. *Leydae* 1736. 4. tab. aen. 3 cum effigie Auctoris. Recuſa *Patauii* 1748. 4.

tione humorum e ſanguine, ex ſolidorum fabrica praecipue et humorum indole demonſtrata. 1727. 4. tab. aen. 1. Recuſa *Patauii* 1751. 4.

ndium Medicinae in vſum exercitationis domeſticae digeſtum. Pars I. de morbis generalibus. *Leydae* 1731. 4. tab. aen. 2. Pars II. therapeuticam exhibens. *Leydae* 1737. 4. Recuſum *Genef.* et *Lipſiae* 1749. 4. *Patauii* 1751. 4. cum effigie Auctoris. *Venetiis* eod. anno 4.

medicae Syſtema. Pars I. de morbis generalibus. Pars II. de morbis particularibus. *Harderou.* 1750. 8. Recuſum *Patauii* 1752. 4. et *Lipſ.* 1755. 4.

medica compendio medicinae accommodata, exhibens formulas, in vſum ſtudioſorum concinnatas. *Harderou.* 1733. 4.

lae medicinales cum indice virium, quo ad quamtas indicationes inueniuntur medicamina, in vſum medicorum, praxin inchoantium. *Harderou.* 1752. 8. Recuſae *Amſtelodami*, vt ſub titulo legitur, apud fratres de Tournes. 1755. 8. ſed eſt editio Germanica, quae intentioni Auctoris minime ſatisfacit. Prior editio recuſa quoque eſt *Francofurti* et *Lipſiae* 1760. 4.

nuwerde Geneeskonſt, of kort onderwys der meeſte inwendige Ziekten, ten nutte der Zee- en Veld-Chirurgyns. *Amſt.* 1744. 8. Ediditio ſecunda, *ibid.* 1751. 8. Ed. tertia aucta *ib.* 1761. 4.

Gezuiverde Heelkonſt ter onderwyzinge
leerenden en konſt-oeffenenden Hee
Leyd. 1731. 8. tab. aen. 1.

Chirurgia repurgata, ab Auctore recenſi
data, multisque in locis aucta. Acceſſ
medica, chirurgiae repurgatae acco
Leyd. 1742. 4. Recuſa *Florent.* 1745. 4
tauii 1750. 8. *Viennae* et *Lipſiae* 1762. 4

Nieuwe gezuiverde Heelkonſt in het latyn
ven door IOHANNES DE GORTER, in het N
overgezet door HENDRIK KORP, Chirurgyn
ſterdam, *Leyd.* 1746. 8.

Medicina Hippocratica, exponens aphoriſm
POCRATIS. Lib. I. *Amſt.* 1739. 4. Lib. II.
Lib. III. IV. *ib.* 1741. 4. Lib. V. VI. VII.
Totum opus recuſum, *Patauii* 1747. 4.

Medicina dogmatica, tres morbos partic
lirium, vertiginem et tuſſim, aphoriſm
ptos et commentariis illuſtratos, pro
exhibens. *Harderou.* 1741. 4. Recuſ
1751. 4.

Morbi epidemici breuis deſcriptio et c
diaphoreſin. *Harderou.* 1733. 4. Recuſ
1751. 4.

Exercitationes medicae quatuor. I. de
II. de ſomno et vigilia. III. de fame.
Amſt. 1737. 4. Recuſae *Patauii* 1751. 4
ptima ſeorſim prodiit *Harderou.* 1734
cunda, *ibid.* 1737. 4.

Methodus dirigendi ſtudium medicum.
1753. 4.

Geneeskundig Onderzoek na de oorzaak
ming en Genezing van de tegenswoo
ſchende Ziekte on der het Rundvee; opg
de medicynſche Faculteit te Harder
1745. 8. *Opuſculum patris et filii.*

vertoog of aanwyzing hoe en waar de Sluitband der Kraamvrouwen moet gelegt worden. *Amſt.* 1744. 8.

regt gebruyk der Sluytband, nevens eenige verbeterde behandelingen in Kraamvrouwen. *Amſt.* 1752. 8. *idem opuſculum ac praecedens, ſed auctius.*

putatio medica inauguralis de obſtructione. *Leyd.* 1712. 4.

tio inauguralis, de dirigendo ſtudio in medicinae praxi, ſiue de tabulis pro diſciplina medica conſtruendis, dicta publice ipſis Idibus Iunii, 1726. *Harderou.* 1726. 4. Recuſa *Leyd.* 1727. 4. coniunctim cum tract. de ſecretione humorum. Item *Patauii* 1751. 4.

tio de praxis medicae repurgatae certitudine, dicta publice d. 14 Iunii 1729. *Leyd.* 1731. 4. coniunctim cum compendii medicinae parte I. Recuſa *Patau.* 1751. 4.

de animi et corporis contentione mirabili, tum in ſecunda, quam aduerſa valetudine, publice habita d. 12 Iunii 1730. *Leyd.* 1731. 4. coniunctim cum praecedente. Recuſa quoque *Patauii* 1751. 4.

pro medico dogmatico, habita a. d. 19 Iunii 1736. *Harderou.* 1741. 4. coniunctim cum Methodo dogmatica. Item *Patauii*, 1751. 4.

in centeſimum natalem, ſeu Annum Iubilaeum Academiae Ducatus Gelriae et Comitatus Zutphaniae, quae eſt Harderuici; habita a. d. 12 Iunii 1748. *Amſt.* 1748. 4.

tio de ſuſtentaculorum vario vſu, *inſerta Actis Soc. med. Acad. Nat. Cur. Vol. IX. Obſ. LXXVII.* p. 316.

Uitgeleezene Natuurkundige Verhandelingen. Amſt. 1734. ſeqq. 8.

Onderzoek der Oorzaaken, waar door de Deelen in een lighaam t'zamen hangen. I. Deels I. Stukje, p. 94. ſqq.

Genees- en Natuurkundige Verhandeling
het Zinken en Dryven der Longe van
gebooren Kind. III Deels Iſte Stukje.
In het Merg der Academiſche Verhan
Amſt. 1736. ſeqq. 8. *Ipſe, licet anonym*
Aanmerkinge over het wel en Kwalyk
van de Sluitband der Kraamvrouwen. IV
4de Stukje.
Onderzoek aangaande het Eeten der
IV. Deels 5de Stukje.
Verhandeling over de Voeding van
lichaam. IV Deels 6de Stukje.
Verhandeling over de Gylmaking en
deren van Spys in voedrel. V. Deels
Onderzoek of onder het zwelgen
van de Spys, Drank of Medicyn,
Ademhaaler komt. V Deels 2de Stuk
Onderzoek aangaande de Pyn verwekk
den in ons lichaam. V Deels 3de Stuk
Voorreden ter approbatie van de Land- en
rurgie van IOH. VERRUGGE, vermeerd
I. D. SCHLICHTING. *Amſt.* 1734. 8.
Opuſcula varia, medico-theoretica. *Pa*
4. In his continentur 1. Tractatus de
humorum. 2. Oratio de dirigendo ſtud
dicinae praxi. 3. Exercitatio de motu
Exercitatio de ſomno et vigilia. 5.
fame. 6. Exerc. de ſiti. 7. Exerc.
viuentium particulari. 8. Oratio de
dicae repurgatae certitudine. 9. Orat
et corporis conſenſione mirabili, tam
quam aduerſa valetudine.
Opuſcula medico-practica. *Patauii*
tinent 1. Medicinam dogmaticam
sam pro Medico dogmatico. 3.
mis anni 1734. deſcriptione

ster haec ſcripta citantur adhuc in HERM. BOERHAAVE *Methodo ſtudii medici* ab HALLERO edita, p. 555. IOH. DE GORTER *I. F.* Materia medica. *Amſt.* 1740. 4. ſed huius Auctor eſt DAVID DE GORTER *I. F.* et pag. 1095. IOH. DE GORTER Diſputatio de cophoſi et hypocophoſi. *Herderv.* 1739. 4. Sed haec eſt diſputatio inauguralis Auctore THEODORE DE GORTER I. F.

Scripta inedita.

ankeurig Onderzoek wegens de Oorzaken der tegenswoordige belemmerde Scheepvaart ter Zee, en Vervuyling der Zee-Havenen der Stadt Enkhuyſen: beneffens de hier toe Vereiſchte hulpmiddelen; opgeſtelt volgens de Grond-Regulen der Wiſkonſt.

e Mogelykheid van het eeuwigdurend Werktuig te Kunnen maken, aangetoont.

ctiones Hippocraticae exponens Coacas Praenotiones Hippocratis. Pars Ima.

mentaria in proprium praxis medicae ſyſtema.

atio de mirabilibus proprietatibus et actionibus dicta publice d. XIX Iun. 1742.

atio medica de criſi, diebus criticis, et quid agendum.

atio medico-chirurgica de ſanguinis miſſione.

atio medico-theoretica de cauſa proxima inflammationis. In qua Auctor nouis argumentis ſuam contra obſtructionem vt cauſam adſtruit.

publica de morbis ſimpliciſſimis, habita anno 1725 et 1726.

HERM. BOERHAAVE Inſtitutionum medicarum *συμπτωματολογια παθολογιας* inſcriptum. Anno 1735 et 1736.

de morbis vteri, 1739-1741.

Lectio publica de morbis grauidarum et partu[rum] 1744 et 1745.
— — de angina 1745.
— — de vromantia 1748 et 1749.
— — de febribus. 1750 et 1751.

XIX.

Index ſcriptorum phyſico-medicorum, [qui] anno 1761 prodierunt.

Noua acta phyſico-medica Academiae C[aes.] Leopoldinae-Carolinae Naturae Curi[osorum] exhibentia ephemerides ſiue obſeruationes, [hi]rias et experimenta a celeberrimis Germ[aniae] exterarum regionum viris habita et comm[unicata] ſingularique ſtudio collecta. Tomus II. [Norimb.] Appendix et tab. aen. XI. Norimberg. 4.

Der Römiſch-Kayſerlichen Academie der Na[turforſcher] auserleſene mediciniſch-chirurgiſch-anatom[iſche] miſch- und botaniſche Abhandlungen, 9 [Bände] Theil, Nürnberg, 4. m. K.

Hiſtoire de Academie Royale des Sciences; [Année] 1755; avec les Mémoires de Mathemat[ique] de Phyſique pour la même Année, tirés [des Regi]ſtres de cette Academie, a Paris, 4. c. t. [aen.]

Hiſtoire de l'Academie Royale des Sciences. [Année] 1752, avec les Mémoires de Mathematique [et de] Phyſique pour la même Année, tirés des Regiſ[tres] de cette Academie. Nouvelle Centurie. [Tome] Premier, a Amſterdam, 12. c. tab. aen.

Recueil des Pieces, qui ont remporté le prix de l'Aca[de]demie de Chirurgie. Tome VI. VII. VIII. a Paris, 12. c. tab. aen.

Philoſophical Transactions, giving ſome Acc[ount] of the preſent Undertakings, Studies, and [Labours]

of the Ingenious in many conſiderable Parts of the World. Vol. LI. P. II. for the Year 1760. London. 4. c. tab. aen.

Opuſculi di Autori Siciliani cet, Tom. IV. in Panormo, 4.

Gli Atti dell' Academia delle Scienze di Siena, detta de Fiſiocritici dell' anno 1760. Tom. I. in Siena. 4 mai. (*In hoc tomo hiſtoria quaedam generalis variolarum inſitionis, ab anno 1758 vsque ad finem 1760 Senae factae, traditur ab Academia Scientiarum ibidem conſtituta*).

Miſcellanea Philoſophico-mathematica Societatis privatae Taurinenſis. Tomus II. Auguſt. Taurinor. 4.

Verhandelingen uitgegeeven door de Hollandſche Maatſchappye, der Weetenſchappen te Haarlem, 7esde Deel. te *Haarlem*, 8. c. tab. aen.

Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar för Ar. 1761. Vol. XXII. i Stockholm, 8 mai. c. tab. aen.

Der Königlich-Schwediſchen Akademie der Wiſſenſchaften Abhandlungen aus der Naturlehre, Haushaltungskunſt und Mechanik auf das Jahr 1759, *aus dem Schwediſchen überſetzt von* ABR. GOTTHELF KAESTNER, *21ſter Band. Hamburg und Leipz.* 8. m. K.

Novi Commentarii Academiae Scientiarum Imperialis Petropolitanae. Tomus VI ad annum 1756 et 1757. Tomus VII. ad annum 1758 et 1759. Petropoli, 4 mai. c. tab. aen. Vol. 2.

Hiſtoire naturelle générale et particuliére avec la Deſcription du Cabinet du Roy. Tome neviéme, a Paris, 4 mai. c. tab. aen.

Deſcriptions des Arts et Métiers, faites ou approuvées par Meſſieurs de l'Academie Royale des Sciences, contenant

La Fabrique des Ancres par M. DE REAUMUR.

L'Art

L'Art du Chandelier par M. DU HAMEL.
L'Art de l'Epinglier par M. DE REAUMUR.
L'Art de faire du Papier par M. DE LA LAN[illegible]
L'Art des Forges et Fourneaux a Fer par M. [illegible] quis DE COURTIVRON, a Paris fol. [illegible] tab. aen.
Choix des Memoires et Abregé de l'Hiſto[illegible] l'Academie des Berlin. à Berlin (*Paris*) [illegible] Vol. 4.
Collection des obſervations ſur l'Anatomie, la Ch[illegible] gie et la Medecine pratique, extractes p[illegible] lement des Ouvrages etrangeres. Tom. I. II. [illegible] ris 12. Voll. 2. (*Has obſervationes collegit et [illegible] mandavit Cl.* SIMON.).
Collections Academiques compoſées des Me[illegible] Actes ou Iourneaux des plus celebres Aca[illegible] et Sociétes Litteraires etrangeres, des [illegible] des meilleurs Ouvrages periodiques; des [illegible] particuliers et des Pieces fugitives les plus [illegible] concernant l'Hiſtoire naturelle et la Bot[illegible] la Phyſique experimentale et la Chymie, [illegible] decine et l'Anatomie. Tome huitieme (co[illegible] nant le Tome VI partie etrangere), a Dijon [illegible]
Excerptum totius Italicae nec non Helueticae [illegible] turae pro anno 1761. Tom. I. II. III. IV. [illegible] 8. Vol. 4.
Abhandlungen der Natur-forſchenden Geſellſch[illegible] Zürich. Erſter Band, Zürich, 8. *m. K.*
Fränkiſche Sammlungen von Anmerkungen aus d[illegible] turlehre, Arzneygelahrheit, Oekonomie und d[illegible] verwandten Wiſſenſchaften, 31. 32. 33. 34 [illegible] *Nürnberg*. 8.
Allgemeines Magazin der Natur, Kunſt und W[illegible] ſchaften. IIter Theil, Leipzig, 8.
Hamburgiſches Magazin der geſammlaten Schrift[illegible] der Naturforſchung und den angenehmen Wiſſ[illegible]

...n überhaupt, 1. 2. 3. und 4tes Stück des 15ſten Bandes, Hamburg, 8.

Dresdniſcher Magazin oder Ausarbeitungen und Nachrichten zum Behuf der Naturlehre, der Arzneykunſt, der Sitten und der ſchönen Wiſſenſchaften 2ten Bandes, 3tes Stück. Dresden, 8.

Bremiſches Magazin, zur Ausbreitung der Wiſſenſchaften, Naturlehre, Künſte und Tugend mehrentheils aus den engliſchen Monathſchriften geſammlet. 4ter Band und 5ten Bandes 1ſtes Stück, Bremen, 8.

Neue geſellſchaftliche Erzählungen für die Liebhaber der Naturlehre der Haushaltungswiſſenſchaft, der Arzneykunſt und der Sitten. 4ter Theil, Hamb. und Leipz. 8.

Neue Verſuche nützlicher Sammlungen zu der Natur- und Kunſtgeſchichte, ſonderlich von Oberſachſen, 45 Stück, Scheeberg, 8.

Vermiſchte Abhandlungen der Herzogthümer Bremen und Verden betreffend, zur Erläuterung der Politiſchen-Kirchen-Gelehrten- und Naturgeſchichte, 5ter Theil, Bremen, 8.

Verſuch einer Beſchreibung hiſtoriſcher und natürlicher Merkwürdigkeiten der Landſchaft Baſel, das 20ſte St. Baſel, 8.

Leipziger Sammlungen von allerhand zum Land- und Stadtwirthſchaftlichen Policey-Finanz- und Cammerweſen dienlichen Nachrichten, 180-182 Stück. Nebſt Haupttitul und Regiſter des 15ten Bandes. Leipzig, 8.

Derſelben Generalregiſter über die erſten zwölf Bände, ibid. 8.

Phyſiſch oekonomiſche Sammlungen, 20 und 21 Stück, Breslau, 8.

Oekonomiſch-phyſicaliſche Abhandlungen, 19ter Theil, Leipzig, 8.

Oekonomiſche Nachrichten, 160 Stück, Leipz. 8.

Oeko-

Oekonomiſche Gedanken zu weitern Nachdenken aus dem Däniſchen überſezt von L. G. MENG... *Bandes 4. 5. 6. 7 und 8ter Theil, Kopenhag.*

Phyſicaliſch-oekonomiſche Auszüge aus den neueſten beſten Schriften, die zur Naturlehre, Hauskunſt Policey-Cameral- und andern damit verbunden Wiſſenſchaften gehören, mit unterwiſchten neuen Abhandlungen, und Zuſätzen durch gemeinſchaftlichen Fleiſs ausgearbeitet. 2ten Bandes und 3ten Bandes 1ſtes Stück, Stuttgard, 8.

Récueil contenant les Deliberations de la Soc... Royale d'Agriculture de la Généralité de ... au Bureau de Paris depuis le 12 Mars ... 10 Sept. 1761 et les Memoires publiés par ... ordre pendant le meme tems. à Paris 8.

Corps d'obſeruations de la Societé d'Agric... du Commerce et des Arts, etablie par les E... la Bretagne, Années 1757 et 1758. à Rennes ...

Recueil de Memoires concernant l'Economie ... rale, par une Société etablie à Berne en ... pour l'année 1761. Tome II. Partie I. 2. ... à Zürich 8.

Idem liber germanice quòque prodiit ſub ... *Sammlungen landwirthſchaftlicher Dinge der Bernerischen Geſellſchaft in Bern, des 2ten Bandes, ... 3. 4tes Stück, ibid. 8.*

L'Agronomie et l'Induſtrie, ou les Principes de l'Agriculture, du Commerce et des Arts, réduits en pratique, par une Société d'Agriculteurs, ... Commerçants et d'Artiſtes, à Paris, 8.

L'Agronomie ou les Principes de l'Agriculture ... duits en pratique, Premiere Partie, ibid. 8.

Iournal oeconomique ou Memoires, Notes et ... ſur les Arts, l'Agriculture, Commerce et tout ce qui peut y avoir Rapport, pour l'Année 1761. Partie 1-12. à Paris, 8.

Obſer-

Obſervations ſur divers Moyens de ſoutenir et d'encourager l'Agriculture, principalement dans la Guyenne, ou l'on traite des Cultures propres à cette Province et des obſtacles, qui les empechent de s'etendre. Troiſieme Partie, à Paris. 12.

L'Agronome ou Dictionnaire portatif du Cultivateur, contenant toutes les connoiſſances neceſſaires pour gouverner les Biens de Campagne et les faire valoir utilment, pour ſoutenir ſes droits, conſerver ſa ſainté et rendre gracieuſe la vie champêtre, a Liege et Fraucort. 8. Tom. I. II.

Natuurlyke Hiſtorie of uit voerige Beſchryving der Dieren, Planten, en Mineralien volgens het Zamengeſtell van LINNÆUS. Tom. I. P. I. II. t'Amſterdam, 8 mai. c. tab aen.

Onomatologia hiſtoriae naturalis completa, *oder vollſtändiges Lexicon, das alle Benennungen der Kunſtwörter der Naturgeſchichte nach ihren ganzen Umfang erkläret, und den reichen Schatz der ganzen Natur durch deutliche und richtige Beſchreibungen des Nützlichen und Sonderbaren von allen Thieren, Pflanzen und Mineralien, ſowohl vor Aerzte als andere Liebhaber in ſich faſst, von einer Geſellſchaft naturforſchender Aerzte nach den richtigſten Urkunden zuſammengetragen. Zweyter Band*, mit einer Vorrede verſehen von IOH. CHRIST. SCHAEFFER, *Ulm. Frankf. u. Leipz.* 8.

Ein neues und ſehr nützliches für alle Liebhaber der Stadt- und Landwirthſchaft herausgegeben von einem wohlerfahrnen Landwirth. Leipz. 8.

Traité du Deluge par l'Auteur de la Methode d'un Thermometre univerſel, à Basle, 4. (Auctor eſt MICHELI DUCRET).

Con-

Contenta in hac parte.

1. Kongl. Vetenſkaps Academiens Handlingar [f]. Aᵗ 1760. Vol. XXI.
2. ASTRUC, Traité des Maladies des [f]emmes. Tom. I-IV.
3. TIMONY, Diſſ. ſur l'Inoculation de la petite [v]role
4. *Eiusdem*, Diſſ. ſur les Bains des Orientaux
5. STOERCK, Libellus ſecundus de cicutae [u]ſu interno, cet.
6. *Eiusdem* Supplementum neceſſarium de cicu[t]a
7. *Eiusdem* Libellus de ſtramonio, hyoſcyamo [e]t aconito
8. LOEBERS, *von der Nutzbarkeit des Schürlings in der Wundarzney*
9. VANDERMONDE, Iournal de Medécine, Chirurgie, Pharmacie cet. Vol. XI. XII
10. SCHAEFFER, Piſcium Bauarico-Ratisbo[n]ſium Pentas
11. *Eiusdem*, Botanica expeditior cet.
12. HUNTER, Medical Commentaries. Pars [I].
13. DUVERNEY, Oeuvres anatomiques, Tom. I et II.
14. BASTERI, opuſcula ſubſeciua, Lib. III
15. Acta Helnetica, Vol. IV
16. v. HALLER, Elementa Phyſiologiae corporis humani, Tom. IV
17. WILLICH, de plantis quibusdam obſervationes
18. Nova phyſico-medica
19. Index ſcriptorum phyſico-medicorum, quae anno 1761 prodierunt